

Մանգրեանի Երեմիայի
Լուսարանի Տեղադրութիւն

2

Աստուծոյ արեւոյն
Լուսարանի լոյս, արեւ
նոթոյն ընտ
րութիւն, և հօրն
հեծանոտաց, երանե
լոյն Պողոսի. որպէս յա
ղութակամքն՝ որ չգիտեմք.
բայց հոգին արեւ
խօս լինի՝ ի հեծութիւն
նախնայ, ուսուցանե
լով զնորոգ և զեղանակ
աղութե լոյն: 2

Իսկ աղօթքն է դարձու մն
մտաց առ աստ, սբ՝ Եստ
նարհ յօժարուք: Եկամ
թէ, պատկանաւոր իրաց
հայցումն յասյ:

Եւ ըստ սբ յն դիմնէն ի
սի. աղօթն է ոպ բանգմա
լոյս լար յերկնից ծայրու
թէն կախէ լմինչ ցլայր
որ զաստ ընդ մեզ, Եւ զմեզ
ընդ ասյ միաւորէ:

Իսկ թէ որպէս միտ մեր
դառնալ պարտի առ աստ,
հոգին սբ ուսուցանէ
ըտարձու մն. խոտելի (3)

234

զաշխարհս ցուցանելով.
և վերջինս վախճանս, և ամ
բարեաց ըշտեմարնս զամ
մեզ յայտնելով:
Բանզի ամ է ծով՝ և աղ
բիւր ամ բարեաց. առնց
որոյ ոչ ոք կարէ լինիլ
բարի. ոչ արդար. և ոչ
առքինի. իսկ թէ զե՞նչ
պարտիցիմք ենդ ընդ
երկրորդ սահմանն աղօ
թից յայտ առնէ՝ այս
ինքն ըզպատկանաւորս.
որք արդ տալ պատշաճին.
և մեզ են օգտակարք: (4)

(ՄԱԿ) Եւքեզ մատուցին ա
ղօթք յէմ: Սամարացիքն
տեղե աղօթից կարծէին
զլեառն սամորօն. ուպ ա
սէր կինն սամարացի առ
քն, Թէ հարքն մեր ՚ի
լէրինս երկիրպագին:
Եսկ փրկիչն մեր զամ տե
ղես ասէ տեղե աղօթից.
միայն Թէ հոգւով Էճըզ
մարտուք լինիցի: զի ուր
անօր յիշի՝ անդ է ամ:
Սակայն առաւել լապէս
ընդունել լի լինի ջերմե
ռանդական աղօթն (6)

որ կատարի ՚ի նբ տնօրի
նական տեղենն : Բան
զն մոգքն պատարագ ըն
դուռնե ը զաղօթս իւր
եանց մատուցանելով է
զեն արժանի զքն տեսա
նելոյ . զն մինչ հեռա
ւորքն էին զաստղն տե
սանէին . և մինչ մերձե
ցան՝ զքն տեսին :

Օ պարիաս քահանայա
պետն՝ իտաճարին աղօթե
լով ընկալաւ զաւետիս
յղութէ զսքանչե ըն յօ
հաննէս :

Յոլակիմ 'ի լեառն ձի
Թե'նեաց աղօթելով պըտ
ղաբերեաց զօրհնեալն
յսմ ազգաց զտժամ ինն
մարիամ: Մարգարէն
դանիէլ 'իբաբելօնէ' ա
ղօթէր ասելով. արդ է
ցէ՞ Թէ յաւելեց հայիւ
'իտաճար նբ. քո: Լ. յսնս
և երանելի Թագաւորն
եղեկիա՝ մինչ զգոյժ մահ
ւան իւրոյ ընկալաւ յե
սայեայ մարգարէէն,
դարձոյց զերեսն իւր յոր
մըն տաճարին. և այն (8)

Կէս աղօթե լույ յաւելի
կեանս իւր, Ժե տարի:
Լ. յսպս գրեթէ ամ սբք
Լսիրե լեք քոյ՝ ցանկային
զաղօթս իւրեանց յեկմ
նուրեւել քոյ:

Պատարգն արբահամու
իվր սբ գողգոթային հա
ճե լե եղև քոյ: Յակօբ նա
հապետն ընտանեօքն
հանդերձ ել իբեթե լն.
այսինքն, իտուանն քոյ որ
է սբ եկմ: Իսկ թէ այ
նօքիկ որք ինեւքոյ ըստ
ւերի օրինաց գուլով (9)

զաղօթս իւրեանց ցան
կային յեհմ նւիրելոյ,
մի թէ իգալ ճշմարտի օ
րինադրին մերոյ յի քի,
խափանեցան արդեօք ա
ղօթելն յեհմ. քան լեցի:
Ինքն փրկիչն մեր զկնի
մկրտութե՛զլեանն փոր
ձութե՛ արար տեղե աղօ
թից. այսպէս և զլեանն ձի
թենեացօ զի մինչ աւել
տարանիչն գրէ թէ, եւ
նէր ՚ի լեանն կալ յա
ղօթս, և ընդ առաւօտն
գայր ՚ի տաճարն քարո (10)

զեւ, լերամբն ծանուցա
 նէ զլեառն ձիթենեաց
 յորմէ (և զկնի կատար
 ման ամից տնօրէնուէց)
 համբարձաւ : որովք ծա
 նոյց մեզ թէ նախ պարտ
 է ելանել ի կատարն ամ
 առաքինութեց. և ապա
 ելանել յերկինս :
 Լ. յսպ և ամ առաքելքն
 զաղօթս իւրեանց ցան
 կային յեմ նւիրել աս :
 Պօղոս յամ ամի՝ զօրն
 սէնտէկոստէից ցնկյր
 կատարել յեմ :

Լուսաբերալքն ամ' ի սբն
սիօն աղօթելով ընկա
լան զՀոգին սբ:

Քրկիչն մեր ընդ աղօ
թելն իլեառն թափօրա
կան, պայծառակերպե
ցաւ. ցուցնելով զփառս
երանելեաց՝ զոր ժառն
գելոցն են յերկինս:

Իվր սբ գողգոթային քս
բեռեալ ի խաչին, ան
տանօր աղօթելով զՀո
գին աւանդեաց ի ձեռն
հօր աս. Լմիջնորդութի
հոգւոյն իւրոյ ա (12)

Ճանդման յանձնեաց
զամ հողիս սբց իձեռն
հօրամենակալի. և կատարեցաւ
մարդարէութիւն
սողմօնի, թէ հողիք ար
դարոց իձեռին արեւն.
և ոչ վերձեացի առ նա
մահ: Արքիւնին կանգա
կայ տիկնոջն եթալպաց
ւոյ՝ յետմ եկն աղօթել
և իձեռն աղօթից արժա
նի եղև վերստին ծնըն
դեան իփիլիպպոսէ սար
կաւագէ. և առնլոյ զհո
գին սբ: զե՞նչ ասելի (13)

Եւ զի սիրմայր սբ Լ. Թ
ածնին. որ մինչ փոխելոցն
էր յաշխարհէ, յամ տնօ
րինական տեղևորդւոյն
իւրոյ միածնի գնայր կա
տարեւ զուխտ իւր. և զա
ղօթս նորեւելայ:

Յորմէ ամ ազգք բրիատո
նէից առեալ զօրինակ ՚ի
գնալն ՚ի սբ եհմ, ցան
կան աղօթել յամ սբ տը
նօրինական տեղևան քսի
այ մերոյ: Լ. րդ զայս քան
և այլ անթուռեւ ը շնորհս
սբ տեղեացն քսի տե (14)

աանե լով նբ և երջանիկ
վարդապետն եկեղեցւոյ
երանելն Վարդան, ըզ
կերպ և զեղանակ աղօթե
լոյ ՚ի նբ տեղեան կամե
լով ուսուցանել ազգիս
հայոց, ըստ ննապարզ և
խմատուէ իւրոյ՝ արար
զգիւքս աղօթից. զե ջեր
մեռանդ ուխտաւորքն
գնալով ՚ի նբ տնօրինա
կան տեղեան քսի նյ, գի
տասցեն թէ ոմ աղօթե
լոց իցեն ըստ յատկուէ
իւրաքանչիւր նբ տե (15)

Ներայ. և միջնորդութեան
զօթիցն ընդունել զՏայց
Համա սրտից:

Ուրեմն և մեր տեսեալ
զօգտակարութի ջերմե
ռանդական կերպի աղօ
թիցս, կամեցաք հրաման
տալ, զի տպիցի իմաստ
այ. ևսքց տեղեացն քնի
այ մերոյ: զի թերևս միջ
նորդութեան իւրաքանչիւր
աղօթողացն ինք տեղեան
ևմեզ լիցի մասն բարեց
առ իբուժիլ աղօթիւք
ջերմեռանդիցն (16)(1.)

Երեսնականաց և
մարմնականաց:

Ուրեմն պարտիք սիրով
ընդունել զայս աղօթա-
րան գրգուկս ՚ի փառս
այ՛ և յօգուտ հոգւոց
ձերոց ով սիրել լի ազ-
նեսոյք մեր յաբեթական
շառաւիղք և յիշել ըզ-
բաղմամբեր հոգեկա մեր
յամենայն սուրբ տե-
ղեան մինչ աղօթէքն ջեր
մեռանդ օրէն, ոչ զանց
առնել լով զանդ իրն մեր.
Ողջ լի ընդք ՚ի սար (17). (Բ.)

151/237

Տանն նուճաստ Տառայ
Էցդ աստուծոյ Տառայ
Էց Դ. Բ. Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. Թ. Նան
Նու այցն լուսցս սուրբ
տեղեացն Բ. Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. Թ. Նան
Ե անարժան Այաարիար
դացս սուրբ Երուսաղէ
մի Ե Կոստանդնուս պօլ
սոյ. որ հրաման տուաք
լի տրդիցի աղօթարան
քրդուկս ի թուարեբու
թեան քրկչին Բ. Գ. Դ. Ե. Զ. Է. Ը. Թ. Նան
սուսի քրկաստի հաղար
եօթն հարիւք Երեսուն

Երբ

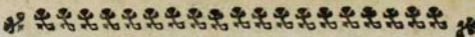
Եւ իմերս հայոց հա
շար հարիւր ութսուն
Երեք ին

Նոյսգաստսի անսոյ քը
սան Եւրեց

Ինչ քն

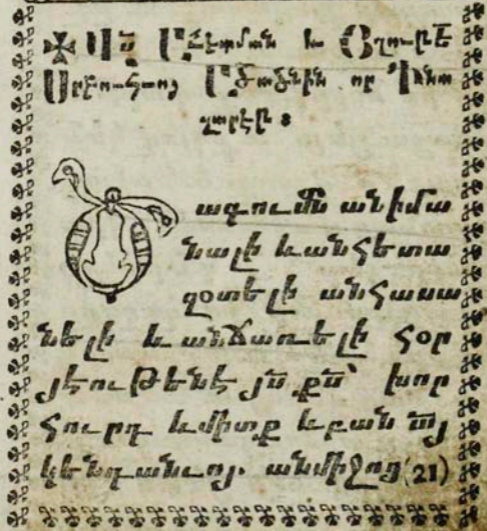

✠ Ը Լ՛ճէրման և Յշո-լէ
 Սրբո-հոյ Լ՛ճաճիին որ Դնա
 շարէր :

ագուամն անխմա
 նալի և անհետա
 զտելի անհասա
 նելի և անճառելի հօր
 յի ութենի յն քն՝ խոր
 հուրդ և միտք և բան իյ
 կե՛նդ անուոյ անմիջոյ (21)

Լանախտ ծնունդ ՚իսը
տէ նր. ահաւոր սերով
բեկց՝ որ վն մեր նունաս
տացար քո կամաւ և ըզ
մեր աղքատութե Կնու
թիս նորոգեալ փարթա
մացուցեր. և քոյով կեն
սաբեր վշտօք և նախա
տանաց մահունամբ հրա
ւիրեցեր ՚ի գերակայ
բարձրութի քո զազգըս
մարդկան. և թըշնամին
կենաց մերոց և անու
թոյ՝ դարձուցանէ զմեզ
ընդ կրունկն յետս (22)

Կոյս յօրինաց և խոստ
մանց քոց չո՛ւ իմ յն:

Յաղագս որոյ յիշեցի զոր
ասագին ասեանի քոյ և
սկասյ քննել և խոկալ զա
նեզրական կոյտս ամբա
լշտուութե՛ն իմոյ՝ որ է յա
րաբարգեալ և անկըշուե
լի ծանրութե՛ք լեառնա
ցեալ ի վր՝ պարանոցի և
գլխոյ հոգւոյս իմոյ՝ ի
ժամանակս երիտասար
դութե՛ն, որ է ժամ քա
ջապտղութե՛ն, և ես տար
տամ և հեղգ և վայրա (23)

քարչ մարմնով և յամ
Ժամ հակառակ զինեալ
ընդդէմ հոգւոյս:

Այ՛ որոյ և սրտաբեկեալ
յուսահատեցայ՝ զի ո՛չ
Ժամանեցի մասին ապաշ
խարուէն. որով բազումք
ապրեցան իմ շտըն շենս
էոր տանջանացն:

Եւ ապա յետ այս քան
ողնակոտոր լքմանս՝ ո
րով լուծեալ խախտեցայ
երկմտու թիւ: Դարձեալ
ածի զմտաւ՝ զանոխակս
լուի քո մարդասէր (24)

որով յաղթեցար . և խո
նարհեալ քո կամաւ և
հօր առաքմամբ առեր
զծառայի կերպարանս .
և աղքատացար վն մերոյ
յանցանաց . և յաղագս
այսորիկ սակաւ մի պըն
դեալ վերականգնեցայ
յուսով քո և այլ ինչո՛ղկա
րացի գտանել հնար կամ
շաւիղ փրկութե իմոյ .
բայց միայն զայս առել
բարձի անձամբ իմով զան
թիւ զանազակոյտ և ըզ
լե առնացեալ թարա (25)

խածոր շար և անօրէն
ամբարշտութիւնս իմ. և և
կեալ հասի յեկեմ, ուր
կշտեցան ՚ի խաչին ա
րեամբ քո մեղք ամաշ
խարհի: Ուր կատեցան
սասանայ անլուծանելի.
և ուր կոխեցան գարշա
պարանք քո ամդեքն և
յանցնորքն ազգի մարդ
կան անձ իմ յս քո. և ուր
ջընջեցան մեղքն ադա
մայ և արձակեցան կալա
նանքն ընդ նմա:

Ո՞ր զի շրջեցայց ՚ի (26)

տեղեւ հրաշիցն քո՛ զոր
կատարեցեր մարդեղու
ԹԲ քոյն ԹԾ Իմ. և ան
դէն յիշեցի հեծեծա
նօք և հառաչանօք արը
տի Իմոյ զչար գործն Իմ,
բարեխօս ունեւոյլ առ
քեզ զկամաւոր խոնար
հուԹի և զնեղուԹի և ըզ
վիշտս քո՛ զոր կրեցեր վն
Իմ: Այ զն շնորհք և ողոր
մուԹի քո՛ առ սակաւ
սակաւ Թեթևացուսցի
զանեղրական ամբարըշ
տուԹի Իմ Իմ:

Եւ զառաջինն ոչ գի
տէի թէ ո՛ւր խնդրեցից՝
կամ ո՛ւր գտից զանպարա
գրեւիդ մինչև հին մար
գարէ ու թի՛ ժամանեաց
առիս՝ և ետ ինձ խրատ
ասելով թէ, յոյսն քո ո
րում դու սպասես՝ խան
դաղակաթ սիրով նազով
րեցի կոչեսցի. և ապա յա
րուցեալ նստայ ՚ի թևս
հողմոց. և արագ ու թքե
կեալ հասի ՚ի նազարէ թ
հողուով իմով յառաջին
հայրենիսն. քո ըստ (28)

Մարմնոյ. և անդէն գտի
զքեզբնակել յղուծքի
լուսաթաղանթ արգան
դի մօրն քո և միշտ կու
սին մարիամու: Իջեալ
յերկնից աւելտեօք հրեշ
տակապետին՝ կենաց ա
ւելտիք մօրն քո մատու
ցեալ՝ որ հր ադամայ և
ծնընդոց նորա. որով ա
զատեցան ազգք մարդ
կան յանիծից նորա:

Սո՛րոյ և ես եղկելի ան
ձամբ իմով ամ՛ժ իմ յն՛ի
նազարէթ անկեալա (29)

աւջի քո երկրպագութիւն,
հող լեզնեմ. և հառաչա
նօք դռնեմ առ քեզ ՚ի կո
րոց սրտի իմմէ. և հեծե
ծանօք աղաչեմ ըզքեզ
ա՛ծ իմ յն. փրկեա զանձն
իմ ՚ի յղութի չար և անօ
րէն խորհրդոց մեղաց.
՚ի սերմանի որոմանց
չար դիւշացն՝ զոր անդա
դար սերմանեն ՚ի հողիս
իմ. ՚ի տունի և ՚ի գիշերի
և յղացո՛ զմիտս և զհողիս
իմ սիրով քո և երկիւղե՛ն
ո՞ղ զն դողացայց ՚ի (30)

սպառնալեաց դժոխոց.
և կատարեցից զկամս քո
բարի դործովք:

Եւ շնորհօք քո ծնայց
զլաւակն օրհնութե ՚ի
փրկուի հոգւոյս իմոյ:

Այ այսորիկ պապատիմ
առքեզ հին աւուրց անձ
որ ժողովեցար իսուրբ
արգանդին մարիամու.
զոր ոչ բաւեն տանել
երկինք. ջընջեա՛ զչար ծը
նունդս և զլաւակսն՝ զոր
յղացայ ՚ի չար դիւաշխ
անօրհնութե. և ծնայ (39)

Գործս իմ. որ նեխեցան
 և փտեցան ՚ի հողիս իմ. և
 յուսով քո հաստատեա
 զիս ՚իսեր քո. և ՚իսիրոյ
 կենցաղոյս և ՚իցանկուե
 մարմնոյս և ՚իկամաց մը
 տացս խաղաղութի՛ք զեր
 ծո զիս աս ծ իմ յս քս. և
 լցո՛ զսիրտ իմ երկեւզեւ
 քո՛ որ է սերմն բարի. ուն
 զի հողւոյս իմոյ ակամբ
 տե սից զքեզ առաջի իմ
 յամ ծամ. և քեզ փառք
 և օրհնութի՛ն յաւ իսեանս
 ամէն :

Ս րահէլն 'ի որոն Թ արարիոյ ե
որոշուցն Լ շխտէկէի

ս ծ լ մ յ ս ք ս և
'իսկզբանց հար
ցըն իմոց որ բա
նիւ քո բար
ձեալ ունիս և
խնամես զարարածս ւամ
և միջօք կուսին մարիա
մու բարձեալ եկիր յող
ջոյն եղիսաբէթի 'ի քա
ղաքն յուդայի 'իտոււնն
զաքարիայի: Յօրինակ՝ զն
ե լթալոց եիր 'ի դժոխս
և աւե տիս նորոգման (35)

տալոց էիր ադամայ և ու
րոց ընդ նմա. և ընդ ձայ
նի ողջուհի մօրն քոյ եւ
մուտ շնորհք քո 'ի նեղ
և 'ի գէջ բանտին առ կա
րապետն քոյ ովհաննէս.
և նա ետես զէնդ ամ
յարգանդի բանտեալ և
զարհուրեցւ. նեղեցաւ
տագնապեցաւ և ոչ կա
րէր զերծ ի լիկապնացն.
այլ խաղալով վազեաց և
երկրպագեաց քեզ յորո
վայնէ յորովայն և անցւ
զեղաւ շնորհք քո է (36)

Տաս յեղիսաբէթ ազգա
կան մօրն քոյ. և նա ետեա
և իմացաւ հոգւով քո ըզ
քեզ ծածկեալ ՚ի կուսի
արգանդին մարիամու .
զարմացաւ ընդ խոնար
հուի քո. և օրհնեաց ըզ
մայրն քո՝ որ բարձեալ
ունէր զոր ոչ կարեն
բառնալ արարծք զէնդ
տի: Այն որոյ հաստատե
ցաւ կոյսն իմեծուի քո
և յաւե տիսն գարբիէ լի.
զի վն այն օրիկ եկն առ
եղիսաբէթ և ցնծա (37)

ցեալ իժամն յայն ետես
հոգւովն քո մայրն քո
զանճառ պատիւնն իւր.
Եգոչեաց թէ օրհնեսցէ
անձն իմ զտէր. (զի ահա
յայսմ հետէ երանիցեն
ինձ Խմ ազգ. ք) որ յերկրի
և որ յերկինս ուր և եղև
իսկ և կատարեցաւ:
Ճառագայթ բոլորից յն
քն՝ որ եկիր առ կարա
պետն քո յովհաննէս և
զարթուցեր զնա երկիր
պագել քեզ ինեղ բան
տին. առաքեա՛ առ (38)

Եզկե լիս զշնորհս քո որ
կամ նստեալ իխաւարի
որովայնի վիշապին, որ է
ախտք աշխարհիս և մար
մնոյ. և զարթո՞ զհոգիս իմ
իմանալ և ճանաչել զմե
ծութի քո. և երկրպագել
քեզանարատ սրտիւ. և
որ զարթուցեր զեղիսա
բէթ և զմայր քո իմանալ
զանբաւ զօրութի քո՝ բաց
զաչս հոգւոյ իմոյ իմա
նալ զքեզ տր և տծ տմի.
և առնել զկամս քո՝ ինեղ
բանտի մեղաց կենցա(39)

ՊՅՅԱ. Ե ոք զօրացուցեր
զյովհաննէս լինիլ քեզ
կաթ պետ յորովայնի մօրն
Ե ի յորդանան Ե ի դը
ժոխս: ՄԾ իմ յս քս' արի
ացո՛ զեղկե լի լուծեալս
իկամս քո. Ե շնորհեաինձ
հաճատ յոյս Ե բան քա
րոզութէ՛ Ե գործք բա
րի ընդ յովհաննու դա
ճանել զքեզ ամ ճշմա
րիտ հաճասար հօր Ե հո
գւոյ. Ե քարոզել անաս
Ե անամօթ առաջի աշ
խարհի զփառս քո (4)

Լ՝ԱՆԻՍ Ա՛ՆՆԻՍ Ա՛ՆՆԻՍ
Լ՝ԱՆԻՍ Ա՛ՆՆԻՍ Ա՛ՆՆԻՍ

առաջայլԹ և
կերպրան է ու
ԹԵ՛ ԽՅ ՏՕՐ ԽՐ

յն քն հրաշափառ զար
մանադործ՝ յորմէ դո
ղան սանդարամետք ան
դընդոց. և դու կամաւ
վն մեր ունայնացար և
ծածկեցեր զանբովանդա
կե լի փառս քո: Եւ արգ
ահա ես մոլար յիմարու
ԹԷ խորագոյն Թաղե (43)

Գայ ի վիհս տղմուտս ան
զերծանելի և յաղբ որո
գայթից բանասարկուհին
կաշկանդեալ պաշարել
կալան և կապեցին զեղկե
լի անձն իմ. և արջնաբզ
գետս արսրեալ անբու
ժեղի ներկեցին զիս. և
յամ մեղս շաղախեալ թա
ւալեցուցին զիս. որև
ամ թափիչք երկրի բա
զում օճառօք ոչ կարեն
սպիտակացուցանել զիս:
Սն որոյ և ես անդ իտա
ցայ թէ ընդ որ կամ (44)

տեալ և ցանկայի գրտա
նեւ զձրի բժիշկի քան զ
եհեղձ զհոգիս իմ սերմն
քաղից ական և որոմն դի
ւական . որք յանձն իմ
կային սաղմն առեալ յը
ղու թի՛ք զաւակքն դիւա
ծինք կորըստականք, մին
չև եկն և ետ ինձ խրատ
եասյիաս և ասաց թի՛ք,
ո՛վ այր դու կոյտն ծնա
նիցի զյոյսն քո զոր խնդ
րեա դու . և թի՛ք գտանի
ցես զնա ախրով և հաւա
տով՝ նա տացի՛ք թի՛ք (45)

Իւզ և մեղր. զն պարար
տասցի հողի քո. և ապա
միքիաս կաշաւ զձեռա
նէ իմմէ և աստ՝ փռւթա
և եկ զնցուցիցքեզ զջան
կալին քո. զն իբեթղահէ
մէ եւ լցի իշխանն իաղա
զութե. և ելք նր իսկզ
բանն: Սն որոյ և ցնծա
ցայ հողւովս և վաղվա
ղակի եկեալ ժամանեցի
քեզ իբեթղահէմ. և հող
ւոյ ալամբատի զանաե
ազ արօքեից ծնե լյայրիս
և եզեալ իմսուր ան (47)

Բանից հացդ անմահու
Թե. քանզի աւետիք քո՝
՚իկոյան եղև աւետիք Թո
ղուէ յանցանաց և այլի.
Եւ ծնանիլն քոյ յայլիս ա
զատեցեր զնա ՚ի դատա
պարտուէ մեղաց. և պա
տաստիլն քո ՚իխանձարու
րբա, արձակեցեր զադամ
և զԷա ՚ի դառն կապա
նաց անիծից և դժոխոցն.
Իսկ աւետիք հովոււայն՝
էր աւետիք փրկուԹե
ազգի մարդկան. և օրն
ուԹի հրէշտա (48) (Վ)

կացն և հովնացն՝ եցոյց
զհանդէս և զօրհնաբնու
թի սբ եկեղեցւոյ և ըզ
հաշտուի. հօր ընդ ազգս
մարդկան. իսկ անարատ
հաւատ մոգուցն և խոր
հրդական ընծայքնոցա՝
յայտնեցին զուղեղ հա
ւատս սբ եկեղեցւոյ և
զբարի գործս նց. և ո՛վ
ամենախնամ և բազմա
գուլթ սո՛ծ իմ յս քս՝ բազ
մաթարախ և մեղսամա
կարդ կորացեալ ան
ձամբ իմ ով անկեւ (49)՝ Ե

կամ առաջի քո յայրս և
'իմսուրս, ուր ծնար և է
դար անտանելիդ. և պա
ղատիմ առ քեզ երես 'ի
գետին երկրպագութի
հեծեծնօք և անմառնչ
հառաչանօք արտիս իմոյ.
Հնորհօք քո սպան և ցա
մաքեցո 'ի բոլոր անձնե
իմե՛կ զյղացումն և զժը
նուհնդս նամ չար ախտից
և մեղաց՝ զոր ատես դու.
և շնորհեա՛յ յղացումն և
ծնուհնդ բարեաց և յու
սոյ և զղջման յամու Լ (50)

արգանդ հոգւոյս իմոյ
որ սառնացաւ ՚ի շքնչոյ
չար և անօրէն աշխար
հակալ վիշապին բելիա
րայ: Ը՛ծ իմ, որ վն իմ պա
տեցար ՚ի խանձարուրս՝
խղեա՛ պատառեա՛ ՚ի բո
լոր անձնէ իմմէ զկապ և
զպատանս ամենայն մէ
շաց զոր պատեալ պատե
ցին զանձամբ իմով ամ
չար դւքն ասեղնակար
կատ անօրէնութիւն
րեանց. և որ վն իմ եդար
՚ի մշտուր անբանից (51)

Խնդրող գերեւ լոց և հայր
որբոց, լցո՛ զսովեալ և ըզ
պասքեալ հոգիս իմ կեն
դանի հացով և ջրով և
լուսով քո. և ջնջեա՛ ըզ
դառնահոտ շարա՛ն կա
մակոր հոգւոյս իմոյ վըր
կելով զան ձն իմ՝ ի չարի
մաց նենգա՛նոր և թա
գու՛ն հնարից անօրէն վե
շապին. սիրով քո խնայեա
լիս՝ և արա՛ զիս արժանի
սրբու՛թք ճաշակել զսօ՛
ացեալ մարմին քո՝ ի հա
ճոյս քո նախ քան ըզ (53)

մահն և յօրն մահուն իմոյ
առանց կեղակարծ երկ
միտ և խորին քննուէ. ա
նաքտ պահեա՛ զհաճատս
իմ որ ՚ի քեզ իբրև զմո
գուցն: Ը՛ծ իմ յս քս՛ ո
ղորմուծք քո շնորհեա՛
ինձ հաճատ յոյս և մե
ռելուծի մամախտից զե
յայս խորհուդս էին ըն
ծայք նց. ոսկին էր ՚ի խոր
հուրդ և յօրինակ հաճա
տոյ. և խուճնկն յուսոյ և
սիրոյ և վստահուծէ. և
զըմուռն իմեռելուի (54

Մարմնոյ որով պատեցար
դու էնդ ամ և ՚ի բժշ
կուծի. զի եղեր և յայտ
նեցար բըժիշկ ձրի հոգ
ւոց և մարմնոց:

Եւ դու էնդ ամ իմ յս
քս՝ ընկալ զհաւատս իմ
որ է ՚ի քեզ և ՚ի հայր քո
և ՚ի հոգի փոխանակ ոսկ
ւոյ նց. և զսէր և զլոյս
քո զօրացո՛ յանձն իմ, և
արա՛ անուշահոտ իբրև
զխուենկ փոխանակ խնկոց:
Եւ շնորհեա՛ ինձ մեռե
լուծի ախտից և մար (55)

մնոյ ողորմութիւնք քո՛ւ և ըն
կալ փոխանակ զմեռսոյ
նց. և մեռո՛ղ զքոյլոր անձն
իմ՝ ի սիրոյ և ի գործոյ
մարմնոյ և աշխարհիս ակն
տից: Եւ զամ ակտք որ
ո՛չ են ի կամս քո՛ սպանն
և մեռո՛ղ առաջի իմ. և զը
նորհեա՛ ինձ հոգևոր բա
րեբանութիւնք և քաջայաղթ
արիութիւնք փառաւորել
և օրհնաբնել զքեզ և զհո
գի քո և զհայր ընդ բա
նակս անմարմնոցն, և հով
նացն ի կամս քո: 56

գիտու թի՛ք յիմաստու լե
սեղանոյ քու մէջ. և գըգ
ւեա զիս ի վր շնորհաց
մատանց հոգւոյ և օրի
նաց քոց. և բարեխօսու
թի՛ք մօր քոյ և հրեշտա
կացն և հովոււացն և ա
ղաչանօք իմ արդարոց
նորոգեա՛ն և կենդանացո՛
ղապականեալ անձն իմ
յ իմ մեղաց. հաշտեցո՛ւ ի
եզկե շիս զհայր քո և զհո
գի. և քո անձառ խոնար
հու թի՛ղ և ծնընդեամբդ
ընջեա՛ զանընջե լի անօ (58)

ՌԷՆՈՒԹ ԻՆ ԻՄ. ԻՍՏՈՍԿԱԼԻ
ԱՄՕԹՈՅՆ ՎԻՐԿԵՎՈՒ ՉԻՍ Ե
ՅԱՏԱԳԻՆ ՄԱՆՉԱՆԱՅԳ Ա
ՉԱՄԵՎՈՒ ԹԻՄ. ՈՐ ԱՄԵՂ
ԺԷԶԵԱ ԵԳԻՍԵԱ. ՈՐ ԿԱ
ՄԱԿՈՐ ՀՈՂԵՄ ՎԻ՛ ԱԿԱ
ՀԵՐ ՈՒՍ ԻՍՐԱԻԼ ԲՈՒՄ ՎԵ՛
ՉԱՐԵԱՅ ԻՄՈՅ. ԵՎՎԻ՛ ՄՄԱ
ՆԵՐ Ի ԴԱՄԱՍՍՄԱՆ ԸՆԴ
ԾԱՌԱՅԻՍ ԲՈՅ. ԱՅԼԻԿԱՄՈՒ
ԲՈ ԽՐԱՄԵՎՈՒ ՉԻՍ ՅԱՌՉ
ԲԱՆՉԱՄԵՎՈՒՆՆ ԲՈ. ԵԲԵՉ
ՎԵՐ ԱՌԱՔԵԳԻԿ ԱՆԼՈՒԵ
ԼԻ ԴՈՏԱԲԱՆՈՒԻ ՀԱՆՈՒ
ԱՍՐԱՎԱՄԻՆ ԸՆԴ ՀՕՐ(59)

քում, և ը հոգւոյ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յա
ւիտեանից ամէն:

Սրբազան - Բարևանորէայ տառ
քի յսի քսի Մէրս Սողեանայ 'ի
խորոյ արդէ Սարգանայ:

Վիմաստուծի
այ հօր յս քսի
բազուկ և զօրու
ծի և լոյս երե
սաց նր. յամի կարօղ՝ որ
վսիմ տկարացար և զնս
զօրացուցեր՝ և լցեր ան
պատմելի մեծութեամբ. բայց
արդ ահա գարծեալ (60)

ափշեալ յիմարեցայ ան
ակնուհնե լի երկմտուք:
Սասն սյսքանեաց ան
բաճից բազմակոյտ աս
ամարտ ամբարըշտուէց
և անօրէնուծէց իմոց՝
կամաճորաբար յինէն
գործեալ՝ յորդորմամբ
և յօժաբմիտ դիմեցմամբ
իկամս դիճացն քեզ հա
կառակ արիաբար կանգ
նեալ իմանկուծէ իմ
մէ, մինչև իհինգ երիտ
օժ. ամեայ ժամանակս,
և այնպէս հակառկ (61)

Քեզ լինիլ մեզօք ունի բե
եղ զեբուղն անօրէն և
չարիմաց հսկայն. և ապա
ծանել ի ձեռն շնորհաց
քոց արժ իմ յս՝ զն ոչ գոյ
այլ յուսոյ սահման բաց
ի քէն. որ ես ապաւեն
չնչասկապ և հոգեհան
թալկացելոց : Սիս որոյ
յարուցեալ կանգնեցայ
ձեռնարկութի յուսոյ
քոյ՝ և խնդրեցի զարագ
փախչողը և զանըմբռնե
լնդ. ապա զնարդ կարեօ
զերծանիլ ի ձեռաց (62)

Տողւոյս իմոյ. քանզի ան
բաժանելի միութեան խառ
նեալ միացար անշիտ
յիմ ընտանի և ազգակեց
մ. ըմբռնապա կարի նուրբ
և անօրէի շահիղ քո, և
հետ քո ոչ ևս երևին մը
տաց: Այս որոյ և մոլորե
ցայ՝ քանզի գրկով կու
սին բարձօղդ ամենից է
լեր՝ իբեթզէ հեմէ յետ
քառասուն աւուր ծը
նընդեան քոյ՝ և ոչ իմա
ցայ թէ յոր կողմ աշխար
հի եղեր վախըստա (63)

Կանս Վս որոյ Թաղծել
 վերանորեցայ հոգւով
 մինչև ողորմեցան եղկե
 լոյս մարգարէն եղէկի
 էլ և հասել կալան զձե
 ուանէ իմմէ և ապայ Թէ,
 մի՛ յուսահատիր՝ զն յոյ
 սընքո որ է առ զմարմին
 քո՝ և զոր դու փափաքա
 նօք հայցես գտանելա
 հա՛ իտաճարն է փա
 խուստ նր վս մեծի խոր
 հրդոյ կատարման:
 Բանզն տրնքո զոր հայ
 ցես՝ գնացեալ (64) (Վ)

Եւաց զնա ըստ գրեցել
լոյն որ ասէ Թէ (տր ՚ի
տաճարն իւր:) Յաղագս
այսորիկ և ես եղկե լիս
յարեայ ցընծալով՝ Ըղ
ծիւ հոգւոյ ևանքայլ
գընացիւք արագու ԹԲ
մտացս հասի քեզ ՚իտա
ճարն անհասարար ևտե
սի զանտեսդ հրեղինաց.
զի ըստ օրինացն ընծայե
ցար ՚իտաճարին և ընծայ
եցեր գընու իս մեր հօր
քու մ՚իբարձու նա. և գո
վեալ գըգունեցար (65) (Ե)

զն դու անկարօտ ես:
Եւ աղաւնին եւ տատ
րակն զոր ընծայ մատու
ցեր ստուգապէս՝ անվը
րէպ ցուցանեն զօրինակ
քո. քանզն դու էիր երկ
նային՝ եւ զեր երկրային.
Եւ միամտուք ըստ աղաւ
նւոյն եւ ըստ սրբուէ ան
մեղ ձագուցն եւ ըստ ող
ջախոց տատրակացն կա
տարեցեր զմարդեղուք
քո: Եւ որոյ եւս եղկե
լիս անձամբ իմով եկեալ
՚խտաճարս քո, եւրեւ (67)

աարկոճին . և զեղկելն
անձն իմ արա՛ արժանի
առնուլ և բառնալ ըզ
քեզ 'ի գիրկս հոգւոյս
իմոյ ընդ մեծ վկային քոյ
սիմէ ոմնի և 'ի գարշելն
ախտից աշխարհիս և 'ի
ցանկութէ ողջախոհացո՛
ղանձն իմ նման տատրա
կի . և զօրէն շնորհեա՛ ինձ
զաղաճնւոյ միամտութե՛
մնալ 'ի հաճատս 'ի յօ
րէնս և 'ի կամս քո :
Լ՛ծ իմ յս քս՛ սբ և անա
րատ պահեա՛ զկուսու (70)

Թի յաշխարհի նման ճա
գուց աղանեաց զոր ըն
ծայեցեր իտաճարին հօր
քում. և զամուսնու թի
աշխարհի պարկեշտուք
ողջախոհացո՞ իկամս քո
զօրէն տատրակի. և պար
գեւեա՞ շնորհս և ողորմու
թի և համբերու ի՞ծա
նապարհի ամ աղօթաւո
րաց արանց և կանանց. ըն
կա՛լ և կատարեա՞ զուխտո
նց. և մատո՞ առ հայր քո
զքերտն և զվաստակն նց.
Քնզի և ես ողորմե լիս (71)

գոյն յեհմէ, համարեա
և ընկալ զաղաչանս նց.
որպ թէ, մարմնով եկեալ
հասին իտեղիս ս.նօրինա
կանաց քոց որ են յեհմ.
և որ շուրջ են զսովաւ.
զի նք մտօք այսպէս աղօ
թեն և դու այսպէս ըն
կալ՝ զի քեզ ամ ինչ գիւ
րին է: Պարգևեա մասն
և բաժին և ինձ մեղաւո
րիս յաղօթելն սովաւ
առ քեզ. և ջնջեա զան
բաւ շարաւ հոգւոյս
իմոյ զծնողաց և զեղ (73)

բարց իմոց . և շնորհեա
 հոգի զղջման և սիրոյ և
 ջերմութե . և բանք գը
 ղոցս՝ որք ընթեռնուեն
 և որք լսեն զսա, պնդել
 արիացո՞ զնս՝ իկամս քո
 ամ՝ իմ յս . և ամքն քեզ
 օրհնութի և փառս վեր
 առաքեացո՞ւք ընդ հօր
 քում և ի հոգւոյ այժմ
 և միշտ և յաճիտեանս յա
 ճիտեանից ամէն:

Ողորդելոյս Սարգանայ և ամ Բողո
 ճարայ՝ իխորոյ սրբէ աղբիս ճողլեա
 նայ առ Դատիկն Ողբին ան յս (74)

զանհասանելիդ, և յետ
խնդրելոյ՝ ի քէն աս իմ
յն զներուամն յողնազան
և եղեռնական ամբարշ
տուԹե իմոյ, և յետ սա
կաւ մի շունչ առնելոյ
՛ի յուսոյ քուամէ նորո
գող ար աս իմ յն քն, ա
հա անհետ. գընացիւք
գաղտաբար փախեար ի
տաճարէն՝ և ես յիմարե՛լ
մոլորեցայ ՛ինուրբ շաղ
ճաց քոց. և ոչ իմայայ
Թէ յոր կողմ իցէ փա
խուսան քո:

Սասն որոյ՝ միւսանդամ
Թմբբեալ յիմարեցայ՝ ի
չնչոյ չարիմաց դիւացն
եղկելն անձամբ իմով՝ և
չաղկապեցայ կրկին ան
գամ յամ ախտս մահա
բերս միաւորելով բո
լոր մարմնովս ըստ ախոր
ժակացն բեւարայ՝ մո
ռնալով զքեզ և զօրհնա
քո, զխոստումն և զապառ
նալիս քո, և խորագոյն
մխեցայ՝ ի Թարախս ա
րիւնախառնս և զազրա
հոտս, և ապա՝ ի շնոր (78)

Հաց քոց սակաւ մի հողի
առեալ շո՛ւնչ ընկալել
և՛ իմիտս իմ եկեալ իմա
ցայ զկորուստ անձին ի
մոյ. և ելայ զհետ քո գլ
տանել զքեզ՝ զե՛ ահա
հովու՛ն եսցես զտագնա
պեալ և զնեղեալ սիրտս
իմ. և ո՛չ իմացայ զչա՛ն ի
զլս գնացից քոց՝ զե՛ կա
րի՛ նրբագոյն է:

Ա՛յ որոյ՛ ևսկասայ կոծել
զանձն իմ, զե՛ ծանեայ
որ ոչ գոյ այլ ինչ հնար
փրկուլթե իմոյ. բաց (79)

՚ի քէն ԾԺ Իմ յն քն :
Լճ ողորմութի քո հա
սան առ իս մարգարէն
Եսայի. և Եցոյց ինձ զչա
ն իղս քո: Լճ ասաց թէ՛
յոյսն քո որում բաղձաս
և զոր խնդրես գտանել.
Էջնայ յեգիպտոս փախըս
տական ՚ի մանկասպան
վիշապէն. ուն զն լցցի
բանն իմ զոր կանխան
գրեցի՝ (Թէ ասանաս իկ
տր նստեալ ի վր լուսա
նոր ամպոյ թե թե՛նոյ
գրկաց կուսին, (80)(Լ)

Եկեացէ յեգիպտոս:)

Եւ ապա նստայ հողու
վըս ՚ի Թեւ հողմոց. եւ ան
քայլ գնացիւ քարագու
Թք մտացս հասայ քեզ
յեգիպտոս անհամբար.
քանզի միանալով բնու
Թք քո յազգակից եյիմ
ընտանի մարմին, զի արդ
կարէիր փախչել գու ՚ի
ձեռաց հողուոյս իմոյ:

Ի այց ոչ Թէ ՚ի հալածիչ
մանկասնոյնէն եղեր փա
խըստական ձ՛ծ իմ յս քս,
այլ վս մեծ ՚ի խոր (81) (!)

ՏՐԴՊ՝ զի հալածեացես
անտի զդևանն և զխաւորն.
և լուսաւորեացես զնս.
քնզի անդ անկաւ յերկ
նից վիշապն դիւօքն իւ
րովք: վս սրոյ և եդիպ
տոսն խաւար Թարգմա
նի: Լաւ յայս խորհուրդ
կանխեալ յառաջագոյն
առաքեցեր անդ զմով
սէս զարմանադործ հրա
շիւք. և շրջելով քո անդ
լուսով քո լցեր զնա՝ և
զթանձր խաւարն անդի
տուե և անհաւատու (82)

ԹԷ հալածեցեր ինմա
նէ . յօրինակ և իխոր
հուրդ ամաշխարհի զոր
լուսաւորեցեր ամ իմ
յս քս : Յաղագս այսո
րիկ անկեալկամառաջի
քո երես իգետին երկր
պագուք ամ իմ յս քս ,
Թէ յեգիպտոս , Թէ ուր
և իցեմ զն դու յամի մեր
ձաւոր ես և ոչ հեռա
ւոր : Եւ ահա նստեալ
կամ ի Թանձր խաւարս
մեղաց դառն եգիպտոս
և իչար կապանս գի (83)

Հացն՝ որք են հին և նոր
փարաճօնք : Եւ ի նոր
սրտէ անձայն դոչմամբ
և անմուռնչ հեծու թք
հառաչանօք պաղատիմ
առքեղ ամ իմ յն քն՝ նե
րեա՛ և խնայեա՛ յեղկե լի
անձն իմ և լուսաճօրեա՛
զխաճարե՛լս մեղօք զնոր
եգիպտոս և զնոր փարա
ճօնս . և շնորհօք քո ջըն
ջեա՛ զանպատմե լի անօ
րէնու թիս իմ . և հալա
ծեա՛ զդ և ան որ հալածեն
և գերեն զիս չարս (84)

Հար տառապանօք, հեր
քելով զնն յինէն աս
իմ. և խափանեա զառա
ջօք և զնեղաւոր խաբէ
ուիս նց յանձնէ իմմէ .
և յամօթ արա՛ զնց կախար
դական չարեաց մեքէ
նայսն, որոյ և արարեր
յամօթ զյանէսին և զամ
րէսին իձեռն ծառայ
ին քոյ մովսէսի:
Եւ զամ դիւաշուռնչ
գործս չարեաց որ է ի
բոլոր անձն իմ խաւար
եգիպտոսական անո (35)

խակալ տէր ջնջեա՛ մաք
րեա՛ յանձնէ իմմէ. և լը
ւա՛ զանեզրական խաւա
րըս անձին իմոյ. և փըր
կեա՛ զանձն իմ յամ յոչ սի
րե լեացն և յոչ հաճոյիցն
քո. լ'ը ինձ մարտակից
և օգնական յամ կռիւս
եգիպտոսական դիւացն.
և տո՛ւր զօրու թի՛ և կարո
ղու թի՛ տկարու էս իմոյ
յաղթել չարեաց նց. և
առնել զկամս քո ան
իմ: Եւ զսոս հայցելով
ի քէն բարեխօսուք (86)

Թմ սրբոց քոց, և ս առա
 շե լ մօրն քո մաքուր կու
 սին մարիամու, և մարկո
 սի սնե տարան չին, և Թմ
 սրբոց քոց՝ որք եղեն յե
 դիպտոս շնորհօք քո Թ՛ճ
 իմ յս. և քեզ փառք և օրհ
 նու թի :

Եւ յետ մահուանն հա
 լած իչ մանկասանսն ին Թ՛ճ
 իմ յս քս՝ դարձար յե
 դիպտոսէ՝ ինազարեթ յա
 ռաչին հայրենիոն քո
 ըստ մարմնոյ, ուր իջեր
 իմաքուր և ի լուսա (87)

Թաղանթ յարգանդի
մօրն քոյ՝ որ ցուցանէ
յայտապէս ըզվերադար
ձումն ադամայ՝ իփառս
իւր ծնընդօքն իւրովք:
Հարցն իմ Թժ իմ յն՝ մե
ղայ յերկինս և առաջի
քո ողորմած՝ ընր առ իս
անոխակալ և դարձո՛ զան
ձըն իմ՝ իդառն գերուէ
և՛ իթանձր խաւարէս. և
հան յառաջին հայրե
նիսն իմ, զոր կորոյս ա
դամ. և պարգևեա՛ ինձ
կնկին զչնորհս Խբ ա (88)

Շաղանին՝ զոր Ես կամաւ
կորուսի պատրանօք ա
ռաջին սպանողին և հա
լածողին մերոյ՝ որ զըկեց
զմեզյանմահ կենացն և
սպանանէ անմիջոց զբա
րի գործս մեր՝ որ է անգ
րանիկ զաւակ հոգւոց
մերոց: Լ՛՛՛՛ իմ յս քս՛ որ
սնար՝ իտաճարին՝ ինազա
րէթ՝ զի գիրն Լցցի որ
ասէ Թէ (նազովրեցի կո
չեսցի.) սնո՛ղես իկամս քո
շնորհօք և սիրով քո ջերմ
ապաշխարուք, և ան (89)

Բնական կարեւոր թւեր և ջն
 ջեր ընդ որոմով քուսմ:
 Բնական որ էնդ իսկ զքն
 ցրն և հարցն իմոց, և իմ, և
 որ գալոցն են յոգալանս.
 որ ըն մարմնոյ տնօրէնով
 թէ քո՛ւ կէր իտաճ, ըն եր
 կոտանն ամեայ և զարմա
 ցովցեր զվարդապետս զ
 ըննացն մովսէսի. քանզի
 դո՛ւ ես մայր և աղբիւր
 ամբարեց և իմաստով.
 և արդ բարեխօսով ըն
 սքց քոց առաքեա՛լ զչնոր
 հըս որոմով թէ քոյ (91)

ՅԵՍՈՒՍ ԱՆՃՆ ԻՄ ՈՐ Է
ԿԱԶՄԵԱԼ ԵՏԱՍՏԱՍԵԱԼ
ԵՐԿՈՒՄԱՌԱՆ ՎԵՃԱՎԵՃ
ԱՆԴԱՄՕՔ, ԵՅՄԱՄ ԴԱՌ
ՆԱԲՈՅՍ ՍԵՐՄԱՆԵԿ Ե ԶԱ
ՐԱՏՈՒ ՈՐՈՄԱՆԵԿ ԹՇՆԱՄ
ԼՈՅՆ ՍՐԲԵՎՈՂԻՍ ՆԵՐՔՈՅ
ԵԱՐՍՏԱՔՈՅ, Ե ԴԹՈՎ ՔՈ
ԿԱԶՄԵՎՈՂԻՍ ԻՍՏԱՃԱՐ ՏՕՐ
ՔՈԼՄ Ե ՏՈՎԼՈՅ, ՈՍՂ Ե
ԿԱՆԻՍԱՆՆ ԱՐԱՐԵՐ ԸՍ
ՍԵՂՃՄԱՄԲՆ, ԵՅԵՍՈՅ ՍԲ
ԱՆՎԱԶԱՆԱՆՆ, ԵՍԱՐԳԵ
ԵՎ ԻՆՃ ԶՆՈՐՏԱ ԽՕՍԻԼ ԸԶ
ՏԱՃՈՅՍ ՔՈ ԵՒՇԱՏ (92)

Լսողաց՝ յամօթ և ի զար
մացու մն ամ դիճացո և
ամենակարող իշխանու թ
քո լուճա զթարախեալ
վերքս հոգւոյ իմոյ. և ի
խաբեմայ Կնարից դի
ճացն փրկեա՛ զես:

Լ՛ճ իմ յս քս՝ յարգանդ ի
հարց իմոց, և ի քեզան
կեայ յորովայնէ ստե՛նց
մօր իմոյ. յայտնի յամ յա
ճիտե՛նց, և արարիչ ամի.
զոր ո՛չ կարեն պարբառ
նալ երկինք և երկիր:
Լ՛ճ դու իմարմնի (93)

Ճած կեալ անյայտնեցար
յաչաց մարդկան մինչև
իկատարումն երեսնա
մեայ կատարեալ հասա
կի քո. որպէս զի մի առա
ջօք համարեսցին տեսող
քըն զսքանչելիս քո՝ զոր
առնելոց էիր տղայ ցո
լով մարմնոյ հասակաւ :
Եւ արդ՝ ուր և պատա
հիմ, անկեալ կամ առա
ջի քոյ հառաչանօք խնդ
րեմ՝ ի քէն ամ իմ, բա
րեխօսուիթք ծնողի քոյ
և ամ սրբոց՝ խնայեալ (94)

Եղև ըն և զօրու թք քո
ծածկեա՛ս զբոլոր անձն
իմ՝ ի դառնահայեաց և
ի չարատես աչաց բան
սարկո՛ւն և ամ գի՛ւաց
նք, մինչև ի կէտ լման
ժամանակի իմոյ. որ քա
ղեալ ապառի շունչ իմ
իմեղսամակարդ մարմն
ոյս իմոյ: Օ է նա չարի
մաց է անմարմին և բազ
մահնար ներնդ ժոտ. և ետ
եմ գիւրակործան և վայ
րաքարչ հող և մանր սիո
ղի՛ որ իսակա՛ւ մի հող (95)

մոյ ցնդիմ: և յամ կորըս
տական վշտաց վրկեա՛
զնա հոգւով և մարմնով
ա՛ծ իմ: և զբազմածովա
ցեալ մեղս և զանօրէնու
թիս և զյանցանս իմ մաք
րեալ ջնջեա՛ ողորմուք
քո: զն քո է կարողութի
և իշխանութի թունել և
գիտել և ջնջել և ո՛չ այլ
ու մեք յեղականաց: Վա
որոյ քեզ և հօր քում և
հոգւոյ վայելէ ամ փա
ռաբանութի և օրհնու
թի յամ եղէ լոց, (96) (Պ)

անլուելի գոհաբանուիք
այժմ և միշտ և յաւելի
տեանս յաւելի տեանից ա-
մէն :

Լուհասանս Յորդանանս 'Եւեոսյ'
Լուսնի յսի չսի անարար գուռինն
այ 'Եւորոսյ սրբէ Լուերս Տողլեա
հայ ողորմելոսյս Ասորդանոսյ Խամ
Ռղաւորոսյ :

նրսկըզբնակից
հօր և էակից
սբ հոգւոյն յս
քս ամ' և արա
րիչ ամբնակից, որք 'ի
գոյուելի հասն լինե (97) և

Լուծիք: () Երհնաբանեմ
 զխոնարհումն քոյանքն
 փառացն հայրենի՝ որով
 կեցուցեր զմեզ և նորո
 գեալ ազատեցեր իժա
 ռայուծէ Թշնամուոյն :
 Լ'պա՛ իյորդորեայ պիղծ
 դիւնցն իմով կամակցու
 թիք զօրէն մանրամաղ փո
 շոյ՝ որ հոսի հողմով իժա
 մանակս ամառայնոյ, այն
 պէս անթիւ գան և ժո
 ղովեալ կուտին իւր իմ
 որոտմունք և անբմանք
 չարի՛մաց դիւնացն. և (98)

իբրև զկոյտս անբն աւա
զոց լեառնացել գէզս
գէզս երևել և ծածկել
խաւարեցուցին զանձն
իմ, ժողովելով ի գողս հո
գւոյ և մտաց իմոց. և նշ
ման իժ օձից խոցեն և վե
րաւորեն զանձն իմ:

Եւ յորժամ իմացայ զայս
քան կորչստական զաղրա
լի թարախս յանձն իմ ժո
ղովեալ, սկսայ սրտաբե
կիլ ի դիւաշունչ յուսա
հատու թեց՝ եղեալ ան
դնդ-ասոյ զ իծովս չա (99)

տատեցայ սակաւ մի. և
սկսայ խնդրել ըզքեզ
հնդ աստ և ոչ գիտեի թե
ո՛ւր կամ որո՛ւմ սահմա
նի իցես՝ քանզի սաստիկ
գիտեսս փախչիլ և թաք
չիլ: Եւ այց զե արդ կամ
ո՞ւր կարօղեսս զերծանիլ
'ի ձեռաց հոգւոյս իմոյ:
Քանզի քո կամաւ վն իմ
անքակ միացար յիմ ազգա
կից մարմինն՝ ծ իմ յն քն:
Յաղադս որոյ և մարգա
րէն ակներև տեսու թք
մատնացոյց արար ոչ (101)

զորմէ լոյս զէնդ ամոր
ծածկեալ կայիր գաղտա
բար իմարմնի զերեք . Ժ .
ամն . և ասաց թէ՛ յոյսն
քո զոր խնդրես փափա
գանօք, իհոսանան յոր
դանանու գտցես զնա .
զն յորդանան էջք հոգ
ւոյ կոչի և հանգիստ ամ
ու թէ . և զայս իմացեալ
փու թով նստայ ի թևս
հողմոց . և արագու թք
մտաց զհետ ձայնի հօր
քոյ և երևման հոգւոյն
եկեալ ժամանեցի (102)

Քեզ էնդ ամ 'ի հոսանա
մեծախորհուրդ գետոյ
յորդանանու. և լուայ
զի ամ անթերի վկայեցր
'ի հօրէնքո և 'ի հողւոյն'
և յամլորդի կարապետէն
քո յովհաննու. քանզի և
ես եղկելիս անձամբ ի
մով բազմաբարդեալ մե
ղօք ամ 'իմ յնքն դիմե
ցի զհետ քոյ նման շան
սովեցելոյ. ուն զի եղեց
արժանի ողորմուէ քոյ
առնուլ սակաւ մի զոգե
պահն 'ի փշրանաց ան (103)

ԿԵԼՅ ԻԳՕՐՈՒԹԷՆ սԵՂԱ
ՆՈՅ ԽՆԻԳ ԻՄՈՅ. ՆԱԼ ԿԻՍԱ
ՄԵՆ ՏԻՆՆԻԳՍ յԱՆԲԱՆ
ԱԽԱԽԻԳ՝ ՏԵՍԼԵԵԳՅՅ ԳԱԼ
ՂՏԵՍ ՃՐԻ Լ ԻՄԱՍՏՈՒՆ
ԲԸԺ ՉԿԻԴ ԱՅՆ ՄԵԾ յՈՒ
ՍՈՄՆ ՂՐՐ ԴՈՒ ԽՈՍՏԱԳԱՐ
ՄԵՂ ԱՆՍՈՒՍ ԲԵՐԱՆՈՎ
ՔՈԹԷ, ՈՐ ԲԱՂԽԷ ԲԱԳ
ԳԻ ՆԱՄ՝ ԼՈՐ ՏԱՅԵԷ՝ ԱՈՒ
ՆՈՒ ՇՆՈՐՏԻՆ ՔՈ. ԼՍԵՍԻ
ՂԻ յԱՅՆԺԱՄ ԻՂԱՆԵԼՈՎ
ՔՈՅ Ի ՇՈՒՐՍ յՈՐԴԱՆԱ
ՆՈՒ, ԿՈԽԵԼՈՎ ՉԱՂԽԵԳԵՐ
ՂԳՂՈՒ ԽԱՆՕՐԷՆ ԼԱՆ (104)

Ճողնի և յաղթանդամ
վիշապին, և աստ հերձել
պատառեցեր զորովայն
և զթագաւորութի նր .
լուճացեր զվեղս ադամայ
և բացեր զամուլարդունդ
սբ եկեղեցւոյս քո, և
աստ օրհնաբանեալ գովե
ցար ՚ի վերնական նահա
պետութեան՝ ի սորհուրդ
և յօրինակ, զի ջրով սբ
աւազանին և սբ հողւո
վըն՝ եղծեր զբազմութի
դ ի լացն. և բարձեր զջո
րութի նց, որ էր ան (105)

յուսուծի և անհաւ
տուծի : Եւ յայնժամ
երևեցաւ ստուգապէս
խորհուրդս բրորդու
ծեղ անբաժանելի՝ որ
է ճշմարիտ անձաշտու
ծի. զի դու գառնայ
վկայեցար իմեծ մարդա
րէն. և հայր ձայնեաց
ծի, դա՛ է իմ սիրելի որ
դի. և սբ հոգին աղաւ
նակերպ հանդեան իվր
գլխոյ քոյ : Յաղագս այ
սորիկ և ես եղկելի ան
ձամբ իմով անձ իմ յս (106)

քս' անկեալ կամ առա
ջի քո յեզր հոննացս յոր
դանանու. և երես իգե
տին հող լեզու՛ն ամ առա
ջի քո աս' իմ յս քս. և
դու անոխակալ մի՛ բար
կանար ինձ վս չարեաց
իմոց թէ հարկեալ թա
խանձեմ ըզքեզ. քանզի
դու հեզես և համբը
րող. և զայս կամիս դու
և հայրն քո և հողին. վս
որոյ և իխորոց սրտէ դո
չեմ առ քեզ հառաչա
նօք և ջերմ արտաս (107)

Ըօք, անձայն և անո՛ր
ուուենչ հեծուԹք, և բա
րեխօս ունիմ առ քեզ
զահագին և ըզսոսկալի
ձայն հօր քոյ, զիջումն հո
գւոյն քո, և զամլորդի
մկրտիչն քո յովհաննէս:
Ը՛ծ իմ և հարցն իմոց քո
գերեալ ՚ի դի՛ւաց հոգ
ւոյս իմոյ լե՛ր գերե
դարձ, և որ լուծեալ հի
ւանդացայ՝ իբազում ախ
տից հոգւով իմով ՚ի ցա
ւըս կորստականսյ՝ քո
ձրի և իմաստուն ա (108)

մարմին և եկիր 'ի յորդա
նան վն անճառ խորհր
դոց, և ամ անթերի վը
կայեցար 'ի հօրե և 'ի հո
գւոյ և յովհաննէս մկրտ
չէն քու մմէ, ամ սբց և
շաչանօք հայցեմք 'ի
քէն ամ ծ իմ յն քն անսա
սանել լի պհեա՛ զհաւատս
իմ որ 'ի քեզ և 'ի հոգի և
'ի հայր քո. և յօրն ահա
դին վկայեա՛ վն իմ առա
ջի հօրն քոյ զն գու քաջ
գիտես սրտագէտ ամ
որ բնաւ ո՛չ անկաւ (110)

իկարծիս մտաց իմոց. և
ոչ իմացայ և ոչ խորհե
ցայ առ քեզ նորձազու ի
ինչ քան զհայրն և ըզհո
գին հանդերձ մարմնով
քո. այլ համագոյ և միա
միառ և միաթագ գրեցի
և դաճանեցի և դաճա
նեմ զանբաժանելի սբ
երրորդու թիդ. և ապա
ճինեցայ, զի թերևս նե
րու մնարասցես ինձ աս
իմ. զի օտարացայ յմ բա
րեաց և հաճատս միայն
մնաց կենդանի առ իս: (III)

Սպան որոյ և հայցեմ ՚ի
քէն մաղթանօք մօր քոյ
և յովհաննու մկրտչին
մաքրեալ քաճեա՛ զամ
կորըստական գործս եղ
կե լի անձին իմոյ՝ որ բա
զում են քան զչեթս անձ
րեաց, և խնայեա՛ յեղկե
լիս մարգասիրուք հօր
քոյ և հոգւոյն, զե քաջ
գիտես աս իմ, որ հայրն
քո և հոգին վն իմ՝ ո՛չ խը
նայեցին ՚ի քեզ, վն այ
սորիկ ազաչեմ փրկեա՛
զիս յարկածից դի (112) (1, 2)

ճացն . և շնորհեա՛ գալ
ջերմ՝ արտասոււք ՚ի սըր
տէն իմմէ փոխանակ նբ
աճազանին ջրոյ, զոր կա
մաճ կորուսի և մերկա
ցայ ըզփառան իբրև ըզ
հայրն իմ ազամ: Ը՛՛՛ իմ
յն քն քաղցր և բարի նը
ման հօրն քոյ՝ և կամեցօղ
վերկուծե՛ մերոյ. պաղա
տանօք նմ՝ արդարոց
քոց՝ ընկա՛լ և համարեա՛
ընդ նբ աճազանին մկր
տուծէն զայս որ ՚ի ջու
ըլս յորդանանու (113) (Ը՛)

մկրտիմք յուսով և հաճա
տով յանուռն քո ես եղկե
լիս և ամ հաճատացե՛լք
'ի քեզ ջնջեա՛ զամ յան
ցանս մեր և անարատ պա
հեա՛ զհաճատս և ըզվաս
տակս աշխատութե՛ ամ
աղօթական ճանապար
հորդաց՝ ուր և ընթանան
վս անուճան քոյ և վասն
սբց քոց և վասն քաճու
թե մեզաց ընկա՛լ զուխտ
նց և կատարեա՛ զխնդիրս
նց ողորմութե՛ք քո և բա
րեխօսութե՛ք սբց քոց: (114)

Լ՛հա մանկուէք նորոյ սի
օնի որ էք այժմ, և որ
գալոց էք մինչև ի լրումն
ժամանակաց՝ ողջոյն
ընդ ձեզ ի բերանոյ հօր,
և անարատ անցուսցէ ըզ
ձեզ սբ հոգին ընդ սեւ
ծովու մեղաց կենցաղոյս՝
ոպ և ցանկալի գետն ալ
փեա, որ անարատ անցա
նէ ընդ մէջ դառնա
ցեալ ծովուն բարե
համ ջրով իւրով, և ցան
կամ տեսնել զձեզ բայց
ոչ կարեմ զի հողա (115)

ցեալեմ 'ի տապանիս .
բայց հոգւովս կամ 'իմի
ջի ձերուամ կգրովքս այս
խօսիմ ընդ ձեզ , մինչև
'ի վեց կյեօթն ազգս ձեր .
և աղաչեցէք զամբ վե տիմ ,
զի արժանի եղէց ուրա
խու թբ տեսանել զձեզ
առաջի ահագին դատա
ւորին յսի քսի յատենն
ահաւոր . և դարձեալ պա
ղատիմ աղերսելով առ
ճշմարիտ ծառայքդ աս
հողացեալ ոսկերօքս 'ի
գերեզմանէս իմմէ . (116)

Լաղաջեմ զձեզ որ վն Խյ
ոչ առնեք անտես զսըն
դիրս իմ. զե ձեզ դիւրին
է և ինձ սաստիկ շահ և
օգուտ քահանայն որ վն
Խյ զողորմելիս յիշեսցէ
անունամբ ՚ի սոսկալն և ՚ի
մեղսսքան իչ պատարա
գին. և մարդ որ յանուն
Խյ տայ սակաւ մի ողոր
մութի ՚ի իսեղս և ՚ի յաղ
քատս վն իմ, ուն զե մի՛
կրեցից ամօթ յահագին
և յաշխարհաժողով հրա
պարակին, և մի՛ եղէց (117)

Բողակէզ ՚ի հուրն ան
 շէջ և ՚ի տարտարոսն ան
 վախճան վն չար և անօ
 րէն օրինախառն և շա
 րաւճածոր գործոց իմոց
 զոր կամաւ և գիտութի
 մեղայ: Լ՛մենահայրն բա
 րի չարչաքնօք և արեմբ
 միածնին իւրոյ յսի քսի՛
 ջնջեսցէ զմեղս նր և ծնո
 ղաց նր: և փրկեսցէ զնա
 յաշխարհի չարէ. և աղա
 ջեմ զի ոչ մեղադրէք
 Թէ, գիր կամ բան լինի
 պակաս. զի բերան գը(118)

բեմ զոր ամ տայ. որ զէն
 խօսուան արար. և դանդա
 ջեալ տկարացայ ծերու
 թք. և որ գրեսցէ զսա
 զանուան մեր մի՛ հանցէ՛ ի
 ամանէ. այլ գրեսցէ ան
 յապաղ. և ամ անջնջել
 գրեսցէ զանուան նր՛ ի
 գիրն կենաց. և ամ հօր և
 միածնի նր յսի քսի, և ա
 զատիչ ամ հոգւոյ նր,
 վայելէ միառք ի շխանու
 թի և ամ տիւ ալժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտե
 նից. Ամէն:

Ինչպե՞ս որ ժողովուրդէ Լուսին յի
 քսի Բանին աջ իջնորոյ սրտէ Լուսին
 Սողունաց Սարգանաց Խամենաց
 Եղանորաց :

առաջայլծ փա
 ռաց հօր և
 պատկեր է ու
 թէ նր տծ իմ

յն քն որ կամաւ աղքատ
 տացար և շին փարթամա
 ցուցեր անճառելի մե
 ծ ու բ յառաջին փառսն
 իմ : հայրենի : Լուսին վայ
 եղկել ի անճին իմոյ : ո՛վ
 յոյս իմ տր յն քն. (120)

Քանզի արմատք և բարու
նակ դժոխոցն ամրացան
յանձն իմ. և անսղալ բու
սան սերմանք դիւացն
'ին երգին մարդս իմ. և ի
ն երգուստ պատեր ի զմեալ
անտես աբար խոչեն և
քանցեն զողիս իմ անմի
ջոց զի ունին ըմբռնել
զամրոցս իմ. և ես եր
բեմն տադնապիմ և նե
զիմ և ջանամ հրաժարիլ
'իչար սերմանց նց. և եր
բեմն հեշտանամ և կալ
մաւ ընթանամ անյաղ (121)

Թաքար ըզհետ գիւնա
ներմ որոմանց: Այ որոյ
և երբեմն գայ յուսասա
տու թէ գեն և բեկանէ
զնարիսխ յուսոյ իմոյ. և
ջանայ ընկենուլ զսիւն
հաստատու թէս իմոյ:
Եւ այց ի ձեռն յուսոյ քոյ
ոչ կամիմ հեռանալ ի
քէն աս իմ յս քս՝ զի
գուես ապաւնէն աս
վըշտացեալ և նեղեալ հո
գւոց: Այ որոյ ելայ ի
հոսանացս յորդանանու
և կանխագոյն եկեալ (122)

Գասի քեզ ՚ի լեառն փոր
 ձու թե քոյ. ուր վն մեծ
 խորհրդոյ վարեալ զքեզ
 էհան գործակից հոգին
 քո. ուն զն համբերուք
 յաղթեսցես չարին և
 մեզ ուսուցես տանել
 համբերուք ձմ փորձա
 նաց որք գան ի վն մեր ՚ի
 դիճաց և ՚իմարդկանէ :
 Եւ ահա եկեալ էհաս
 փորձապետն առ քեզ
 էնդ ձձ՝ ուն և առ նախա
 հայրն մեր աղամ :
 Բանզն չարիմաց մը (123)

տօք կարծէր թէ ևքեզ
յաղթեսցէ ունախահօ
րըն . զն ո՛չէր տեղեակ
և հասու իմաստուն և
գաղտնի մարդեղունք
քոյ: Յաղագս որոյ և ըս
կսան փորձել զքեզ որո
վայնամոլութիւն հպարտու
թիւ և ագահութիւն զն այս
օր . ախտօքս կորոյս զա
դամ: Լսա՛ք քարանցս հաց
լինել: Եւ իմք բազկաց
հրեշտակաց բարձցիս:
Եւ թէ ո՛ւմ կամ իմ տամ
զսա: Իսկ դու ամենի (124)

Մաստ արունեստանոր և
խորագէտ ծածուկ ամ
ուլթէքո, և յայտնի մար
դեղուլթէքո, հեղուլթէ
և համբերուլթէ տարար
նմա. և գրոց վկայուլթէ
ափիբերան պատնճեալ
ամաչեցուցեր զնա և ոչ
երևեցուցեր նմա յայտ
նապէս զանբան զօրուի
ամուլթէքոյ. և զայս ՚ի
մեր խրատ արարեր, զի և
մեք համբերեսցուք նե
ղուլթէս մերոյ. նաև զի
սաստիկ խոցեսցի (125)

սիրտ վեշապին իմարմնոյ
կործանեալ որում բնաւ
ակն ոչ ունէր անօրէն
հակայն քանզի թէ մերկ
ածուք կործանեալ էիր
զնա, առնց մարմնոյ չէր
սաստիկ խոցել զն ունէր
ասել թէ՛ չէ զարմացու
մըն՝ զն արարիչն յաղ
թեաց արարածոցս և ոչ
այլ ոք հարցն իսկզբնց
և իմ ամ յս քս անժամա
նակ՝ որ վս իմ եղեր ընդ
ժամանակաւ, անկեալ
կամ առաջի քոյ՛ ի (126)

Լեառն փորձուծէ քոյ.
ցընծուծէ համբուրեմ
զքարինս նորա և երկրպա
գուծէ հող լեզուեմ ա
ռաջին քոյ. և անմուռնչ
հեծուծէ իխորոց սրտե
իմմէ հեծեծե լոյ գողեմ
առ քեզ ամ ծ իմ յն քն. և
զամ կիրա քո բարեխօս
ունիմ առ քեզ գթա՛յեղ
կե լի անձն իմ ողորմած.
որ լցայ ոնկ կասար ամե
նաչար և դեղեալ հրա
խառն նետիւք բանսրկ
ւին և բոլոր մարդս (127)

նելեալ փտեցաւ իմա
հաբերթիւնից նք. զի սբ
կերպարանօքս հոգւովս
և մարմնովս դեղեալ մե
ռայ: Եւ դու ողորմու
թք քո քանեալ սրբեա՛
ղան վերս և զարկո՛ւ ածա
նք ի բողոր անձնէ իմմէ.
տո՛ւր ինձ ձեռն և կանգ
նեա՛ զգլորեալս ի լարծօղ
ախտից կենցաղոյս. որ ան
դադար սուզեալ հեղձ
նու զիս. և զօրու թք քո
և շնորհօք հոգւոյ քոյ ի
բաց հալածեա՛ (128)(1)

ՏԵՍ ԻՆՃ ԿԱՐՈՂՈՒԹ Ի ՍԻ
ԲԵԼ ԸԳՔԵՂ ԸՍՏ ԿԱՄԱԳ
ՔՈԿ ԼԱՍՏԵԼ ԸԳՄԱՆԿՈՒԹ Ի
ՄՏԱԳ ԼՄԱՐԻՄՆՈՅ ԼԱՂԽԱՐ
ՏԻ. Լ ՋՆՋԵՍ ԸԳՄԱՆ ԱՆ
ՃԻՆ ԻՄՈՅ՝ ՈՐ Է ՍԵՐԱԿ
ՍՈՒՄԵՂԱԳ, ՈՐՈՎ ՆԵՐԿԵԼ
ԹԽԱԳՅԱՅ ԱՐՋՆԱԳԳԵՍՏ :
ԸՃ ԻՍԿԳԸԱՆՅՆ Լ յԱՇ Ի
ՍԵՐԱՆԵԳ Լ ՏԱՐԵՆ ԻՄՈԿ Լ
ԻՄՅՆ ՔՍ՝ ՈՐ ՄԵՐՈՎԱ յԱՂ
ԹԵԿԵՐ ՓՈՐՃՈՂԻՆ, Լ ՃՈ
ԽՈՒԹԷ ԻՂԵՐ ԻԼԵՈՆԵՆ
Լ ՏՈԳԻՆ ՔՈ ՈՂ ՄԵԿՆԵՅՇ
ԻՔԵՆ: ՊԱՐԳ ԼԵՍ՝ (130)

ինձ կարողութիւնս և յաղ
թուութիւնս ի ծածուկ մար
տըս բեւեարայ և դիւանց
նք. և զօրացո՞ զտկարուինս
իմ յաղթել չարեաց նց՝
զնքեզնիմ ինչ դիւրին է:
Լ՛ծ իմ յսքս՝ ձրի և զօ
րեղ բժիշկ՝ որ զօրութիւնս
հոգւոյ քոյ զոր մատն ան
կոչեցեր սկսար բժշկել
և ողջ առնել զնիմ ախտա
ժէտս, զցաւոտս և զհի
ւանդս, զլուծեալ ան
դամս, զկոյրս և զխուլս,
յօրինակ՝ զն բժշկել (131)

ցեր ի հարսանիսն:

Եւ արդ զմեղօք ջրեալ
և զապականեալ անձն իմ
դարձո՛յ յառջին անապա-
կան սրբութի իւր՝ որ է
ցնծուի և հարսանիք հո-
գւոյ և առ ամ կապակ
ցութի. և արեամբ քո նո-
րաստեղծեալ կենդանա-
ցո՛ զմեղօք մեռեալ հո-
գիս իմ. և բժշկեալ ապա-
քինեա՛ զամ ազգ ցաւս
և զվէրս և զխոցս և զկրս
կիծս և զմորմոքումնս դի-
ւացն ի բոլոր անձ (134)

նէո իմմէ. և անհետ արա՛
զսպին: Լ՛ճ իմ յս քս քաղ
ցըր և հմուտ և իմաստուն
բըժ իշկ՛ դեղ և կամակ հո
գւոց մերոց՝ արկ զմատն
հօր քոյ և բաց զականջս
իմ, որ խցեալ է իբրև զե
ժ ի. և տո՛ւր ինձ հոգի եր
կիւղի լսել զհրամանս քո
և առնել զնս. և դիր զա
րարչագործ մատն քո ի
վր կափուցեալ աչաց հո
գւոյս իմոյ՝ որ խաճարե
ցա՛ւ իդ իճական ծխոյ և
՛ իմեղաց ճենճերաց: (135)

զաչս հող-ւոյս բաց և լու
սաւորեալ յստակ լուսով
քո Թ՛Ճ իմ յն. ուն զի ու
ղիղ տեսից և իմացայց
զԹ՛Մ ինչ և բարիօք որոշե
ցից զչարն իբարւոյն. և
զայն կեանքն յայս կե
նացաւ. և զսուտն ի ճշմար
տէն. և զանիրաւա յիրա
ւէն. և զապականեալս
յանապականէն: Թ՛Ճ իմ,
պնդեալ հաստատեալ և
ողջացո՛ իկամո քո զԹու
լացեալ և զլուծեալ և զը
լքեալ անդամուսնս (136)

Տոգւոյ և մարմնոյ ի
մոյ. որ եղծեալ ապակա
նեցան և իշարաւ դար
ձան յանբաւ չար գոր
ծոց իմոց: Լ'ճ իմ յն քն'
զամ գարշելի բորոտուի
անզգամուծե իմոյ՝ որ
եղև ի հոգիս իմ իգի
ւացն սերմանց և յիմ կա
մաց՝ ջնջեալ սրբեա՛ ի
հոգւոյս իմոյ անճ իմ. և
ողջացո՛ զթիւրեալ և զխե
ղեալ ձեռս և զոտս հոգ
ւոյս իմոյ՝ որ գօսացեալ
ցամաքեցան ի բա (137)

զու՛մ ախտից շիթե՛ կամիս
կարօ՛ղես առնել զսքան
չելիս, և բժշկել զանձն
իմ՝ իչահ անձին իմոյ և
՛իփառս քո: Ը՛ծ իմ յս
քս՝ որ վս բժշկուե՛ հո
գւոց մարդկան հայր քո
առաքեաց զքեզ՝ ևարդ
մեղայ առաջի քոյ քան
զաւագ ծովու, բժշկել
դադարեցո՛ և ցամաքե
ցո՛ ի բոլոր անձնէ իմմէ
զհոսանս մեղաց արեան
տեռատեռութե՛ իմոյ,
և զշար՛ւս ախտից պո (138)

ՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏ
ուրնկուլթէ իմոյ. և առ
սուվեալ հոգիս իմ աճեցո՛
ողորմուլթք քո զհաց շը
նորհաց քոց և զկենդա
նուլթեան ջուր քո .
լիացո՛ զսուվեալս և զը
վացո՛ զպասքեալս ՚ի տա
պոյ կիզմանէ դիւական
հրոյն: Լ՛՛՛՛ իմ յս քս՛ որ
սորդ բարի որ իմաստու
թք որսացեր զգերեալ
ազգս մարդկան ՚ի կամա
կոր վիշապէն՝ որ կոչի
բէեղզէ բուղ՝ պաղտիմ
առքեզ ո՛ղորմած խը (139)

նայեա՛յ յեղկե՛ լիս. և ողոր
մ ու թք քո որսա՛ և գողա
ցե՛ր զանձն իմ յիշխանէն
աշխարհի, ՚ի պատրանաց
դի՛ւացնը, և ՚ի սիրոյ կեն
ցաղոյս. և գթով քո վն
անո՛ւան քոյ մաքրեա՛
զամ թարախ բողոր ան
ձին իմոյ: Ապ զի ընդ յա
րուցե՛ լոցն և ընդ բժշկե
լոցն եղէց արժանի ու
րախու՛ թք. և ցնծու՛ թք
խայտալ ՚ի փառս քո. և
գոհաբանու՛ թք օրհնե
ցից զանու՛ն քո ամ՛ ծ (140)

իմ յս քս. քանզի ո՛չ այլ
ինչ խնդրեմ՝ ի քէն Թ՛ ծ
իմ յս քս յերկինս կամ
յերկրի. բայց միայն բու
ժու մն ՚ի մեծ և ՚ի սոսկա
լի ամօթոյն, և ազատու մն
յա հագին տանջանացն .
զի վն հանգստեանն ո՛չ
հարկեմ և ո՛չ թախան
ձեմ զքեզ Թ՛ ծ իմ յս քս.
քանզի ո՛չ ունիմ բերան
և կամ երես զայս ածել
զմտաւ. զի անչափ տրտ
մեցուցի զքեզ և վերաւո
րեցի չար և անօրէն (141)

գործօք իմովք • զի հան
գատեան քում նքեն ար
ժանի՝ որ խաչել սպանին
զմարմինս և զկամս մար
մնոյ, և զաչխարհս աստ
ցին և զքեզ միայն սիրե
ցին, նա և ինձ այս բա՛ւա
կան արքայուԹի է և
հանգիստ և պսակ և լոյս
անուշահոտ, զի ծանօթա
ցայ գիտութե քոյ և սբ
անուան և հօր քոյ և սբ
հոգւոյ, և անուան հա
մագոյ սբ և անբաժանե
լի երրորդուԹի բա (142)

Ըական խնդու մն է ինձ
 և արքայու թի. որով ցըն
 ծամ և օրհնաբանեմ զմիա
 թագ ամու թիդ հօր և
 որդու և հողույդ սբյ
 այժմ և միշտ և յաւի
 տեանս յաւիտեանից ամ
 մեն :

Վառարարութի

✠ Ի շէրինն թմախօրական. ի ծովն
 Տիբերական և ի ջրհորն Յովոբայ
 որ ի սամարիա : Լուսջի ան յերոյ
 ցսի քսի ան, Բուին, իտորոց սրտէ
 Լճերս ճաշլուանոց ողորմելոյս և քր
 դանայ իսպմ յեղանորոցս

ըրաշամիառա
գոյն և զարմա
նագործ արա
բիչ Թ՛Ծ Իմ յն
քն՝ քահանայա
պետ բարի և արմատ կեն
դանութե . որ Թ՛Ծ ային
քո անըստուներ ճառա
գայթիւքն լուսաւորե
ցեր զմեզ և Թ՛Ն ամին կե
նաց մերոց անդադար
ընկզմէ զմեզ : ՍԽ որոյ
և եկեալ երբեմն ՚ի միտս
Իմ՝ յիշեցի խոկալով ըզ
բազմաթարախ (144) (ԹԻ)

ամբարշտուԹիս իմ :

Եւ ահա մայրն յուսահա
տուԹեց բէեղղէբուղն
կամէր քեցել և որոշել
զանձն իմ իբարի ստեղ
ծողէդ իմմէ Թ՛Ժ իմ յԹ
քն . քանզի հնացայ Ժա
մանակաւ և լցայ անպա
տում արիւնախառն շա
րաւով : Եւ ահա սնըն
դակից եղեն ինձ իման
կուԹէ իմմէ մինչև ցե
րիտառարդուԹիս իմ ե
ղեունական չարիք և առ
վորական յան (145) (ԺԹ)

ցանք. և սակաճ սակաճ
աճեցին օր քան զօր. և
Ժամանեցին ՚ի դործ կա
տարեալ ամբարշտուհի.
և ըստ մարգարէին դաճ
Թի ծանրացան ի վր իմ
բեռինք մեղաց. և անօ
րէնուհիք իմ բարձրացան
քան զգլուխ իմ. և նեխեւ
փտեցան վերք հոգւոյս
իմոյ. և խղիւայթեալ ե
ռան ուն մանր որդունք
՚իտղձի ազգի ազգի և նյս
պէս խաժմունք և հար
մուսնք՝ առ իւժարէմ 146

և աղուճեսաբարոյ շնա
կերպ նենգաւոր վիշա
պին: Լըճ խոնարհու թե
յոյս քո ժամանեալ կա
լաւ զձեռանէ իմմէ և
իխոր խաւարէն վերա
բերեաց զին անակնուճե
լի պատահմամբ. և յոր
ժամ ըմբռնեալ եզէ ՚ի
բարի որսողէ գ, ելայ խնդ
րեւ զքեզ, և ոչ գիտէի
թէ ուր իցես, մինչև հո
գեւ լից մարգարէն դա
ւիթ հասեալ կալաւ զին
ևասաց թէ, յոյսն (147)

քո զոր հայցես թափօր
և հերձօն յանուռն նր ցըն
ծասցեն. և այսպէս մատ
նացոյց արար ինձ ըզքեզ
անկարօտ աս թ իմ յս քս.
որ վս իմ նոճաստացար
մարմնով: Վս որոյ նստայ
մտօք ի թևս հողմոց և ա
րագելի փռթով հասի
առ քեզ անհասաբար, և
եկեալ ժամանեցի քեզ
աս թ իմ յս ի սբ լեառնս
թափօր առ հայրն քո ի
մէջ մովսէսի և եղիայի.
Ս ի թէպէտ և էս (148)

ՌՐԸ նրբագոյն ևանօսր
ևարագապէս փախչող ՚ի
մտաց եղականաց. բայց
ոչ կարես փախչիլ ՚ի ձե
ռաց հոգւոյս իմոյ ըստ
կարողութե իմոյ. քանզի
նախ ես ՚ի քէն որսացել
ըմբռնեցայ, զի անշփոթ
միացար բնութիւն յիմ ըն
տանի և ազգակից մար
մինդ. և իմացայ որ վնմեծ
խորհրդոյ ելար ՚ի լեռն
Թափօրական և հաներ
անդ զաշակերտս քո. զի
տեսցեն զմովսէս և (149)

զեղեա զտնտեսան հօրքոյ
և ուսցին ՚ի նցնէ զհամ
բերու թի. նաև զի տես
ցեն զփառան սբց՝ զոր
չնորհես նցյօրն մեծ. և
զի տեսցեն զփառան քո
և քրոզեսցեն և իմասցին
Թէ, ո՛չ ես դու մովսէս
և ո՛չ եղեա, ոպ կարծէին
հրէայքն. և զի լուիցեն
զհօր վկայութի ի վր քոյ
և պատմեսցեն մարդկան
զփառան քո: Ան ոչոյ և
ես եղկելն անձամբ ի
մով ՚ի հեռաստանէ (150)

վաստակեալ հասի աստ
Լերես իգետին անկէլ
կամ առաջիքոյ իլեռն
Թափօր, Լերկրպագութ
հող լեզեմ համբուրելով
զքարինս նր, ուր կոխե
ցին անձային գարշապար
քո, Լանմուռնչ հառա
ջանօք հեծեմ ի խորոց
սրտի իմմէ. Լ մաղթա
նօք հայցեմ ի քէն բե
կեալ սրտի՛ն ծածկեալ
մեծ ամօթով ան իմ յն
քս անոխակալ հաշտեաց
ընդ եղկե լե անձն իմ (151)

վս սոսկալն ձայնի հօր
քոյ. կանգնեա՛ն զիս ՚իչա
րաչար գլորմանէս ևսըր
բեա՛ն զմահացու թոյնս
իժ օձին աղբագօնի՛ զոր
եհէղ նենգու թեամբ
յանձն իմ բարեխօսուք
մօր քոյ և առաքելոց և
մարգարէից, որք էին
անդ աս՛ի իմ յս քս. ապա
քինեա՛ն զցաւն հոգւոյ
իմոյ. և իմաստու թք սպե
ղանեա՛ն զվէրսն. և անհետ
արա՛ն ըզխայծու մն զիշա
պին. և ՚ի պատրանաց (152)

նոր փրկեա՛ զիս քի՛ճ իմ.
զի գու ես ողորմած և
իմաստուն բժիշկ. որ ապ
րեցուցեր զսոնկեալն ՚ի
ձեռս չար աւազակացն.
Խնայեա՛ յիս և ապրեցո՛
զանձն իմ ՚ի ձեռաց չարի
մաց դիւացն. զի կամ կո
րագլուխ և անօգնական
մատնեալ ՚ի ձեռս նոցա՝
որք չարաչար աւազա
կեալ գերեւն զիս և ան
գադար խոցեալ վերաւո
րեն զանձն իմ: Լ՛ճ իմ
յմ քն որ սակաւ մի (153)

Թե՛րքմացուցեր զփառս
քո այնքան որչափ զնքս
քո զարդարես յօրն մեծ.
և՛ ինոյն միտս փառօք ե
րևեցուցեր զմովսէս և
զեղեա. և անթերի վկայ
եցար ՚ի հօրէ և՛ ՚ի նորին
տնտեսացն. որք ՚իմահ
խաչին փուլթացուցանէ
ին զքեզ հրամանաւ հօր
յաղագոս ադամայ և ծնըն
դոց նր: Վ՛՛՛՛ հարցն իմոց
երևեցո՛ առ եղկե՛լես զո
ղորմուլթէ շնորհս քո.
լուսաւորեա՛ զեսա (154)

Շարեալ անձն իմ. և փրբ
կեա՛ ի ննարից նենգ. լոր
դ ի շացն. և քաճեա՛ զզազ
րալի Թարախեալ և անա
ռակ և անպատմելի անօ
րէնուԹ իս իմ. և սիրով
վկայեա՛ և հաստատեա՛
զողորմելիս ՚ի հաճատս
հօր քոյ և հոգւոյ և յլս
տոյդ մարդեղուԹ ի քո .
և ի նաճարամած աշխար
հէս բարձրացո՛ զին աս՛ծ
իմ ՚ի վեր քան զլեառնս
Թափօրական ի վր հաճա
տոյ և յուսոյ քոյ, և (155)

Ի վր լեառն սիօնի ՚ի դա
 շառն երանե լեաց. ուր
 են տնտեսք հօր քոյ մով
 սէս և եղևա. և քեզ վառ ք
 յաւիտեանս յաւիտե
 նից ամէն:

Ը իմ յս քս յարգան
 դի մօր իմոյ՝ որ անհետ
 գնացիւ ք շրջես ի վր Թե
 ոց հողմոց, և մարմնով գը
 նացեր ի վր ծովունն աի
 բերեայ ի բրև ի վր վիմի,
 և ցուցեր զանբ՛ն լի ան
 ու ի քո զն ստեղծօղես.
 դադարեցուցեր զևր (156)

Ջուր սբ անաղանի հեղ
ձուցանելոց էիր. իսկ ըզ
մարդիկ յիմարեալ էի
ճացն զգօն և զգաստ առ
նելոց էիր որպէս և զայսա
հար գերդեհացին արա
րեր :

Յաղագս այսորիկ ամ
իմ յս քն՝ յեզր տիբերա
կան ծովուն անկեալ
կամերես իգետին հող
լիզեմ առաջի քոյ և իխո
րոց սրտէ պղատիմ առ
քեզ. կարկառեա՛ առ իս
զողորմութե՛ և զշնոր(158)

Հաց քոց ձեռն. կորզել
հան զանձն իմ՝ ի հողմա
նէ խռովել ծովուս մե
ղաց ալեաց. ուր երկու
մարդուս հեղձնում ի
բազում չարեաց իմոց
և յերկմիտ կեղակարծ
Թերահաւատութեանց.
և ջընջեա՛ բովանդակ
զանբզգամութիւնս բո
լոր անձինս իմոյ աս ծ իմ
յն քն. և անթերի դա
ւանութի՛ք հաստատեա՛
ղես՝ ի հաւատս համագոյ
աբ երրորդութեդ (159)

անբժանելի. և սաստեան
այսոց պղծոց ասի իմ յս
քս. զի մի՛ չար հողմով
իւրեանց սուղանեն և ըն
կղմեն զիս. և զիս ուովաբն
որ է յիս ընդ խողիցն հեղ
ծեան՝ իջուրս ջերմ արնոս
նաց և շնորհաց քոց, զչար
դևան որք անմիջոց կեղե
քեն նեղեն և խոցոսեն
զհողիս իմ ասի իմ յս. ապա
հովուեան և հանդարնացո՛
ղբողոր անձն իմ խաղաղա
նալ ի մրրկեալ հողմոյ
և իխուովուեթէ (160)(11)

ալեաց դիւանկան բեր
մանց մեղաց ծովու կեն

ցաղոյս այսորիկ:

Ը՛ծ իմ յս քս՝ որ իտգէտ
ձկնորսաց ժողովեցեր զա
շակերտոն քո, և լցեր ըզ
նս շնորհօք, և ի ձեռն
նոցա զօրէն ձրկանց կար
թեւ հաներ զազգս մարդ
կան իմեղաց և անհաստա
տու թեւ ծովէ, Ը՛ծ իմ յս
բարեխօսու թեւնց և ազօ
թիւք՝ կարթեալ հան
զանձն իմ շնորհօք քո ի
սև ծովէս մե (161) (Ը՛Լ.)

զաց աշխարհի դառնա
բեր հողմոց և անբաց դի
ւացն: Ը՛ծ իմ յս քս՛ կա
ռավար և զօրապետ երկ
նից՝ գոյացուցիչ և հան
գիստ ամեղեւոց՝ հակեց
հօր և փառակեց սբ հոգ
ւոյն, որ վս իմ առեւր ըզ
ծառայի կերպարանս, և
՛ի ճանապարհի մարմնով
վաստակեցար, և եկեալ
հանգեար յաղբեր մեծ
նահապետին յակօբայ՝ ի
սիկիմ, զոր ետ բաժին յա
կօբ յովսէփայ, և ՛ի (162)

խորհուրդ ԹԲ ԵԿԵՂԵԿ
ԼՈՅ քո սրբեցեր զաղտե
ղի կինն սամարացի տա
լով նմա զջուրն կենդա
նի որ բըղխի ՚ի շնորհաց
ԹԲ հոգւոյն. յաղագս այ
սորիկ և ես եղկելն ան
ձամբ իմով եկեալ հասի
առ ջրհորովս՝ ուր բազ
մեցար գուքս. և եմ աշ
խատել ՚ի բազում մեղաց
և ՚ի չարեաց իմոց. և արտոս
ճագոչ մաղթանօք հայ
ցեմ ՚ի քէն ԹԺ իմ աղա
չանօք ԹԻՄ սԲԵ և սա (163)

մարացի կնոջն՝ որ մահ
ւամբ վկայեաց ի վր Եբ
անոււան քոյ՝ ջնջեա՛ ըզ
բազմած ողով ծովացեալ
մեղս և զյանցանս իմ սըր
բարար և կենդանարար
ջրով հոգւոյ քոյ, և ջերմ
արտասուօք՝ ի քէն շնոր
հելոյ՝ ի սրտի իմմէ, և ըստ
մարմնոյ վաստակելովն
քո քս Թժ իմ յն ջնջեա՛
յանձնէ իմմէ զամ վաս
տակս պիզծ գիւնացն զոր
անդադար սերմանեցին
յանձն իմ զորումն ա (164)

պականութի իւրեանց:
Լ՛ճ իմ յն քն՝ կամեցող
փրկութի իմոյ խլեան և
յափշտակե՛լ ճան զանձն
իմ՝ ի մեղաց և յանիրաւ
աշխարհէս և ի իտրոյ ան
մարմին կիտոսին. քանզի
եկեալ ճասի՝ ի հունձ հը
նացեալ աւուրբք. և լը
ցայ բազում անառակ
գործօք դիւակեանօք. և
դերանդեաւ զօրութի
քոյ հնձեան և չորացն՝ զա
նօրէն և զչար որոմունս
դիւացն. և սրբեան (165)

զեղկելնս իբրև զկինն սա
մարացի. և պատրաստեա
լնս գործօք իմովք պա
րարտ համեղ կերակուր
քեզ և հօրքոյ և հոգւոյ.
և յաւուրն մահու հընձ
ման իմոյ. քաղցր և բարի
հրեշտակ առքեա՛ և հըն
ձեա՛ զնս. որ բնաւ ո՛չ
հեռացայ իմանկական
և յանմիտ և յանասնական
մեղաց: Բայց մի բերա
նով վա՛յ եղկելն անձին
իմոյ. զն լցայ չարեօք քն
զմամն, զոր սիրէ սա(166)

տանայ և զոր ատէ ամ
յորմէ փրկեսցէ և ազա
տեսցէ շնորհօք իւրօք
մարդասէրն ամ զմեզ և
զձեզ և զամ մարմինն աստ
և յօրն ահագին ՚ի սոսկա
լի ամօթոյն և ՚ի դառն
տանջանացն բարեխօսու
թք ամ սքցման աւանդ
երից աշակերտացն քոց
որք էին ի քեզ ՚ի լեառն
Թափօր. և սբ մարդարե
իցն մովսէսի և եղիայի .
և քեզ փառք և օրհնուի
այժմ և միշտ և յաւի (167)

տեանս յաւիտեանից ա-
մէն:

Վաստակաւ
Իբեւանիս Իշեառն ԶԻԲԷԿԵայ.
Յաւանիս Լ'Ի Տաճարն Իկարայ
սրբէ Լ'աւարի յսի սոսի Լ'ալերս Տաշ
Եանայ ողորմելոյս Ասրբանայ և
ամ Տեղաւորայս

նեղակից հօր
և համագոյ սրբ
հոգւոյն՝ զար
դարիչ գեղեց
կուե ջրամած
կամարին և պսակիչ լե
րանց և դաշտաց ծաղկօք
ա՛ճ իմ յս քսի որ վս (168)

իմ ունայնացար կամաճ,
և զին ճոխացուցեր ան
բա՛ւ փարթամ ութ ք. իսկ
տղբ ուկն անյագ տիրեց
ի վր իմ. ծրծեաց զկենդա
ն ութ ի և ելեց զանձն իմ
անեզրական չարեօք ՚ի
կամս իւր: Այ՛ն որոյ և ես
դարձեալ դողացայ և ՚ի
սուգ մտեալ վերա՛նորե
ցայ որնաբեկ անյուսու
թյա՛հ լեւնացեալ ամ
բարշտուե՛ և անօրե՛ն ու
թե՛ իմոյ. կան նստեալ
ի վր գլխոյ իմոյ անկշ (169)

ուելի ծանրութիւնք և նե
խեալ ժահահոտութիւնք .
քանզի կաման իմոյ ձե
ացայ զոր չի . և նստու
ցի զանձն իմ թագուհի
և թագաւոր դժոխացն .
անբաւ չարագործութիւնք
և սոսկալի չարեօք հե
ռացայ ՚ի քէն աս իմ
առաւել քան զամբա
տեղծւածս քո . և անյու
սութիւնդ և ն ջանաց հեղ
ձուցանել ըզնշոյլ ընոր
հաց քոյ՝ որ կայր ՚ի հողիս
մեր ըզխղճմտելն և (170)

դժոխացն, և որք ը նմա.
և զազգս մարդկան փրկ
կելոց էիր ՚ի մահահոս
մեղաց և յանհաւատութի
և յանյուսուութի, և ՚ի խոր
հուրդ վերջին յարուե
մերոյ բերեր կենդանի
զհոտեալն զազար, և նոյն
ճայնդ որ կոչեաց զա
զար՝ մահն ոչ կարաց ըմ
բռնել զնա. կոչելոց ես
և զամ որդիս մարդկան
յօրն վերջին յարութե
մերոյ: (Յազագս այսորիկ
անկեալ կամ առաջին (172)

քոյ երկրպագութիւն
Թանխա՛իգ երեզմանն զա
զարու. և հող լիզեմ՝ աս
իմ յս քն. և կողկողե լով
հայցեմ՝ ի քէն աս թող
րից անմուռնչ հեծուք
՛իկորոց սրտէ բարեխօ
տութիւն մօր քոյ և կուսի
և ամ սքց՝ և զազարու և
քլէրց նի անարատ սի
րելեացն քոց աս իմ յս
քն, ձայնի զօրութիւն քո
զարթո՛ զեղկելն անձն
իմ ՛ի հեշտ քնոյ ծուլու
թիւ և իմեռելութիւն (173)

ախտից մեղաց հեշտուէ
և մարման ջման՝ ուր զհո
տեալն զազար. և զհոտ մե
ղացն մաքրեա՛ յինէն ա
նու շահոտելով ամուէ
քոյ. և շնորհօք քո լցո՛
ղանձն իմ և յարո՛ ինեզ
տապանէ չարեաց և ան
յուսուծէ. և խզեալ պա
տառեա՛ և քակեա՛ յանձ
նէ իմմէ զպատանա ամ
մեղաց՝ զոր կարէց յանձն
իմ չարաչար ասեղնակար
կատ մեղօք հսկայն յաղթ
անդամ. և քաւեա՛ (174)

զամբարչտուԹիմ իմ փլը
կելով զեղև լն տկար հո
ղըս՝ առաջիկայ կործա
նող որոգայթին բեւեա
րայ. և զօրացն զնա առ նեւ
զկամս քո բարի ամ առա
քինուԹք ամ ծ իմ յն քս.
նա և բովանդակ զննչ
աքրեր առ հոտեալ մար
մինն զազարու, որ էր զ
բինակ ադամայ և ծնըն
դոց նր, զամ հրաշագոր
ծեալ ամ ծ իմ առ մեղօք
մեռեալ և հոտեալ անձն
իմ. և լցն և կատարեալ (175)

խորհուրդ խոնարհեցար.
և վն այս պատճառ իս ա
ռաքեցար, զի ողորմիս .
և հայցողին տաս. և բախո
ղին բանաս, ունի և հրա
մայեաց անսուտ բերան
քո: Նաև որ տկար են
մարմնով և ոչ կարեն գալ
իսեղիս մարդեղու թե
քոյ՝ ուր և իցեն և ըն
թեռնուն զերգս զայս
հաճատով և յուսով և մը
տօք եկեսցեն և հոգւով
գաղտաբար և ծածկանիս

մեալ հանգչէիւ յահեղա
կերպ անոր՝ ետառաթող,
և վն մեր խոնարհեալ
նստար ինոր յաւանակի
ի լեռնէս ձիթենեաց.
իջեր յեհմ զարմանահըշ
փառաւորութիւն բարե
բանութիւն ինոր հուրդ և
յօրինակ գալատեան քոյ
իսոսկալն օրն վերջին. և
պատուեցար ի ճանապարհ
հիս ստովք ձիթենեաց
և հանգեր ձիւք. յօրինակ
զի սբք պատրաստեցեն
զանձինս իւրեանց (179)

Եւ վարժեալ օրինօք Եւ մար
գարէիւք, ո՛չ կարացին
բառնալ զքեզ յանձինս
իւրեանց. իսկ հետանոսք
որ ո՛չ էին ընտել Եւ սովոր
օրինաց Եւ բարեաց, իբրև
լուսն զհրամանս քո, հը
նազանդեցան լծոյ Եւ բե
ռին օրինաց քոց:

Յաղագս այսորիկ Եւ ես
եղիւ լիս առեալ զանբաւ
մեղս իմ ընդիս, Եւ մտաց
արագ ու թիւ եկեալ ժա
մանեցի քեզ զառիվայր
Ճանապարհիս լերին (181)

ձիթենեաց . և անկեալ
յերկիր հող լիզեմ երես
իգետինառաջի քոյա՝ ծ
իմ յս քս . և աղ չեմ զքեզ
բարեխօսուք ամարդա
րոց , և ս առաւել աշա
կերտացն քոց խնայեա՛
լիս ո՛ղորմած ար իմ և
ամ . և քաւեա՛ զան չափ
գործս անօրէնութի ի
մոյ . և կազմեա՛ զհոգիս իմ
ճանապարհ և հանգիստ
քեզ և հօր քում և հոգոյ .
և շնորհեա՛ ինձ զօրութի
բառնալ զքեզ և ըզ (182)

խորհուրդ քո յուսս հո
գւոյ իմոյ. և արա՛ զանձն
իմ քեզ նոր կառք և աւա
նակ. և փոխանակ ոստոցն
ընկա՛լ զյոյսս և զհաւատս
իմ որ է՛ ի քեզ և ի հայրն
քո և ի հոգին. և զամ գոր
ծըս բարիս շնորհեա՛ ինձ
կատարել ՚ի կամս քո ամ
իմ: Ը՛ծ իմ յն քն՝ պար
գեւեա՛ ինձ իմաստու թի
օրհնաբանել զքեզ անա
բատ հոգւով՝ ոնպ օրհնա
բանեցար յաննե՛նդ ժո
ղովրդե՛նէն և ՚իսիրե (183)

Լեացն քոյ: Ը՛ծ իմ յս
քս՝ զտուն սգոյն զբե
թանիա արարեր տուն
ուրախութե՛ յարութն
զազարու սիրելոյ քոյ: Ե
րինակ՝ զն զադամ և զԸ
նունդս նր՝ ուրախ առ
նեւոյ եիւ, որ կայր ՚ի
սուգ տրտմութե՛ վս ան
բաւ չարեացն որ պատա
հեցաւ նոյ: Եւ արդ վս
անճառ խոնարհութե՛
քոյ Ը՛ծ իմ և նոր՝ զերծո՛
զնս ՚ի սգոյ տրտմութե՛
մեղաց. և թո՛ղ զանս (184)

ՐէնուԹիս իմ. և նորո
գէլ զանձն իմ արա՛տուն
ուրախուԹե՛ սրբելով
յամ մեղաց: Ը՛ճ իմ յս
քս՝ որ բազմահանդէս
ժողովրդօք յետոյ և յա
ռաջոյ և ահագին աղա
ղակա՛ն մտեր ՚իտաճարն
սողովօնի՛ զոր կանգնէց
զօրաբաբէլ, և լուսա՛նո
րեցեր զկոյրսն յօրինակ
լուսա՛նորուԹե՛ խա՛նա
րեալորդւոց մարդկան,
և բացեր զբերան անկա
տար տղայոցն յօրհնա(185)

բանու թի քեզ անկարօտդ
աժ՝ զի գիրն լըցի որ ա
սե թե, իբերանոց ման
կանց տըղայոց կատարե
ցեր զօրհնութի. և արա
րեր զայս յօրինակ արձակ
ման լեզուացն հեթանո
սաց որք օրհնաբանեն
զհամագոյ աժութի հօր
և որդւոյ և հողւոյդ սըր
բոյ: Լ՛ժ հարցն իմոց յն
քն առաջի քոյ անկեալ
կամ ի տաճարին և պա
ղատնօք հայցեմ ի քէն՝
բարեխօսութիւն (186)

Երկնաւոր քո զօրացն ,
լուսւորեա՛ զխաւարեալ
աչս հոգւոյ իմոյ. և ծա
գեա՛ ՚ի հոգիս իմ ըզմա
քուր լոյս շնորհաց քոց
փրկելով զես ՚ի դիւաւացն
Ֆարից. և Թո՛ղ զանեզրա
կան մեղս իմ. և որ բացեր
զբերն տղայոցն ՚ի փառս
աճուե՛ քոյ՝ բաց և զմե
զօք փակեալ բերան իմ
յամ ժամ օր Ֆարաանել
զքեզ և փառաւորելար
ժանապէս ՚ի հաճոյս քո
Ըզօրսն անմարմնոց : (187)

Լ՛ ճիմ յն քս՛ որարարեր
խարազան չունանեայ և
բարկութք՝ իբաց վարե
ցեր՝ իտաճարէն զաղաւ
նավաճառսն, և զգնօղսն,
և զայլս՝ իխորհուրդ և յօ
րինակ, զի յօրն վերջին՝ ի
բաց վարելոց ես ի վե
րին տաճարէն և յառա
գաստէն հօր քոյ զայնո
սիկ՝ որք սևացուցին մե
զօք զաղաւնացեալ հո
գիս իւրեանց վաճառե
լով ընդ մեղաց և որք վա
ճառեն և տան զբա (188)

րին և փոխարէն առ
նուն զչարն, և որ փոխեն
զլուսմայն որ է պատկերն
այ բարի գործքն՝ ի հոգիս
մեր՝ և առնուեն զպատկեր
վիշապին որ է մեղքն, և
զայլ չարագործսն որք
անզեղջ մեռնին, խարա
զանաւ բանիքոյ իբաց վա
րե լոց ես բարկուք յար
քայու թէ քու մէջ, յոր ա
հագին դատաստանին:
Ը՛հ իմ յս քս՝ երես ՚ի
գետին երկրպագու թք
հող լեզեմ՝ առաջի (189)

քո իտպճարին քում. և
մի արդարօք քո աղաչեմ
զքեզ և խնդրեմ ի քէն
մծ իմ. յահագին օր գա
լտեան քոյ մի՛ բարկա
նար ինձ մի՛ր իսպառ ըստ
գործոց իմոց. այլ արա՛
ատ իս ողորմութի և մի՛
իբաց վարեր զողորմելն
ընդ յիմար կուսանացն
՛իհայրական քո յառա
գաստէ վն չարեաց ի
մոց. այլ այսօր նախ թ զա
տեանն քո՛ խրատեա՛ զնս
՛իկամս քո. և մի՛ թո (190)

Չուր զես իկամս իմ և ոչ
իկամս դիւացն, զէ Լա
ւազոյն է աստէն սա
կաւ մի տանջել ի քէն
հայրաբար ըստ կարողու
թէ իմոյ, քան թէ սա
կաւ մի հանգչել լմեղս
և անդէն մշտնջենաւոր
տանջել: Ասան այսորիկ
տուր ինձ ժամանակ ա
յաջեսարու թէ ան իմ
իկամս քո, քանզի ըստ
կամաց դիւացն վաճա
ւեցի չեղոր անձն իմ
զհոգիս զմիտս և զմար, 191

մինս իմ ընդ ամ չարեաց
յախտա մահաբերս. և կա
մա՛ն թողի զքարի գործն
որ է պատկերքո. և առ ի
զչար գործս որ է պատ
կեր վե՛շապին. կորուսի
զչնորհս ար ա՛նազանին
և զքահանայու թիս. դի
ճացն խորհրդակցու թի
և կեղծա՛նորիչ ձեացայ
բարի և արժանա՛նոր առ
աչս մարդկան. և մորթով
գառին ծածկեցի զգայ
լն քանասար. և անար

Ժան պատարագեցի և
ճաշակեցի լրբուԹք ըզ
քեզ անարատ գառն Թյ
յն քն: Եւ Կայսորիկ գո
չեմ առ քեզ Թ՛ճ իմ խը
նայեա՛ յիս և մի՛ կորուսա
ներ զիս: այլ ողորմուԹք
քո քաճեա՛ զանառակ
եղեռնական ամբարըշ
տուԹ իս իմ մարգասի
րուԹք քո և չարչարա
նօք և նբ արեամբ քո: և
քեզ վայելե՛ փառք իշ
խանուԹ և պատիճ այժմ

ԼՄԻՂՍ ԼՅԱՇԻՍԵՐԱՆՍ յԱ
ՇԻՍԵՆԻՅ ԱՄԷՆ:

ՂԵՐՄՈՒՆԻ ԼՂՄՁԵՅԻ ԳՅԻ
ՏՈՅԱՏԻՆ ԲՈՆԻՆ ԱՅ՝ ԻՍՐԱԿ ՍՐԻԷ
ԼՂԷՐՍ ՏՈՂԼՈՒՄՅ ԵՂԷԼՍՅԱ Ա ՍՐ
ԳՄՆԱՅ ԼՍՈՄ ՏԵՂԱՆՈՐԱՅՍ

ԱՔՄ ԹԱՊՈՒՆՈՐ
ՎԻՆԳ ԼՂՅԱ ԱՆ
ՐԱՍՈՒՆԵՐ. ՈՐ
ՎԻՍՐԹԱՄԱԿՈՒ
ԳԵՐ ՐԳՎԵՂ ԱՆԵՂՐԱԿԱՆ
ՃՈՒՍՈՒԹՔ՝ ՈՐ ԻՎԵՐԵ ԻՆ
ՂՎԻՍԱ ԼՂՐԱՆՍ. ԻՍԿ ԵՍ
ԵՂԿԵՐԻ ԱՆՃԱՄԲ ԻՄՈՎԿԱ
ՄԱՆ ԸՆԿԵՅԻ ՂՎԻՍՐԹԱ (194

մուծի, և առեալ պահե
ցի զազքատուի հողւոյ.
Եւ մեծ ջանիւ ժողովեցի
անչափ մուր և խառնեցի
արիւն և խառն շարան և
ամանան պահեցի իծոց
իմ. և յամանուր անդա
դար օծանեմ զերեսս իմ
և դեղեմ զքոլոր անձն իմ.
Եւ ինիմ արջնազգեստս օր
ադէմ հնդիկ զազրատե
սակ, և օձաձէ դիւ ամլտ
կեր կամարար թշնամ
ւոյն յաման և խոտս դարչե
լիս զոր դու ատեսս (195)

ՎՍՏՅԱԿՆԵՐԻ ԿՆՆՄԱՆ ՔԱՐԿՈՅՍ
Ե ՔԱՐԱԿԱՐԿԱՌ ԲԸՐԱ
ԿԵՐԱՅ ԺՈՂՈՎԵԼ ԱՆՇԱՂՈՅ
ՈՐ Ո՛Ջ ԹՈՐԻՆ՝ ԵԿԵԱԼԺՈ
ՂՈՎԵԿԱՆ ԻՎԻ ԻՄ ԵԵՄԿՔ
ՅԻՄ ՀԱՐԵԱՅ ԼԱՆՕՐԷՆՈՒ
ԹԵՂ ԺԱՀԱՀՈՍ ԻԵՂԱՅ,
ՀՆԱԿԵՐԱՅ ԴԻՆՇԱԿՆ ԽՈՐՀՐ
ԴԱԾՈՒԹ Ե ԸԵՈՆԱՐԿՈՒ
ԹԹ Ե ԻՄՈՎ ԿԱՄԱՅՈՐԴՈՐ
ՅՕԺԱՐՈՒԹԹ: ԼՆ ՂԱՐ
ՀՈՒՐԵԿՈՒԿԱՆԷ ՂԵՂԿԵ
ԼԵԱ ԵՐԿԻԼՂ ԴԱՄԱՄԱՄԱ
ՆԻ ՔՈ ՅԻՄ ԻՄ ՅԵՄ, ՎԵՄ
ՈՐՈՅ Ո՛Ջ ԿԱՄԻՄ ԵՈ՛Ջ (196)

ախորժեմ հեռանալ ՚ի
քէն. քանզի կոչումն քո
ևողորմութի խանդաղա
կաթ արար զնս՚իխոնարհ
նունաստութի քո, առա
ւել քան ՚իբարձրացել
մեծութի քո. զի թէ դու
ոչ էիր նունաստացեալ,
մեք ոչ էաք մեծացեալ
և ոչ քեզ ծանօթացեալ.
և քան զմեծութի քո՝ շա
հաւէ՛տ և ցանկալի է աղ
քատութի քո. զի մեզ ՚ի նչ
օգուտ էր մեծութի քո
ծածկեալ և թագու (197)

ցեալ իմէն ջ. ահա ունայ
նութիքո՛ լաւագո՛յն է
մեզ քան զարքայութի՛ն և
զփառս քո. և յայտ ցնծա
լոյս՝ որ ծանօթացայ ըս
տեղծողնդ իմոյ, ո՛չ այլ
ինչ կայ ՚ի սրտի իմում
խնդրելիքէն և հարկել
զքեզ բայց միայն զեր
ծումն ՚ի սոսկալն և յան
վախճան տանջանացն :

Յազագասայսորիկ ելն ըզ
հետքո՛ զն գտից զանհա
սանելնդ և անքայլ գնա
ցիւք մտացս ակնար (198)

ԿՈՒԹԷ, Ե՛ ՀՈԳԼՈՅՄ ԴԻ
ՎԵՆՄԱՄԸ արագեալ հա
սիանհասնե լույդ. Եդտի
զքեզ բազմեալ ի վերնա
տուենն անճառ խոնար
հուժեք. Եմեծ խորհրդով
քանզի այս է տեղի սաս
տիկ խոնարհուժեք քոյ
քան զամ կիրան քո զոր
կրեցեր վս մերոյ յանցա
նաց ամ՛ իմ յն քն. զն լը
ճացեր զոտս աշակերտցն
զորդուցն աբրահամու
Ե հատուցեր զփոխն նք.
քանզի նա՛ կանխեաց (199)

Լ լուճաց զոտս քո յառջ
քն զմարդանալն քո թ՛ծ
իմ յս քս: () Բհաբանեմ
զքեզ զն այսու լճացմամ
բլս բացեր զամուլ ար
դանդ սբեկեղեցւոյ քո,
ոպ ՚ի հոսանսն յորդանա
նու մկրտութ քո զն սբ
էին օրինակ սբ աւագա
նին. վս այսորիկ թ՛ծ իմ
յս քս՝ լեառնացեալ մէ
զօք իմովք ՚ի սբ վերնա
տունն անկեալ կամ ա
ռաջի քոյ. Լեբեսս ՚ի գե
տին երկրպագութ (200)

Հող լիզեմ և անձայն հա
ռաչանօք իխորոց սրտե
գոչեմ առ քեզ ո՛ղորմած.
և բարեխօտ ունիմ առ
քեզ զանձառ խոնարհու
թի՛ք քո՛ զոր աստ կատարե
ցեր . և զընտրեալ աշա
կերտան քո ք'ն յոյս իմ,
խոնարհեաց յաղաչանս
եղկելի անձին իմոյ . և ջը
րով շնորհաց և ողորմուե
ցողով քո մաքրեալ ջըն
ջեան՝ զչարաչար և զարիւ
նախառն մեղս անձին ի
մոյ . լու՛ն և սրբեան՝ (201)

Խոնարհուէ զենջակաւ
քո. և արա՛ ինձ երկրորդ
աւազան զչնորհա և զողոր
մութի քո. և ջերմ արտա
սուքն զոր դու պարգև
ես գալ ՚ի արտե իմմէ
հեծութեամբ և հառւա
ջանօք. զի կորուսի զտր
դու ձրրի և անաշխատ
ետուր ինձ անարիչ և նա
խախնամօղ աշխարհի ան
իմ յս քս. որ եկեր ՚ի վեր
նատուեն զի կատարես
ցես զօրհնան և հաստա
տեսցես զնորս. և գրե (202

ցեր կտակ արեմբ քո և ի
խորհուրդ կենարի մահ
ւան քոյ. դու ձեռ օք քո
Թաղեցեր զքեզ իսիրա
և յորովայն աշակերտցն
քոց: Յն քն Թաղաւոր և
ած եղելոց՝ առ շեղմե
զայ քեզ քան զամ ստեղծ
ւածս քո. և իսոնարհ ի
ջայ քն զամենայն դեան
սանդարամետականս. վն
խոնարհութե քոյ և վն
նբ արեմ քոյ, լնա՛ զմեզ
անձին իմոյ. և արա՛ զեզ
կե լնս արժանի սրբու 203

ԹԲՃ աշակե լ զամբ, խառն
մարմին քո և զարիւնդ,
կենդանու թի և փրկու թի
անձին իմոյ. և արեամբ
քո գրեա՛ զանուն իմ ան
ջնջելի՛ իկոակա մահ՛ւան
ելեցն քո կատմման յաշ
խարհէ աստի. և զամ՛ ազգ
մեզս զոր գու ատեա տի՛ծ
իմ՝ սըրբեալ ջնջեա՛ իբո
լոր անձնէ իմմէ. փրկեա՛
զիս յամ՛ մեղաց՝ և ս առա
ւել լյախտէն յուգայի՛ ի
սիրոյ արծաթոյ և յադա
հուէ, որով բազումք (204

Կորընչին : Լ'Ճ իմ յն քն
գոհանամ զքէն իբոլոր
սրտէ իմմէ. զէ ծանու
ցեր ինձ զանուէն հօր քոյ
և զքեզ և զհոգին քո. աղա
չանօք առաքելոցն քոց
պարգևեա՛ ինձ հոգի խո
նարհուլթէ և հեզուլթէ.
զոր աստ ՚ի վերնատունս
կատարեցեր. և ՚ի նախա
տելն զքեզ և ՚ի խաչ հա
նելն և զնոյն մեզ ուսու
ցեր և պատճիրեցեր առ
նել. հալածեա՛ յինէն ըզ
հոգին հպարտուլթէ (205)

Երկսակալութիւն. զմախա
նաց և զատելութիւն. զանա
միառութիւն և զաշխարհա
սիրութիւն զամախտից զոր
ատեսագու. զոր իդիւնա
ցըն լինի, և զոր յինէն. զոր
կամայ, և զոր ակամայ.
զոր անծային, և զոր մարդ
կայինս. զոր իբնականս,
և զոր յանբնականս. զոր
գիտութիւն, և զոր անգի
տութիւն. և քանքան զամ
զգործեցեալ չարիան իմ:
Լ՛՛՛՛ իմ յս քս՛ յաղթող և
ջերմ սիրով քո բըռ (206)

նոր թիւ և առանց իմ կա
մացն խլեա՛ն և հանն զիս
յախտից և ՚ի ցանկութե
և ՚ի սիրոյ աշխարհի և վե
րացո՛ զեղևելի թանճրա
միտա զհետքո յանաւ շա
հոտ և լուսեղէն գաւա
ռըն երանելեացն. ոպ և
կատարումն խորհրդոյ ՚ի
նք վերնատունս հիմայ
եցեք ընտրելոցն քոց և
ամ սիրելեաց անուան
քոյ, թե մի՛ յամէք և մի՛
սիրէք զանցաւորս. այլ
միութիւն արիք յաս (207)

տեացս և փախըստական
գնացողք ՚ի մշտնջենա
ւոր և յանվախճան հան
գիստն. և քեզ ընդ հօր
և հոգւոյդ սրբոյ փառք
և պատիւ յաւիտեանս
յաւիտենից ամէն:

Վասն աստուծոյ

Մենքն հեղբոսի և քրոջիս ճշմար
բաւեան յսի ճսի սուտջի նորս,
՚ի խորոյ սրբէ Աբրա Սողեանոյ
աշխատւոյս Ասրդանոյ և տէնոյն
Քրտնորոյ:

իմ յն քն
 հանձարեղ ա
 ռաջնորդ՝ մեծ
 իմաստուն և հը

զօր արունեստաւոր . որ
 թաքուն խորհրդով կա
 տարեցեր զմարդեղուն
 քո . որ է զարմացումն
 ամեղեկոց . որով նորոգ
 եալ կեցուցեր զմեզ և
 հրաւիրեցեր յանձառ
 երանութի քո :

Լ'պա յանցանքն ադա
 մայ ևանէծք նր՝ ժամա

նեցին կալան և կապեցին
զիս չարաչար, և ես թըմբ
րե լսիմարեցայ, և բնաւ
նչ գիտացի թէ ո՛ւր է
ցեմ: Այսան որոյ և ժողո
վեալ կուտեցի նման լե
րին աղբ ժահ, հոտ, խառ
նեցի զազրալն թարախով
և մեծ վու թով ջանացի՝
և զբոլոր անձն իմ՝ ի նմա
թաղեցի անե լանե լն, և բո
տու գապէս ողորմե լն ե
զայ և աղքատ եղեալ գի
ջացայ, բան զորդ իսն կայ
ենի բազմապատիկ (210)

յանգագոյն սողոմայ և
չարքան զնինուհի. քան
զն զոր ոչ կարաց սատա
նայ գործել տալ ադա
մայ և ամ ծննդոց նր զչա
րիս իւր, զայն ամ ժողո
վեաց և բերեալ կուտեց
ի վր իմ գէղս գէղս նման
լերանց, և բազում շանիւ
մոլորեցոյց զնս ի լուսա
շաւիղ ճանապարհէն քում
մէ առ ջին մարդասպանն,
և ակնուռնէր գալ մա
հուռն և գողանալ զանձն
իմ ի քէն տր ամ իմ (211)

յն քն: Իսկ ողորմու թի
քո կարթեալ է հան զին
ի ժանեաց նր. և սակաւ
մի սթափեցայ ի քնոյ մէ
ղաց. և ելի խնդրել զքեզ
էնդ ան. որ յամ ուրեք
ես՝ և բնաւ ոչ երևիս.
Իսկ գու ելեալ ի վերնա
տանէն և փուծու թա
քեար գաղտաբար. որով
զն մի՛ չարն իմասցի զմար
դեղու թի քո: Եւս զն
արդ կամ ուր կարես
թաքչել գու ի ձեռաց
հոգւոյս իմոյ. որ է (212)

արագագոյն քան զհողմ.
քանզի դու տուամբք
յուսոյքո և մարմնովքո
անխզելի՛ ի քեզ կապեցեր
զես ամ ծիմ յն քն բան
այ. վն որոյ ելի ի վերնա
տանէս զհետ քո մեծա
ջան փութով. և եկեալ
ժամանեցի քեզ հողւով
ի ձորս կեդրոնի. և ահա
տեսի ըզքեզ հողւոյ ա
կամբք զանտեսանելի
ենդ ամ, զի մարմնովդ
ադամայ անկեալ կայիր
յերկիր առաջի երկ (213)

նաւոր հօրն քոյ առ ի հա
տուցնել զպարտան ադա
մայ վերջին հօրն քում լը
մարմնոյ և հաշանօք հաշ
տեցուցնել իր զնրսկի զբն
հայրն քո ած լը վերջին
հայրն քո ադամ և յայն
Ժամ բարձեր քրտմբն քո
զքիրտն նր և երկն չե լովն
քո՝ զերկիւղ նր և քո կա
մաւ Թոյլ ետուր ածա
ցեալ մարմնոյ քո կրել
զկիրա մարդկայինա զեր
կնչիւն և զքրտնիւն և
այլն ռաղ զն մի չարքն (214)

առ աջօք կարծեսցեն
զմարդեղուի քո ասիմ
յն քն. նաև վն այնորիկ
զի համարձակեսցի մահն
դալ և կլանել զկերդ որ
է մարմինդ քո հանդերձ
Թաքուցեալ կարթիւք
որ է ասիմ Թիդ քո որով
իբաց հաներ և ընկեցեր
զմահն և զսատանայ իկար
ծեալ Թագաւորուէ իւ
րեանց: Ը՛ճ իմ յն քն՝ բո
լոր անձամբ իմով ան
կեալ կամ առաջի քոյ՝ ի
տեղես ծնրադրուէ (215)

քոյ և աղօթից և երկրպա
գուծք հող լեզեմ ի վր
երկրի . և աղօթիւք ամ
սքցբարեխօս ունիմ առ
քեզ զամ կամ աւոր կիրս
քո . զանեղ հայր քո և ըզ
գործակից հոգին քո և
զկոյս մայրն քո . մեղայ
յերկինս և առաջի քո
ա՛ծ իմ յն քն . պարգև եա
եղկելոյս մասն աղօ
թից քոց յառաջնոյն ՚ի
լերինն , և ՚իմիջնոյն առ
գերեզմանաւն զազրու ,
և ՚ի վերջնոյս ՚ի ձորն (216)

Կեդրոնի և ՚ի գողգոթայ
ի վր խաչին. որ էր յաղա
գըս ադամայ և ծնընդոց
նր. և ջընջեա՛ զամ մեղս
անձին իմոյ իբրև զադա
մայն. և կորզեա՛ զիս ՚ի ժա
նեաց և ՚ի յորովչնէ չար
վիշապին, իբրև զհայրն
իմ. և երկն չե լոմն քո փըր
կեա՛ զիս ՚ի չար և ՚ի վնա
սակար երկիւղէ և յան
յուսուէ. և քրտամբքն
քո լո՛ւն՝ զամ մեղաց քիւր
տըն և զխոնաճու ի և զշա
րաճ յանձնէ իմմէ. (217)

որ գաղտաբար կարծե
ցեր զանօրէն իշխանն մա
հու և ընկճեցեր զնա .
որ իմ մաքրեան զշարաւ
հոգւոյս իմոյ՝ որ եղև ի
խայծմանէ իժ օձին . և
իմաստուք քո գողացիւ
և փրկեան զողորմէ ի հողս
՛իձեռաց և ի բանտէ նր
և զօրուք քո կարծեալ
հան զանձն իմ ՛ի սեան
ծովէս և ՛իմեղաց աշխար
հիս, որ է ժանիք և որո
վայն սատանայի :

Լ՛՛՛՛՛ իմ յմ քո՛ որ ԽԺ (218)

աբար նըման հօրն քոյ
համբերեցեր անօրէն |
դասուց եբբայեցւոցն
և չար զինու՛ճորացն և յու
դայի գերեւոյն 'ի չարէն
բարեմո՛ւց աշակերտին
քո, որ յետս զարկան 'ի
վիոյ բանէն քո յն քն
ա՛ծ իմ, շնորհեա՛ ինձ տա
նել համբերուք և ընտ
րողուք 'ի կամս քո ա՛մ
փորձանաց և վշտաց որք
գան ի վր իմ 'իդ ի՛նչաց և
'իմարդկանէ. և շնորհեա
ինձ զօրու ի բարւոք (219)

յաղթելնց՝ ի կամս քո .
ընջեա՛ն զամ մեղս բոլոր
անձին իմոյ . նոյնպէս և
ատելեաց և բարեկամաց
իմոց և ամ մեղաւորաց .
և նոցայն , որք ընթեռ
նուն զսա և որք լսեն :
Լ՛ճ զտունն թորդոմայ
պահեա՛ն ուղեղհաւատով
և բարի գործովք մինչև
իլրումն ժամանակաց և
ուաջնորդօք և թագաւոր
րօք . բահանայիւք և ժո
ղովրդօք . և արդ բարե
րեխօսու թք ամսքց (220)

հոգի քյ հալածեա՛ ՚ի
 մէնջ ըզդեանն . և տո՛ւր
 մեզ կարողու՛ն յաղթել
 չարեաց աշխարհի և առ
 նել զամ գործս բարիս՛ի
 կամս հօրն լուսոյ որում
 վայելէ վառք իշխանու
 թի և պատիւ այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յա
 ճիտեանից ամէն:

Չմտեղիս որ ըմբռնեցին շէն և
 իջաղանոն, առաջի ն՛ր իկորոց սրտէ
 Խօսալ ընդ ան, սղորմելոցս Այր
 դոնոյ ևամենայն մեղանորաց :

' իմ յս քս' որ
ես այբ և քէ
այսինքն, սկիզ
բն և կատա
րած ամի. յոյս

լքելոց և ասպանէն ընկղ
մելոց. հաց քաղցելոց և
ջուր պասքելոց . և որք
յուսան ' ի քեզէնդ ամ.
բացեալ կայ առաջին նց
դուռն ողորմուէ քոյ .
ասպա վայ եղկելն անձին
իմոյ յս քս ամի իմ, զի կա
մաւոր յօժարուէ զանձն
իմ եդ իդ ժոխասպետ (222)

Լ գանձասպահ բանբարկ
էին. եղէ մայրասպան
իժի կորեանց նման. Լ ըզ
ճու քարբին առեալ պա
հեցի՝ որ է լցեալ ճրով
և խաճարած. զսարգին
ոստայինն առ յանգեցի ըզ
գետտ անձին իմոյ՝ որ
մերկ պահեաց զէս ունայ
նութիք և ստուք անցա
ւոր կենցաղոյս. և կա
պեալ կամ իմէջ կորըս
տական հաղթից յաղթան
գամ վիշապին՝ որ կո
խեալ ճրմիլ զանձն (223)

իմ լայն ոտամբ ՚ի կամս
իւր. նաև սպասանորք
նր գուհիք շնակերպ դի
նացն արշարեն զիս յամ
ժամ. և հանապաղ խոցո
տեալ վերանորեն զանձն
իմ հարձած օքհրախառն
և դեղեալ նետիւք իւ
րեանց. վն որոյ և մեծ
ամօթով ծածկեալ պա
պանձեցայ և յահե գա
լըստեան քոյ անձ իմ յն
քն. յիշեցի զօր ահագին
ատենի քոյ և ոչ ախոր

Ժեմ հեռանալ ՚ի քէն
 ամ իմ: Լ. յարուցեալ
 եկից զհետ քոյ և ցուցից
 քեզ զսոսկալն վերս ան
 ձին իմոյ. քնզն դու ամ
 իմ յն՝ հրամայեցեր ան
 սուտ բերանով քո որ ես
 յոյս ծանրաբեռն ամ
 բարշտաց, Թէ մեղք զոր
 ասէք՝ ջնջի. և զոր դուք
 անմոռաց յիշէք և ապա
 շահէք, զայն ես մոռա
 նամ և բնահ ո՛չ յիշեմ. և
 զոր դուք ո՛չ գրէք և կար

դայք՝ զայն ես մաքրել
սրբեմ. և ես յայս վատա
հացեալ ելայ խընդրել
զքեզ էնդ ամ ողորմած
բժիշկ. ուր զն գտեալ զան
լմբընելիդ, մեղայ գո
չեցից անջն քո՝ իխորոց
սրտէ իմմէ իբրև զպետ
րոս և զպոռնիկն. ուր զն
ողորմելով քոյ նորոգեա
ցես զեղծեալ և զապակա
նեալ պատկերս իմ՝ իմե
զաց. և ամբաբան մարգա
րէն եսացի ետ խրատ և
ասաց թէ, մի՛ շատա (226)

Հուրջ լինիր. այլաստ մը
նա՛ իտեղին ծնրադրու
թէ նք և փուլ թով տեսա
նես զյոյսն քո որում
բաղձաս, և զահագին հան
դէս նք. քնզե ահա հայր
նք մատնեաց զնա վն մե
զաց մերոց. և նա յաղագս
մեր վերաւորի. և տայ ըզ
թիկունս իւր՛ ի հորւածս
և զծնօտս յապտակս և՛ ի
թուքս. և ահա ՚ի նոյն
ժամն հասան չար լէքէ
օնք զինուորացն. և կա
լեալ կապեցին զէնդ (227)

աճ մարմնով. յորմէ սաս
սին սերովքէք և նենգա
ւորն յուդա՛ ինչան մատ
նութէ համբուրեաց զե
րեսս քո՝ ուր ո՛չ իշխեն
հայիլ բոցեղէն քերով
բէքն, ո՛չ պատկառելով
՛ի ըսքան չե լեացն զոր ե
տեսս. և զայս յանձն ա
ռեր ա՛՛ծ իմ զի մատնու
թի՛ք քո զադամ փրկես
ցես, որ մատնեալ կայր
՛ի ձեռս գիւնացն ծնըն
դօք իւրովք և կապանօք
քո զադամ արձակե (228)

ցեր ՚ի դառն կապանաց
չարեաց և մեղաց և դժո
խոց. և զմարդիկ ՚ի կապե
կուսապաշտուԹե և յօրի
նացն: Լ՛ճ իմ յն քս ըս
տեղծօղ ամի՛ որ վն իմ
մատնեցար և կապեցար,
անկեալ կամ երկրպո
Թբ առաջին քոյ ՚ի տեղե
մատնուԹե քոյ. և աղա
ջեմ զքեզ ամ՛ճ իմ զին որ
մատնեալ կամ ՚ի ձեռս
դիւնաց չարեաց, զերծ՛ո՛
՚ի ձեռաց նց և զչար կա
պանս մեղաց որով (229)

կապեցին զիս չարաչար
ոպ փոկով երբն ջուց՝ կա
պանօքն քո արձակեան և
ազատեան զիս և ջնջեան
զԹարախ բոլոր անձինս
իմոյ. և հան զիս ի բանտե
նց. և ահա զտրդ տրանց
և զահագին դատաւորդ
ահեղ ատենին տարան
դատել յատեան քահա
նայապետիցն և անմիտ
դատաւորաց. որով ազա
տեցեր զադամ ծննդով
քըն ի չար և յանիրաւ
դատաւորեան սատա(230)

նայի և դիճաց նր:

Ը՛ծ իմ որ մարմնով վն
իմ կապեալ կացեր յա
տեան դատաստանի, զեր
ծո՛ զանձն իմ ՚իչար դա
տարանէ բեր լիարայ և դի
ճաց նր. իբաց արա՛ յի
նէն և մաքրեալ սրբեա՛
զամ դրոշմ և ըզնչան նց
յանձնէ իմմէ՛ և զըսպին
անհետ արա՛: Ը՛նհասանե
լի մտաց էնդ ամ՛ որ մար
մնով զայս ամ կրեցեր վն
ադամայ և ծննդոց նր.
չարախօսէին զանե (231)

զէդ, նախատելով հարկա
նէին և ապտակէին զա
նիմանալիդ արովբէից.
որով բարձեր զչարն ա
դամայ և զնախատանաց
ապտակն և զհարուճածս
դիւնացն ՚իբոլոր անձնէ
նր. պաղատիմ առ քեզ
էակից հօր՝ ըզչարախօ
սուի դիւնացն, և զդրոշմն
մեղացն, զհարուճմն և զապ
տակ նց զոր յանձն իմ ե
դին անօրէնուԹք, զամ
սրբեա՛ և քանեալ ողջա
ցո՛ և քոյով նախատա (232)

Նօքն և ապտակոմն ջնջեա
զնախատինս հոգւոյս ի
մոյ մարդասէր. պսակ ՚ի
փշոց դնէին ՚ի գլուխ քո
ա՛ծ իմ յս որ պսակեցեր
զերկինս լուսաւորօք և
զերկիր ծաղկօք. և կարմիր
զգեցուցանէին և կատա
կելով ՚ի ծուռնր իջեալ թա
գաւոր կարգային զճշ
մարիտ թագաւորդ. և ըզ
կենաց արտճառդ ՚ի մահ
խաչի դատապարտէին
որով հիներ զադամ յիւր
թագաւորու ի և յան (233)

մահուեի փրկելով զնա
'իկատակելոյ պիղծ դի-
ւացն՝ որ նախատելով
խաղ առնելին զնա. և պա-
կեցեր զնա զարդարելով
գեղապաճոյճ՝ իզարդան
կողոպտելի: Ը՛հ իմ յս-
քս՝ որ վս իմ զայս ամ-
յանձն առեր՝ կիզեա՛
զփուշ մեղաց իմոց որով
նախատեցին զգլուխ իմ.
'իկատակելոյ նց փրկեա՛
զիս՝ որով գարովեն զան
ձրն իմ խաղ առնելով
զիս գառն մեղօք. և (234)

Հնորհեա՛ ինձ զին Թագա
ճորուԹին զոր կորուսի
խափանօք դիճաց, և փրո
կեա՛ զիս յանմահ մահճա
նէն և զամ շար սերմն նց
խլեա՛ և հանն իբողոր անձ
նէ իմմէ. և քաճեա՛ զա
նօրէնուԹին իմ ամճ իմ
յն քն: () աղագասայսորիկ
զի Թողցես զմեղս իմ ե
կեալ յեմ ուրախուԹք
և ցնծուԹք շրջիմ իհրա
պարակս և ի փողոցս նր.
ընդ որ կապեալ տանէ
ին և նախատէին զվե (235)

Րաբարձողդ ամ էիցս,
զոր բանիւ արարեր. նայ
իմ և զարմանամ և հոգ
ւոյ ակամբ տեսանեմ
զանտեսդ, և թուի թի
այսօր կրես զայս ամ ա
ռաջի աչաց իմոց:

Մի որոյ և ցնծալով համ
բուրեմ զքարինս նր և
զհող քաղաքիս և զասմա
նաց նր. և զկիրս քո, բա
րեխօս ունիմ առ քեզ
ա՛ծ իմ. զամ արկս դի
ւացն զոր սերմանեցին
ի հողիս իմ, ի մար (236)

մինս և ՚ի միտս իմ, և դե
ղեցին զբոլոր անձն իմ
մահացու թուևօք իւ
րեանց ջընջեա՛ ՚ի բոլոր
անձնէ իմմէ և անհետ
արա՛ ողորմու թք քո և նա
խատանօքն. և յառ ջիկայ
չարէն փրկեա՛ զիս. լեր
ընդ իս յամ՝ Ժամ և՛ իմեծ
ամօթոյն զերծ՝ զողորմե
լիս. և յահագին վիշապէն
փրկեա՛ զանձն իմ. և քեզ
օրհնու ՚ի յամ եղելոց ան
պակասս գոհաբանու թք
ընդ հօր քում և հո (237)

ԳԼՈՅԻ ԿՅԺԸ ԼԱՄԻՂՍ ԼԵՅ
ԸԻՍԽԱՆԱ յԱՇԻՍԽՆԻԿ
ԼՎԷՆ:

ՍԵՄԱՆԻՆ ԲԱՐՅՈՒՆ ԼՒՅ ՍՈՂԳՈՒ
ԸՄՅՆ ՄՏԱՆՈՐ ՄՈՒՄՉԻ ՄՈՆ ՏԵՐՈՅ Լ
ՎԵԼՆԻՆ ԵՄԻ ԿՄԻ՝ ԻԽՈՐՈՅ ՄԵՐԷ ՄՂԵՐԱ
ՍՈՂԸՄՈՒՄՅ ՈՂՈՐԴԸՆՈՅԱ ԱՊԵՐՄ
ՆՈՅ ԼՈՄԻՆՈՅՆ ՏԵՂԱՆՈՐՄՅ:

ՆԿԱՐՈՍ Լ ՏԱ
ՄԱԳՈՅ ՄԲ ՏՈ
ԳԼՈՅՆ ԱՆԱԽՍՍ
ԼԱՆԱԽՉՈՅ ԾՐ
ՆՈՒՆԴ ՄՐԱԽԻՆ ԽՅ ՏՕՐ ՅՍ
ՔՍ՝ ՈՐ ՍԻՐՈՎ ԽՈՆԱՐՏԵԼ
ՔՈ ԿԱՄԱՇ ՂԵՄԱ Ա (238)

աւեր տկարութիւն. և զիս
ճոխացուցեր իփառսս ա
ռաջինս. իսկ ես եղկե
լիս մեղօք հաւանեցայ
պատիր խաբէութեւն թըշ
նամուոյն. և զանձն իմ
տուէն և դադարք արարի
կամաւ գիւնաց և ախտից
գիւնականաց. և է որ կա
պարճք լցեալ կարճօք և
իժօք և անմիջոց խոցեան
և մորմոքեան զհոգիս իմ.
և գայ ժամ որ ջանան ի
հիմանց խախտել զիս կա
խարդական նենգութեւն (239)

ԹԲ. ԼԵՐԲԵՄՆ՝ ԻՄԻՄԱ ԻՄ
ԵԿԵԱԼ յԻՉԵԳԻ ՉՈՐ ԻՆՉ
ՏՐԱՉԱԳՈՐԾ ԵԳԵՐ ԻՆՃ՝ Ի
ԸՍՏԵՂԾ ՄԱՆՆ Լ՝ ԻՎԵՐՉԻՆ
ՆՈՐՈԳ ՄԱՆՍ: ՍԽ՝ ՈՐՈՅ Ե
ԼԻ ԽՆԴՐԵԼ ՉՔԵՉ ԼՈՆՉ ԳԻ
ՄԻՒ ԹԻՒ յՈՐՈՒՄ ՎԱՅՐԻ
ԾԱԾԿԵԳԱՐ, ՄԻՆՉԼ ՈՂՈՐ
ՎԵԳԱՆ ՏՈԳԵԿԻՐ ՄԱՐԳԱ
ՐԻՔՆ ՔՈ ՔԱՇԻԹ Լ ԿԱՄ
ԲԱԿՈՒՄ: Լ յԱՅՄՆԱՍԿԵՍ
ԳՈՒԳԻՆ ԻՆՃ ԸՉՔԵՉ ԹԻՒ
ՈՒՐ ԻԳԵՍ. Լ ԱՍԱԳ ՔԱ
ՇԻԹ ԹԻՒ ՉՈՐ ԽԵՐՆԴՐԵՍ

խանդաղակաթ հողւով
'ի գողգոթայ ի վր խաչին
դտցես զնա զն գրեցի ես
'ի դիմաց նր թէ, բէե
ուօքն ծակեցին զձեռս
իմ և զոտս իմ. բաժանե
ցին զհանդերձս իմ և ե
տուէն ինձ լեղի և քացախ:
և ամբակոււմ ասաց թէ'
'ի կառս խաչին գլտցես
զնա վն փրկու թէ մարդ
կան. և ելի փու թով 'ի ձո
րոյս կեդրոնի, և եկեալ
ժամանեցի քեզ էնդ

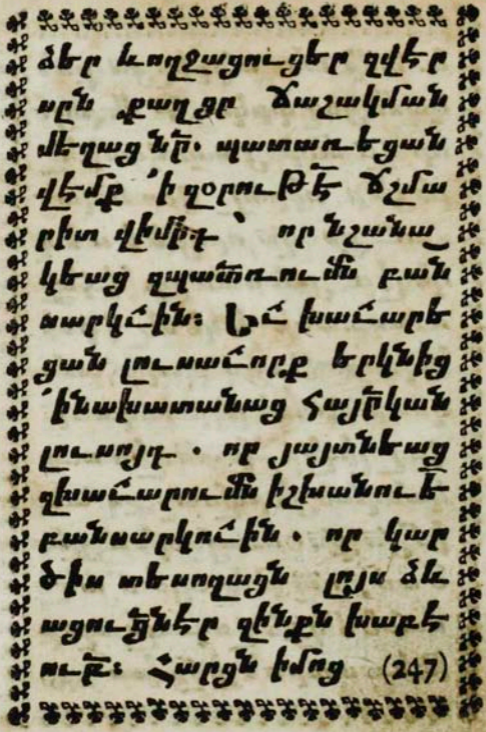
գողգոթայ ՚իծայր վիմիս
ուր կանգնեցեր զլսաչ
քո իվն գլխոյն ադամայ
հօրն մերում. և անձայն
հառաչմամբ և հեծեծա
նօք սրտի անմուռնչ ա
ղաղակեմ և գոչեմ առ
քեզ անձ իմ յմ՝ որ խա
չիւն քո բարձեր զանէծ
սըն ադամայ և ազատցեր
զնա ծննդօք իւրովք ՚ի
գրժուխոց և ՚ի կռապաշ
տուութի: Եւարեխօսուք
նբ անձանին մօր քոյ և
ամ սբց, շնորհեա՛ (243)

Ինձ կարողութի կաման
 բառնալ յուսս հոգւոյ
 իմոյ զխորհուրդ և զզօ
 րութի խաչի քոյ՝ և գալ
 համբերութբ ք' իմ յս
 քս: Լճն այս է բարձունս
 խաչին ճանապարհ ան
 ձուկ և նեղ դուռն. զի
 երկայնամիտ համբերու
 թբ եկից զհետ քոյ խո
 նարհութբ և անոխակա
 լութբ, աշխարհատեցու
 թբ և ջերմ արտասու՛ն օք
 ապա շխարութբ է՝ ի կամս
 քո: Լճն իմ յս քս՝ (244)

որ անստանալն զօրու թի
բազկի քո կանգնեցեր
զնաչ քո որով նորոգե
ցան ադամ և տկարացի
իշխանութի սատանայի,
և արդ անկեալ աղաչեմ
զքեզ անձ իմ յն՝ զօրութի
բազկի քո ցըցեալ կանգ
նեա զնաչն քո ամենազօ
րութի իւրով իհոգիս
իմ և ի վր յտաց իմոց ամ
բազոյն և անխախտելի
ըստ կամաց քոց. ունի վր
գողգոթայիս ուր կայր
գլուխն ադամայ: (245)

Լ՛Ճ իմ որ զգեցեալես
զլոյս անմատոյց՝ և մեր
մարմնով բեռեցար ի
վն խաչի քոյ. որով ծած
կեցեր զմերկու թի ադա
մայ և զբեռս գիւացն
հաներ յանձնէ նր:

Լ՛Ն Թքանէին յանհասա
նելի էնդ աս. և փոխա
նակ ջրոյ քացախ մատու
ցանէին արարչիդ զն գի
րըն լցցի. որով ջնջեցեր
զթուքն վիշապին յերե
սացն ադամայ. և դառն
ճաշակմամբ քո բար (246)

ձեր ևողջացուցեր զվեր
 սըն քաղցր ճաշակման
 մեղացնր. պատառեցան
 վեմք 'ի զօրութի ճշմա
 րիտ վիմրդ՝ որ նշանա
 կեաց զպատուումն բան
 սարկճին: Եւ խաւարե
 ցան լուսաւորք երկնից
 'ինախատանաց հայրկան
 լուսոյդ . որ յայտնեաց
 զխաւարումն իշխանութ
 բանսարկոճին . որ կար
 ծիս տեսողացն լոյս ձև
 ացուցնէր զինքն խաբէ
 ուք: Հարցն իմոց (247)

Լ ամի ամ աբրիչյն քն
կամեցող փրկուէ մերոյ
որ վն մեր յամի համբե
րեցեր սիրով հօր և կա
մաւ քո. վն որոյ և ես եղ
կե լիս յանուսն քո ի հե
ռաստանէ եկեալ հասի
՛ի գողգոթայս բարի ցան
կու թք. և երկրպագուք
հող լիզեմ ՛ի տեղիս ուր
կանդնեցեր զիսաչ քո ամ
իմ յն քն. և այնպէս ցըն
ծամ, ոպ թէ այժմ տե
սանեմ զքեզ սգալի աչօք
թ ևատարած ի վր խա (248)

Հին կառացի քանզի աստ
Թայր վիմիս յոտն խա
չի քոյ զմեղս աշխարհի
և զդևան կոխեալ ճմլե
ցեր իբրև զողկոյզ և աստ
կապեցեր զսատանայ բև
եռելով զնա յոտս խաչի
քոյ իբրև զշուն կատա
ղի: Լ՛՛՛ Թ իմ յս քս՝ անկեւ
կամ առաջի քոյ իգողգո
թայս. երկիրպագանեմ
փառաց քոց և աղաչեմ
զքեզ. և արդ վս կամա
ւոր չարչարանաց քոց և
ներդուծեց՝ ներեա՛ (249)

Եւ ընդ ինձ քաղցր եւ անո
խակալ տիր. եւ խլեան՝ ի սըր
տէս իմմէ զամբ բւեռս
չար դիւացն. եւ շնորհօք
քո ծածկեան զվերկուր
հոգւոյս իմոյ՝ որ եղև
ինձ՝ ի չար եւ յանօրէն գոր
ծոց իմոց. եւ զծարաւեալ
հոգիս իմ, որ կիզեալ տո
չորի՝ ի դառն տապոյ չար
եւ ապականիչ արեգակա
նըն, կենդանի ջրով քո
զովացո՛ւ եւ ողջացո՛ւ տի՛ծ
իմ. եւ դառն ճաշակօքն
քո քաւեալ սրբեան (250)

զեմ մեղաց ճաշակն 'ի հո
գւոյ իմարմնոյ և իմտաց
իմոց. լուսաւորեալ զլսա
ւարեալ հոգիս իմ. և ի
հովանի վիմիդ հանդո՛
ւած իմ յն քն. և նախատա
նաց Թքովն զոր ընկալար
ւած իմ վն իմ, որ Թքով
քո բացեր զաչս կուրին
զթոյնս օձին սրբեալ 'ի հո
գւոյ իմմէ. և զլսայծ ումն
ողջացո՛ւ. և որ պսակեցար
փշօք, զփուշ մեղաց որք
հարան յանձն իմ ի պիղծ
դիւացն՝ հրով քո կի (251)

զեալայրեան :
Լ՛՛՛՛ իմ յս՝ որ թողեր ա
նազակին զբազմու ի մե
զաց նր՝ վս միոյ բանին
դաւանութի նր, և բա
ցեր նմա զիակեալ դու
ռըն դրխաին որ յեգեմ,
գլթա՛ յեղկելն անձն իմ
սի՛՛ իմ . պարգևեա՛ ինձ
զամբիծ հաւատս անա
զակին . և ընկա՛լ զդարձս
և զդաւանութիս իմ որ առ
քեզ ուր զնորայն . և ջըն
ջեա՛ որ զորմութի քով ըզ
չար անազակութիս (252)

զոր ժողովեցի յանձն իմ
զանեզրական անօրէնու
թիս. և անթիւ մեղայ ա
ռաջի քո ա՛ծ իմ. և գթով
քո փրկեա՛ս զանձն իմ ՚ի
չար և ՚ի դառն աճազա
կուծի՛ց ակակեր և մեղ
սասէր գիճացն. որ յիմ
ժամ յաճային քո գան
ձէն կողոպտեն զիս:
Լճ ույ բւեռեցիր դու
մարմնով իմը խաչին բան
ա՛յ, յս քս՛ աղաչեմ զքեզ,
մի՛ թողուր զիս ՚ի կամս
իմ և ո՛չ ՚ի կամս դի (253)

Ճաց. այլ իկամս քո բևե
ուես զհոգիս իմ ՚ի խոր
հուրդ խաչե քոյ անխզե
լե պնդուութբ: Սիրտ և
խորհուրդ և բան ասյ հօր
յմ քմ՝ լոյս երեսաց նր
և բազուկ զօրութե նր .
անսկիզբն և անվախճան
և մշտնջենաճոր կենդա
նի նման հօր քոյ. որ ՚ի
կառս խաչին բարձրա
ցար մարմնով. և ուրխու
թբ սրտի քոյ առ հայր
աճանդեցեր զմարդկե
ղեն հոգի քո իբրև (254)

առ ատոյդ պարտական

քո:

Լ՛ուաջին այս՝ զն նա ա
ռաքեաց զքեզ:

Եւ երկրորդ՝ զն դուռ
րախոսութիւն կատարեցեր
զհրամանս նորա:

Եւ երրորդ՝ զն մեռար
մարմնով զս մարդկան:

Եւ չորրորդ՝ զն ծանու
ցեր մարդկան զանուան

քո:

Լ՛յսպէս և եզկե՛լնս ՚ի
քէն ուսայ աս իմ յս
քս. զն թէպէտ և (255)

անթիւ մեղայ առաջի
 քո ամ' ծիմ, բայց վատա
 հացեալ իսէր քո և յա
 ռաջ քան զմահն իմ, և
 յօր մահուն իմոյ ուրա
 խուծիք առ քեզ և իձե
 ռըս քո աւանդեմ զհո
 գիս իմ ի քէն ըստեղ
 ծեալ և զայս համարձա
 կուծիք առնեմ իբրև
 առ ըստոյգ պարտական
 իմ բազում իրօք:
 Եւ է առաջին այս՝ զե
 դու ես ամ' ծիմ և ստեղ
 256 ժիւ, ծիւ:

Տիչ. և վն իմ աղքատցար
մարմնով և մեռար:

Եւ երբորդ՝ զն ես ան
թերի և հաւասար հօր
քոյ և հողւոյ անդաւա
նեմ զքեզ հանդերձ միա
ցեալ մարմնով քո:

Եւ երբորդ՝ զն միացար
անշիտթ յիմ ազգակից
մարմին. և ընտանեցար
ինձ արեամբ և բնութք.
զնմս առեր տկարութի
նքեզ, և զքոյս ետուր
մեծութի ննձ:

Եւ չորրորդ՝ զի եղեր
չնորհօք իմ հյրև գլուխ:
Յաղագաս այսորիկ հայ
ցեմ՝ ի քէն՝ աղաչանօք
կոյսմօրն քոյ Սարիամու
սքյ՝ գթա՛յ իս և ողորմեա՛
ինձ աս՛ ծ իմ յս քս. ընկա՛լ
սիրով զհոգիս իմ՝ ի ձե
ռ ըս քո՛ զոր դու ստեղ
ծեր. և տա՛ւր զսա՛ ի ձեռս
հօր քոյ որում ես գու
համագոյակից: Եւ ջքն
ջեա՛ զնեխեալ շարա՛ւս
հոգւոյ իմոյ ողորմութք
քո. և խնայեա՛ յանձն (258)

իմ ամ' ծ իմ. զի առեր սա
կան մի զփորձ մարմնոյս:
Այ որոյ օգնեա՛ ինձ յմ
յամ ներդուլթեա իմում,
զի անզօր փոշի եմ. քան
զի ուր կգուլ բնուլթ առ
հայր քո աւանդեցեր ըզ
մարդկեղէն հոգի քո,
յորմէ ո՛չ մեկնեցար ամ
ուլթէ կբնուլթ քո. նոյն
պէս կ'իձեռս քո աւան
դեմ զհոգիս ամ' իմ, զի
գուլ եղեր հայր իմ կեզ
բայր կկարեկից. կո՛չ ու
նիմ յոյս կապանէն (259)

ՖրկուԹԷ Բաց Իքէն
ձ՛ծ իմ. գԹա՛յիս և ողոր
մուԹք քո քաճեա՛ն զա
նօրէնուԹիս իմ. զի Թի
պէտ և անբաճ բարկա
ցուցի զքեզ՝ յետոյ դի
մեցի առքեզ և խնդրեմ
Թողուի մեղաց. և քաղցր
հրեշտակ առաքեա՛ն և ա
ճանդեա՛ն ըզհողիս իմ և
մատո՛ զիս Ի ձեռն հօր
քոյ. և յօրն մեծ ողորմու
Թք և արդարուք արժա
նի արա՛ն զիս. և քեզ փառք
վայն լէ հայր և ո՛րդի (260)

և նբ հոգի այժմ և միշտ
 և յաւիտեանս յաւիտե
 նից ամէն :

Սրբառն անճնիւմ Սերէշմոնիս,
 որ էր աւ բանն հօր Տարժնով. և
 առաջիկէ՛ր աղէրս Սղլառնայ Սր
 դանայ երգս երգողի :

իմ յն քն՝ որ է
 ղեր ՚ի կերպա
 ռանս ագամայ
 հօր իմոյ. և ղիս
 նորոգեցեր ՚ի փառս քո.
 վայ եղկելն անճին իմոյ.
 ղի յետ անճառ պարգև
 ացն քոց զոր ճրի շնոր 261)

ՏԵՅԵՐ ԻՆՃ, ԴԱՐՃԵԱԼՅԱ
ՐԵԱՆ ԻՎՐ ԻՄ ՕՃԱԿԵՐԱՅ
ԴԼԲՆ. Ե ՉՈՐՈՄՆ ՇԱՐ՝
ԱԵՐՄԱՆՆԵՑԻՆ ԻՎՐ ԻՄ. Ե
ԱՏԱ ՄԵՂՔ ԻՄ ԱԿՍԱՆ Ե
ԲԴԼԵՆՆ ԿԵՐԻՐԱՐԵԱՆ ԱՆ
ԴԱԴԱՐ, Ե ԴԵՏԱՐՈՒՆ
ԵՅՐԴԱԽԱՂԱՅ ՎՏԱԿՕՔ.
Ե ԾՈՎԱՇԱՎԻ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻ
ԵՏՈՒ ԶԿԱԹՆ Ե ԱՌԻ ՇԱ
ՐԱՆ. ՄԱՏՈՒՑԻ ԶՈՍԿԻՆ
Ե ԱՌԻ ԱՂԻՆՃ. ՎԱՃԱՌԵ
ՑԻ ԱԿՈՒՆՍ Ե ՄԱՐԴԱ
ՐԻՍՍ, Ե ԱՌԻ ԱՂԵ ԺԱՏԱ
ՏՈՍ. Ե ԵՂԵ ԵՍԿԱ (262)

մաւ չար վաճառական
փախչելով յանուշահոտ
իւղոյն . և բնակեցայ 'ի
մէջ զազբալի աղբոյ ու
րախուծք: Այս որոյ եզ
կելի անձամբ իմով ան
կեալ կամ առաջի խաչի
քոյ 'ի գողգոթայս 'ի հո
վանի տարածման բազ
կաց քոց . և ո՛չ կամիմ հե
ռանալ, մինչև տեսից
ըզկատարումն առսկալի
հանդիսի քոյ ա՛ծ իմ. քն
զի խորհուրդ մարդե
ղութի քոյ իբրև (263)

զըուր խօտուան աղաղակէ
'ի ներքին մարդս իմ. և
տագնապեալ նեղէ զհո
գի և զմիտս իմ քննել և
որոճալ զտնօրէնուի քո.
Լնոքօք հայցել 'ի քէն
Թողուի ի Լներու մն մէ
ղաց իմոց, և ասել այսպս
Լան յն քն՝ որ ի վր խա
չին հեղեր զարիւն քո սբ
վն ադամայ նախաստեղ
ծին. որով ցնծացն հայր՝
զի նորոգեցաւ եղծեալ
պատկերն ադամայ:

Լ՛՛՛՛ իմ յն քն՝ լուս (264)

զանքաւ թարախս անձին
խմոյ ամախառն արեամ
բրդ քո. և գրեա՛ զնս ան
ջնջելի յորդէգրուել քո.
և որ թողեր զմեզս խաչա
հանուճացն քոց ազաչե
լով զհայր, շնորհեա՛ ինձ
հողի անոխակալու թե՛
խոնարհու թե՛ օրինօք և
պարկեշտու թե՛ յամ ինչ:
Լ՛ծ իմ յն քն՝ որ յոչըն
չե գոյացուցեր զամե
ղեալքս, շնորհեա՛ պար
գևս ամցն ըստ արժա
նեաց իւրեանց. այ (265)

սօր խնդրեցար պարզե
'իպիղատոսէ իբրև զմի
ոք 'իմեռելոց աղքատց
շուռնչ և հոգի կենդա
նութե մեռելոց ամ
իմ, որ մարմնով անշնչա
ցար իվն խաչին, և զշուռն
չըն ադամայ 'ի նա կըր
կինս դարձուցեր որով
կենդանացան նա:

Ը՛մ իմ յմ՝ դարձո՛ յիս
զշուռնչ կենդանուե և
շնորհաց քոց զոր կաման
կորուսի և եղէ ողորմելի
և խնդրեա՛ զիս 'իխո (266)

մի յաչաց իմոց . և ոչ գի
տէի թէ ուր եդին զան
տանելիք : Այս որոյ և
տրտմեցայ սգով մինչև
եկն դաւ թարքայն ըստ
մարմնոյ հայր քո, և ա
սաց առ իս թէ, մի՛ մոլ
րիւ զն յոյսն քո զոր խընդ
րես բաղձանօք հոգւոյ
վասն քոյ եդաւ իգբի
ներքնումն իսաւարի և
իստոճերս մահուտքնե
ցաւ իտապանի, և քաղց
րացան նմա խիճք հեղե
ղատի. ննջէց՝ և սիրտ (268)

նր արթուն է: Յազազս
որոյ և ես ողորմելիս ան
ձամբ շաղախեալ բազմա
թարախ անօրէնուք ի
ջեալ իդողգոթայէս և
եկեալ հասի քմ զօրուք
իդուռն ասաւոր և սոս
կալի գերեզմանին քոյ
քմ իմ յն քն. և հոգւոյ
ակամբ աստ տեսանեմ
զէնդ քմ բազմեալ:
Սն որոյ երկրպագուք
խայտամ ցնծալով առա
ջի քո քմ իմ, և հառա
չանօք աղաչեմ քզ (269)

քեզ. և զամ կիրս քո բա-
րեխօս ունիմ առ քեզ.
ոպ յովսէփ՝ որ սիրով և
գթով խնդրեաց զքեզ.
նոյնպէս և դու զին գը-
թով խնդրեա՛ս և պատեա՛ս
զվերս հողւոյ իմոյ. և
առ զին՝ ի շար դիւացն
որ անօրէն գործօք կա-
պեալ պատեցին զանձն
իմ՝ իկամս իւրեանց, որ
է ախտք աշխարհի. և պա-
տեա՛ս զանձն իմ ամային
շնորհօք քո. և որ եդար
՝ ինոր գերեզմանիս (270)

և կընքեցար վեմով լուծիչ կապանաց գծոխոցն
և եղծիչ կնքոյ վեշապին,
և յարեար ամաբար և թողեր
աստ ըզպատանս քառս
իմ իմ յս քս, խնայեալ
յիս՝ որ թաղեալ կամ ՚ի
գծոխո գառն մեղօք և
կափարիչ անյուսու թե
եդա՛ն ի վն սրտի իմոյ, և
կնքեալ գրոշմեցա՛ն կընքով
ի՛ծ օձին. և յարո՛ զիս
իմեռե լուծե՛մ մեղաց ՚ի
նեղ և ՚ի սա՛ն արային գը
բին. ուր ի ջեալ թաղե (271)

ցայ իծառայուԹի մե
ղաց մահու. և զպատանս
մեղաց պատուեալ և հան
յանձնէ իմմէ զոր պա
տեաց զինև չար վեշապն
ասեղնակարկատ անօրէ
նուԹք իւրով: Ը՛ծ իմ
որ իջեր իստորին մա
հու և կապեցեր զբէլն
ար և զչարահոտ անդաս
տանս դժոխոցն, և լցեր
անուշահոտ իւրով ամ
ուԹք քոյ ամ ծ իմ յս. քս,
էջ իխաւարեալ հոգիս

իմ, և շնորհօք ողորմուե
 քոյ լուսաւորեա՛ զանձն
 իմ. և արբեա՛ ՚ի բողոք անձ
 նէ իմմէ զչարահոտ ախտ
 նց. մաքրեա՛ ողորմութե
 քո զամ՛ ձանձախարիթ
 մեղս հողւոյ իմոյ. մշտն
 ջեռաւոր կենդանի և տը
 շող կենդանութե՛ ամ՛ ծ
 իմ, որ մեռար մարմնով
 և յարեար երեքօրեայ և
 իւղաբերիցն՝ երեւեցար
 և մետասանից՝ աչակեր
 տացն քոց, յարո՛ զիս ամ՛ ծ
 273 ԹԻ՛ իմ

իմ' իչար տապանէս մե
զաց և երևեցո՛ւ Թ՛Ճ իմ
զնորհս քո. և հաստատեալ
զիս ամրագոյն ի հաւատ
և ի յոյս քո նման իւզա
բերիցն, և զամ զմեզս իմ
Թո՛ղ: Լ՛ճ իմ յս՝ որ յեա
ռութն անուր երևեցար
առաքելոցն և հաստատե
ցեր զխախտել հաւատն
Թումայի յօրինակ հաս
տատութե՛ւ Թմ հաւատա
ցելոցսն որոյ կրկին նոր
զատիկ կոչեցն օրն այն:
Լ՛ճ իմ մե՛ Թողուր (274)

զինս զին տկարեմ երկու
մարդովս. լցն զթերուի
բոլոր անձին իմոյ որ ինչ
է իգործս, և որ ինչ իհա
ւատս՝ ուն լցեր ըզթու
մային. և վն մերոյ երա
նութի որ անտես հաւա
տացաք ՚ի քեզ սերտ յու
սով. և արդ քաւեան զինս
յարութի քո յայնմանէ,
ընդ որ դու ոչ հաճիս.
հաստատեան զինս ուղիղ
հաւատով զոր դու սի
րես ՚ի քեզ և ՚իսբ հոգին:
Ով զարմանալի և մեծ (275)

խորհուրդ զոր տեսնեմ
որ է առ հօր ծածկեալ
և յայտնեցաւ ՚ի վերջին
ժամանակիս երևամբ
մարմնով. վն որոյ և ՚ի տե
սանել մեր զտեղի տնօ
րէն ութէ մարդեղունէ
քոյ և սքանչելեաց, հա
մարիմք թէ զքեզ տեսա
նեմք էնդ անձ. և ս առա
ւելայ ժամ յորժամ եկի
և կամ ՚ի մէջ գողգոթայ
իս և գերեզմանիս. և զար
մացմամբ հոգւոյ ակամ
բըս հայելով յան (275)

Ճառ խոնարհութի քո
զոր աստ կատարեցեր
ա՛ծ իմ յս. քանզի և երկ
նային զօրքն հիացեալ
զարմացան յանպատում
խոնարհութիդ քո ա՛ծ
իմ. վս որոյ և ես եղկե լի
անձամբ և հառաչանօք
սըրտի իմոյ դողեմ առ
քեզ ողորմեա՛ ինձ և ջըն
ջեա՛ զանօրէնութիս իմ.
որ թողեր ըզսաչահան
ճացն և զաճազակին և
զադամայն. և համարեա՛
զես՝ ինցնէ. թող ինձ (277)

ՄԻՃ ԻՄ ՉԻՆ ԴՌԼ ՎԵՄ ՔՈՅ ՈՃ
ՎԶՄԱԿԱՐ ԵՒ ՄԱԳՆԱԿԵԼ
ԳԱՐ, ԱՅԼ ՎԵՄ ԻՄ. ԵՆԵՐ Ա
ՆՈՒՍԱԿԱԼ ԻՎՄ ԻՄ ՉՈՐ ԴՌԼ
ՄԵՉ ՏՐԱՄԱՅԵԿԵՐ ԱՌ
ՆԵԼ. ԵՒ ԵՍ ՏՈԳԼՈՎԱ ԱՆ
ԿԵԱԼ ԿԱՄ ԱՌԱՋԻ ՔՈ ԱՆ
ՏԱՍԱԲԱՐ ՉԻ ՈՃ ԿԱՐԵՍ
ՉԵՐԾԱՆԻԼ Ի ՃԵՌԱԿ Ի
ՄՈԿ, ՄԻՆՅԼ ՕՐՏՆԵՍԵՆԱ
ՉԻՍ ԵԹՈՂԵՆԱ ՉՄՈՄ ՄԵՂԱ
ԻՄ ՉՈՐ ՄԵՂԱՅ ՔԵՉ:

ՎԵՄ ՍԻՐՈՅ ՔՈ ՏՐԱՇԱԳՈՐ
ԾԵԿԵՐ ԱՌԻՍ. ԵՐԿԻՆՔ
ԵՐԿՆԻԿ ՏԱՄԱՐԻՄ ՄԻՃ (278)

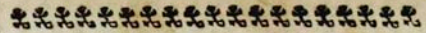
զայն՝ ուր ծնար մարմնով
և զմս ուրն ուրեղար ան
խմ. և զգողգոթայս՝ յոր
բարձրացար կամաւ ՚ի
կառս խաչին, համարիմ
Թէ ահեղակերպ աթուռն
է հայրական որ է անար
ճեատ: Իսկ զսբ և զանճըն
կալ գերեզմանս յոր ե
ղար մարմնով յս քս ճը
նուռնդ սրտի հօր՝ համա
րիմ Թէ լուսեղէն և ա
նուշահոտ առադաստն
է հայրական: Սոյն այսո
րիկ ցնծալով հաւա (279)

տացեալքս խայտալով 'ի
միջոցի աստ հոգւով ա
ռաւել ցնծուիք ցըն
ծամք, քան թէ 'ի դրախ
տըն որ է յեդեմ. համա
րիմք թէ հոգւոյ ակամբ
աստ տեսանեմք զհայրն
և զորդիդ և զսբ հոգին .
և ցանկալի են նք որդւոց
նոր սիովնի, քան զվերին
լեառն սիօն որ է նորն
եէմ և քաղաք անդրան
կաց որ է մայրն պետրոս
սի և պօղոսի և նմանեաց
նց: Վասն որոյ և ես (280)

րևեալ խաղանօք, և առ
քեզ խաւարի և դժոխա
պէս գտեալ. վնորոյ և
զայս բաւական և շատ
համարիմ ինձ որ ցնծամ
իմիջոցի աստ և ծանօ
թութի առնեմ անձան
քոյ և սքանչելեաց. նա
և դասք հողեղէն ան
մարմնականացն բակ ա
ռեալ են շուրջ զգերեզ
մանաւս. և ես դողուի
համբուրեմ զսա և ցրն
ծուծի օրհնաբանեմ
զէնդ ամ՝ որ եդար (282)

ՅԵՍՈՒՍ ԱՐՄԵՆՈՎԻ ԵՆԻՆԻ
'իսմա մարմնով. և ոչ մեկ
նիս աստի մինչև յօրն
վերջին յորում հատու
ցումն առնեա ամցն ըստ
գործոց: Ը՛ծ իմ որ կա
մաւ բարձրացր վն մեր
'իգողութայսի վն խաչին
և աղօթեցեր վն մարգ
կան, գոչեցեր վն ադա
մայ թէ ամ ամ իմ ըն
դէր թողեր զնս. և զժը
նումնդս սր ազատեցեր
'իձեռաց սատանայի որ
վն յանցանացն, և հայրն
լուսն աղօթեց քոց (283)

ՅԵՍՈՒՍ ԿՐԻՍՏՈՍ
'իդէպ ժամու ամ ծ և ա
զատեաց զադամ 'իտան
ջանացն, և զորս որք էին
ընդ նմա, նոյնպէս և լծ
իմ աղօթեալ ամ իմ և
հան զանձն իմ 'իդժոխա
կան մեղաց. և շնորհեալ
ինձ մասն յամ աղօթից
քոց. շնորհեալ ինձ ջերմ
արտասուք և սէր հոգև
որ և ամի, որք լսեն ըզգը
րոցս զբան. և պարզեան
մեզ բարի ցանկութի և
փափաքումն և սբ բաղ
ձանք և յստակ յօժա (284)

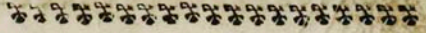

ըստ թի առ բարերար և
 ազատիչ սբ հոգին քո. և
 քեզ ընդ հօր և ընդ հո
 գևոյ վայելի փառք իշ
 խանուի և անսխալ աշխ
 ւանքս և յաւիտեանս յա
 շիտեանից ամէն:

Դէստն շնորհակալ ուստի համ
 բարձուն ՚Բս. և ուստի նորա ՚Ի
 Խորոյ սրտէ Աշխարհայ
 Մարդանայ երգողի:

բարձրելոյն ծը
 նուսդ անճա
 ռելոյ և համա
 գոյ սբ հո (285)

ԳԼՈՅՆ յՈՒ քԵ՛՛՛ ճՐԻ ԲԺԻՂԿ
ԿԱՆԱԳՆՈՒՄ ԵՂԱՐԱՆԵՂ
ՈՒԼՈՅ ՄԱՐԳԿԱՆ՝ ՈՐ ՆԱ
ԽԱՄԱՆՈՔ ԵՂԱՐՈՒԹՔ ՔՈ
ՆՈՐՈՒԵՂ ԿԵՂՈՒԳԵՐ ՉԵՍ
ԻՍԿԵՍ ԽԱՆԱՐ ՄՈՂՐԱ
ՄԻՍ ԵՂ ՈՒԿՆՈՐՈՅ ՄՈՂ
ՐՈՒԹՔ ԵՂԵ՛՛՛ ԿԱՐԱՆԵ
ԼԵ՛՛՛ քԱՆ ՉԱՆԱՍՈՒՆՍ ԵՂԳ
ՉԵՒՈՒՆՍ, ՈՐՔ ԵՒԱՆ Ի
ՄԵՂ ԱՂԵ՛՛՛. ՉԵ՛՛՛ ԿԱՄԱՆ Ի
ՄՈՒՎ ՎՈՐԵՂԻ ՉԱՀԱ ԻՄ Ե
ԻՂԻ ՉԱԿԱՆՉՍ ԻՄ. ԵՂԱՌ
ՆԱԳՈՅՆ ԱՐՈՒՎ ԽՈՅԵՂԻ
ԸՂ ԱԻՐՈՍ ԻՄ. ԲՈՒԾԵ (286)

ցի զամ ակտոս և ժողովե
ցի յանձն իմ. և եղև ողոր
մե լն քն զամ մեղաւորս.
և ապա յիշեցի զողորմու
թիւդ քո զն անսպաւու է,
դիմեցի ՚ի քեզ՝ զն գտից
զճրի բժիշկդ. սր բժշկես
զահագին բարմաժողով
ծովացեալ մեղս իմ, որ
լեառնացեալ է ի վր հո
գւոյ իմոյ. վասն որոյ ՚ի
քեզ հողւով ապաւինե
ցայ և ՚իսէր մարդեղու
թիւ քոյ. որ վն այսօրիկ
եղեր մարդ զն լեցես (287)

կարեկից վշտակ ցաբար.
Լգիտես մարդկօրէն ա
ղէխարշիւ զն սակաւ մի
առեր զփորձ մարմնոյ. Լ
ես վստահացայ յայս ազ
գակ ցուծի և ելն գտա
նել զքեզ. և ոչ գիտի
յոր կողմն էիր զն յարե
ի մեռելոց և հետք քո
ոչ երևին. Լես վերաւո
րեցայ. Լեկն առիս դա
ւիթ հողեկիր և ասեր
Թէ, յոյսն քո զոր հայ
ցես գտանել փափաքա

նօք հողւոյ, 'ի լեառն
ձիթենեաց գտցես զնա.
զի անտի համբարձաւ
աժօրհնութիւնք. և զայս իմ
լուծեալ՝ փուլթով նստայ
'իթեա լուսածին ամպոց
և եկեալ հասի 'ի լեառն
ձիթենեաց կանխագոյն.
իսկ դու սիրով և ողորմու
թիւն կատարեցեր զհայրա
կան տնօրէնութիւն զոր
սահմանեալ էր ի վր քո
նախ քան զլինին աշխար
հի. յարեար 'ի մեռելոց

և բլրոց զմուսալից մար
մնով. զոր և սողովօն կան
խաճառեաց վն քոյ թի,
փախի՛ր եղբօր որդի իմ
և ելառ հայր յորմէ ի
ջեր առ մեզ: (Յորժամ
եկի՛ր աշակերտօքն քո և
սկսար համբառնալ, և
ես վըստահացայ յամժա
ցեալ մարմին քո թի իմ
ազգակից ես և հայր և ա
րարիչ գոլով. վն որոյ յա
ռաջ մատեայ և համբու
րեցի զուտս քո ամ իմ. և
հառաչանօք սրտի (291)

խմոյ գոչեցի ՚ի հեզդ և յո
ղորմածդ, թե բնաւ ո՛չ
զերծանիս ՚ի ձեռաց հո
գւոյ իմոյ, մինչև օրհնես
ցես զիս ունի օրհնեցեր զա
շակերտսն քո և աշխար
հի քարոզ կենաց առա
քեցեր զնս. ունի և ո՛չ զեր
ծար ՚ի ձեռաց նահապե
ս. ին յակօբայ մինչև օրհ
նեցեր զնա և անձատես
կոչեցեր: () օրհնեալ և զիս
անձ իմ և շնորհեալ ինձ ի
մաստու ի՛ զի ես ինձ քա
րոյեցից և ես զիս խը (292)

րատեցից՝ իկամս քո իբրև
 զօտարս ուր զյակօբայն.
 նորոգեա՛ ինձ նոր գործ ք
 և հաճատք. քնզն կորու
 սի զայն զոր շնորհեցեր
 ինձ ձրի. և որ ՚իբաբիլոն
 հովանացեալ պահեցեր
 զերիս մանկուհնս, հովս
 նացո՛ զաջ քո իվր իմ ա՛ծ
 իմ և այհետ զնս ՚իդառն
 հնարիցդ իճական ախտից
 և ցանկուժեց. և զօրուք
 քո շեջո՛ զհուր նց յանձ
 նէ իմմէ. և յամօթ արա՛
 զնս ուր զքաղղէացի (293)

Տրաբորբորոն. և իմացն
մանկուսքն զքեզ հովա
նացեալ ի վր նց. վն որոյ
ի քեզ դարձուցին զբան
օրհնութե և ասեն:

() րհնեալ ես դու տր ամ
հարցն մերոց. որ իջեր՝
այց արարեր և փրկեցեր
զմեզ ի հրոյս. իսկ ես ոչ
թէ օրինակաւ, այլ ճշ
մարտութ իմացայ զէնդ
ամ որ վն իմ եկեալ կա
տարեցեր զգրեալն որ
վն քոյ. և աստ համբար
ձար առ հայր քո (294)

ՄԻՃ ԻՄ ՎԵՆ ԱՅԱՌՐԻԿ ԵՍ
ԵՂԿԵԼԻ ԱՆՃԱՄԲ ԵՐԵՍ՝ Ի
ԳԵՏԻՆՆ ԵՐԿՐԱՅԱԳՈՒԹԲ
ԱՆԿԵՎԼ ԿԱՄ ԱՌԱՋԻ քոյ
՚ ԽՏԵՂԻՍ ՈՒՍՈՒ ԿԱՄԲԱՐ
ՃԱՐ յԵՐԿԻՆՍԱ ՄԻՃ ԻՄ. Ե
ԿԱՌԱՋԱՆՕՔ ԿԱՅԵՄ՝ Ի
ՔԷՆ՝ ԲԱՐԵԽՍՈՍՈՒԹԲ ՏԲ
ԱՌԱՔԵԼՐԵՆ ԵՄՄԱՐԴԱ
ՐՐԵՂ՝ ԽՆԱՅԵՍ՝ յԵՂԿԵԼԻ
ԹԱՆՃՐ ԵՔԱԳՄԱԲԱՐԴԵԼ
ՋԱՐ ԳՈՐԾՍ ԻՄ. ԵՆԵՐԵՍ՝
ՎՉՄԱԳԵՎԼ ԲԱԳՄԱԽՈՅ ԱՆ
ՃԻՆ ԻՄՈՅ. ՂԻ ԳԽՏԵՍ ՈՐ
ԻՄԱՍՈՒՆ ԲԺԻՉԿՆ (295)

ճ
ո՛չ ապանանէ և ոչ խոցէ,
այլ ապեղանէ քաղցր դե-
ղով և ապաքինէ զցաւն
և լեւնաւ զԹարախն սըր-
բէ. նոյնպէս և գու ձ՛ծ
իմ սիրով և գեթով խոնար-
հեա՛, և շնորհօք քո սըր-
բեա՛ զանբաւ ոգւոյս
իմոյ զԹարախն և ջնջեա՛
ձ՛ծ իմ՝ իժամանակս կա-
տարման խորհրդոյ և գոր-
ծոյ. և բարձրացո՛ զընկշ-
մեալս ի վր լուռատու լե-
րին ձիթենեաց օրինաց
քոց, և յուսոյ, և հա (296)

Հատոյ, և բարի գործոց.
հան և տար առ հայրն քո
և զանթերի հաւատս իմ
գրաւական ինձ որ է ՚ի
հայրն քո և ՚ի քեզ և ՚ի հո
գիդ սբ. և զքոյն որ է
տուր ցիս անձ իմ անախտ
պահեա՛յ յանձն իմ. զի քաջ
գիտես որ ես գիւրաւ
կործան իմ ՚ի հողմոյ. և
զիմս որ ետու քեզ մատո՛
առաջի հօր քոյ և վկայ
եա՛յ վս իմ ուն խոստացար.
և պահեա՛յ ՚ի սբ գանձա
տան նք. և օրհնեա՛յ (297)

զնս հայրական օրհնու
Թեամբքո՛ որ ո՛չ ան
ցանկէ և ո՛չ պակասի .
և լեր ընդ իս այժմ ևյա
նուր մահուն իմոյ ան
իմ, ևյօրն ահագինն առա
ջի անըսկիզբն հօրքոյ՝ ի
մէջ տիեզերկան աշխար
հագումար քում՝ հրապա
րակին . զի ես եղկե լի աը
կարա ուղեղ և անթերի
համագոյ դաւանիմ զան
բաժանելի նբ երրոր
դու թիգ միով բնութե
և կամօք և միաթագ (298)

տեմ զգուԹ և զմարդասի
րուԹ ի քո որ յետոյ սաս
տիկ վերանորեալ տըրտ
միս Թե ՚ի հուրն ընկե
նուս զնս . քանզն դու
ստեղծեր զնս ի պատկեր
բարեբարուԹե . և յետոյ
դու առեր ըզպատկերս
իմ և վն իմ ցանք և վերք
իմ արմին քո : Լպա լեր
առ իս անոխակալ ան
իմ զն մեղօք եղե
քեզ ասելի . որպէս
և դու մեզ պատու՛իբե
300 ցեր ասելով

ցեր ասելով թէ, բարի
արարէք ասելեաց ձե
րոց. և դու նոր ի յօրն սոս
կալի երեւման քոյ ան
ի քեզ հովիւն բարի, զգը
րոշմեալ ոչնարքս քո նշա
նով քով տի՛ծ իմ. և յամօ
թոյն փրկեա՛ զին և իտան
ջանաց ազատեա՛. և դի
տես տի՛ծ իմ, զնայս երեւե
ցուցանէ փառաւոր և
մե՛ծ գովե՛ստ զտի՛ծ ու իդ
քո՛ որ զին և զիմ նման
չարասէր անօրէնս և զա
նարժանս փրկես և (301)

քաւնեա և պատուենա. զն
զոր արդարոցն առնեա
այն ո՛չ է զարմացումն.
զն այն վարձ է և հատու
ցումն քրտանց և աշխա
տանաց նց. քանզն իմա
ցեալ գինցին յածեղէն
գրոց որ ո՛չ է այս միայն
առմեզ երթևտիքն. քո՛ զոր
ի վերջին ժամանակիս
արարեր մարդեղութի
քո. այլ բազում և անպա
տում են խնամքն. քո զոր
ի ըսկզբանէ աշխարհիս
հրշագործեցեր առ (302)

ազգս մարդկան բազում
սքանչեւեօք. վն զի անըս
կիզնն և անեղ հայրն քո
միայն զայս խօսեցն առ
քեզ և առ քո փառակից
նք հողին ասելով թէ,
եկայք անսցուք մարդ
ըստ պատկերի մերում և
ըստ նմանութե. և զայն
թէ ուրեք անգամ, ի
զեղջկոչեւ զնա. և զայն
որ ի վերջին անուրս վը
կայեաց ի վր քո ի յարդա
նան և ի թափօր ասելով
թէ դա՛հ որդի և կա (303)

մակատար . և զայս ամ
 հրաշալի գործ ՚ի քեզ
 յանձն արար որ յառաջ
 քան զլինիլն ամ աշխար
 հիս . քանզի քաջ գիտեր
 հայր՝ որ կարօղէիւ առ
 նեւ զամ ինչ անթերի ը
 նմա . վս զի էիւ ամիւ հա
 ճառար նմա և հոգւոյ
 նր : Լսա պարզ և յայտնի
 երևեցաւ անձառեւ ը
 իմաստու ՚իդ քո ամ՝ իմ .
 յաղագու այսորիկ ես ո
 զորմե ըս մեծ բաղձանօք

և անճառ փափաքանօք
կրկին անկանիմ առաջին
քո ք'ս. և բեկեալ սրտիւ
գոչեմ առ քեզ հառաչա
նօք և բազմակսկիծ հե
ծեծանօք հոգւոյ, և ան
սրբոց մաղթանօք խրնդ
րեմ 'ի քէն անձ իմ, փրբ
կեան և ապրեցո՛ զնս յան
փորձուէ հոգւոյ և մար
մնոյ ' որ առաւել քան
զկարողու թէ իմ գան ի վր
իմ. և ունի եղեր ընդ առա
ջին արդարան որ յառաջ
305 Ի քան

քան զերևումն քո մար
մտով, մինչև իմովսեպ
փրկեցեր և զօրացուցեր
զնն ի կամս քո և առեր
զնն խաղաղութեան քո
ա՛ճ իմ, փրկեա՛ցիս և զեր
ճո՛ւ անբիժ և ուղեղ հաճա
տով ի կարօղաշխարհէս:
Ը՛՛՛՛՛ իմ որ երևեցար մտ
սեփ և ի քո խորհուրդ
և յօրինակ առաքեցեր
զնա յեղիպտոս փրկելով
զժողովուրդն քո անբ՛ւ
զօրութե՛ք, և ի լերինն սի
նայ խօսեցար Ընմա (306)

մեծ հանդիսի՛ն և ուխտ
հաստատուութի՛ն և օրհնք
ետուր նմա, զօրացուցեր
և զետու յետ մովսէսի 10
րինակ քո որ մեծ հանդի
սի՛ն էա՛ծ զժողովուրդն
քո յերկիրս անետեաց
զոր խոստացի՛ր նց, և դու
ա՛ծ իմ՝ ի վերջին ժամա
նակ լցեր և կատարեցեր
զըստո՛ւներն և զօրինակն
քո և ի ջեալ մարմնացար
իտք և յանաթտ կուսին
մարիամայ, հաներ զժո
ղովուրդն քո՝ ի թան (307)

ճըր խաւարի կռասպալ
տուԹԷ և անյուսուԷ,
և հրաւիրեցեր յարքայ
ուԹԷ՛ հօրն քոյ՛ ի գաւա
ռըն սերովքէ ից և հոգե
զէն զուարթնոցն, ա՛ծ
իմ որ ես կեանք՛ ի կենաց
յն քն հոգւով և մտօքեր
կրպագուք անկէ՛լ կամ
առաջի քոյ յեզիպտոս
և՛ ի լերինն սինայ. և ուր
պատահիմ մարմնովս առ
քեզ աղաղակեմ, բարե
խօսուԹք մովսէսի և յես
ւայ և ամարդարոցն (308)

որք նախ քան զնս , աղա
չեմ զքեզ՝ հան զանձն իմ
զօրութիւն քո՝ ի դառն է
գիպտոսէ որ է խաւար
մեղաց . և յախտից կենցա
ղոյս՝ որ ծածկէց զանձն
իմ . և մատո՛ ի լուսեղէն
գաւառըն երանելաց
քոց : Եւ որ խօսեցար լը
մովսէսի և մանանայիւ
և ջրով՝ ի վիմէ ուրախ ա
լարեր զնս ա՛՛՛՛՛ իմ յս , խօ
սեա՛ ընդ եղկելս շնոր
հօք և ողորմութիւն որ
սիօնս . և կերակրեա՛ (309)

զիս շնորհօք և բարեգոր
ծուծք և սբ մարմնով և
արեմբքով՝ ծ իմ՝ իկամս
քո խոստովանուծք. և
կորզեա՛ զանձն իմ յորո
վայնէ մահաբեր իշխա
նին. և ջնջեա՛ յինէն զամ
գրոշմն նց և զնշան. զի
վս իմ խոնարհեցար:
Եւ որ է իր յամ մարգա
րէս և ը երկոտասանն,
և զօրցուցեր զնս՝ իգարս
և՛ ի ժամանակս իւրե՛նց,
և յետոյ կատարեցեր զոր
գրեցին վս քոյ հոգ (310)

և ասի քո ասի իմ, որ ան
կեալ կամ առ ջի քո յեր
կիր և բարեխօս ունիմ
առ քեզ զլամ մարդ որհան,
ողորմեա ինձ և մի՛ բար
կանար իսպառ՝ զի դու
ատեղծ եր զիս. և զհոգի
սբ քո մի՛ հաներ յինհն.
Թիպիտ ես մեղայ առա
ջի քոյ զի ողորմած ես և
մարդասէր. և քաղցր սի
րով քո ընկալ ըզդարձս
իմ և ջնջեա՛ զանօրհնու
թիս իմ՝ իչար գործոցի
մոց. և սբ պահեա՛ ՚ի (311)

չարէն որդալոցնէ. և բեզ
 վայելէ օրհնութի հայր
 և որդի և սբ հոգի այժմ
 և միշտ և յա՛ :

Ղաթ Ս էրնապոսէն տու Սէնաթ
 հոգին ա՛յ ՚ի ետրոյ սրտէ Սէրս
 Սաղբանայ Սարգանայ երգողն :

ա՛ծ՝ հայրական
 բարի և առաջ
 նորդական
 հեզ և հանդար
 տական ա՛ծ՝ օր

հնաբանեալ և փառաւոր
 րեալ որ դոյացուցեր զա
 րարածս՝ և յաւճուրս (312)

վերջինս հաներ զին ՚ի
փառս առաջին զոր կո
րոյս հայրն իմ ադամ. և
վիշապն մարդասպան որ
սացաւ զին նենգութիւն
և խաբէութիւն. կորոյս զին
իբրև զադամ. և ես անձ
նայորդոր կամօք հաւա
նեցայ պատիւ խորհրդոց
նր. և յանձն առի կատա
րել զամ չար գործս նր
զոր սիրի. և ոչ մնաց ՚ի չա
րեացն պիղծ վիշապին
զոր ծնաւ և զոր արար
զոր ոչ գործեցի ար (313)

դեմմբք նաև մեծ ջա
նիւն փռւթացայկնոր չա
րեաց շաւիղ դտայ կա
րարի զարմացաւն աատա
նայ և հիացան դեք նր
քանզի յաղթեցի նոցա ի
դործա չարեաց մն որոյ
և գոյլեցին զիս և շնորհե
ցին ինձ զքանալն դժո
խոցն և ետոււն ի ձեռն
իմ և ետ ուրախացեալ բա
ցի զանդուսնդս և իջեալ
նստայ ի նմա և յիմարեալ
կարծեցի թէ այս է ար
քայու թիւ և բազում (314)

և բեկան ոստոս արմանե
 նւոյս. Թափեցան ծաղիկ
 դրախտիս. և կոխան եղև
 դիւայ նր տունկ այգ
 ւոյս. և լցայ ամ աղբ մե
 շօք և չար գործովք:
 Եւ յաղագոս այսորիկ լի
 ամ տեղիս շրջեցայ զն գը
 տից իմաստուն բրժիչկ
 որ լինիկարող ամ քինել
 և ողջ առնել զբազում
 և զհնացեալ վերս անձին
 իմոյ՝ որ նեխեցան և ծո
 բեցն ՚ի ժամանակս չար
 և դառնացեալ ծե (316)

գրոց և կարի զարմանալի
ես հոգի հայրական՝ և
արժանի գովեստի և օրհ
նաբանութեան. վն զն ընդ
տեմանցանես. զն արագա
պէս գաս և ծածկապէս
երեւիս և ժողովապէս ի
բաց փախչիս, զն բնաւ
ոչ ըմբռնիս: Իսկ առ
ովանս գաս ուրախութե
և հանգչիս ցնծութե՛ք ի
հոգիս նց. զն հաճիս սի
րով իննս. և յովանց փախ
չիս և ծածկիս տրտմու
թեամբ. զն չար ես (318)

սիբաք նց կամակորուք.
Լաստուգապէս բղխիս ՚ի
բերանոյ և ՚ի բնուէ հօր
անմիջոց և անհատաբար :
Լակ հայր միայն գիտէ
զորպիսու թի քո. և ծոցա
ծին որդին հօր միայն ճա
նաչէ զմեծու թի քո. նա
և դու միայն կարես իմա
նալ և ճանաչել և քննել
զխորհուրդ հօր և որդ
ւոյ. բայց բնաւ ոչ կա
րես զերծանիլ ՚ի ձեռն
հօգւոյս իմոյ. քնզև դու
անխզել ՚ի բեղ կապել (319)

ցեր զնս յորժամ ՚իսբ ար
նազանն եկեալ գրտեր
զնս և վերլին ստեղծեր
և շնորհօք քո անձայու
ցեր զնս. որդի հօրն լու
սոյ և եղբայր քնի արա
րեր զնս. Թագոյ և մատա
նեան շքեղազարդ արա
րեր զնս. և ես վատահա
ցայ և ելն գտնել զքեզ
և ոչ գիտի թէ յոր
վայր իցես անձ իմ հողի
հայրական, մինչև մար
գարէն յովէլ կալան զձե

առանկ իմմէ և եցոյց զն
Ջուճն քո ասելով է դի
մաց հօր թէ, յաճուրս
յետինս՝ հեղինց յողւոյ
իմմէ ի վր ուստերաց և
դաստերաց ձերոց և մար
գարէասցին. և զայս ի
մացայ շնորհօք քո. նրս
տայ հողւովս ի թեճս
հողմոց և եկեալ հասի
քեզ անհասաբար. և ո՛չ
կամիմ և ո՛չ ակտորժեմ
թողուլ զքեզ վասն որոյ
բազկօք մտացս գրկեալ

կալայ զքեզ՝ մինչև օրհ
նեպցես - զիս աւազանին
չնորհօք . զի մերկացայ
զառաջինն և ծանեայ ըս
տուգապէս՝ զի դու կեն
դանախարոյկ ես և պըն
դեալես՝ ի վեր կոյս զամ
զվերնական զօրու թիան,
և դու լուսաւորեցեր
ըզմարդարէմն անմոլար
պատմե զոր յապագայան
յետ ժամանակաց ինե
լոց եր . նոյնպէս և զգա
լուստն քսի վառակցին
քոյ: Վո՛ւ քնչեցեր ՚ի (322)

նոյն վերնատունն 'ի
դասս առաքելոցն քսի.
և հրազինեալ ամրացու
ցեր զնս և անբաժանել
մնաց ինս և զոր ի բազում
լեզուս բաժանեցեր յաշ
տարակն վս անմտութե
նց. որով քակեցեր զանի
մաստ միաբանութի նց:
յակ 'ի վերջին աւուրս
'իսբ վերնատունս 'ի մի
լեզուս միաբանեցեր ըզ
բաժանեալսն հնչելով
քո իսիրտ և 'ի շրթունս
առաքելոցն հրեզն (323)

Հայրն լուսոյ կամին զայս
և ուրախ լինին ցնծալով:
Լ'՛ճ իմ որ եղեր բնուք
ընդ առաքեալսն երկո
տասան, և ընդ եօթանա
սուն և երկուսն, և ո՛չ
բաժանեցար ինցնէ յիւ
րաքանչիւր վիճակս նց.
և որ քարոզեցին զբանն
կենաց՝ հրճինեցեր զնս.
և պնդեալ պահեցեր զնս
անարատ, և յամ հանդէս
նց՝ տայիր բան իբերանս
նց. և պահեցեր զնս ան
սասնել ի վր հիման (327)

առաքելոց հաւատոյ :
Եւ արդ՝ աղաչեմ զքեզ,
բարեխօսու թէ՛նց և կու
սին մարիամու Թժաժնին
համարեա՛ թէ՛ իտեղիս
չարչարանաց և մահու
նց ուր և կատարեցան,
անդ անկեալ կամ առա
ջի քոյ և նոքօք հայցեմ
իքէն Թժ իմ հոգի հայ
րական, արեամբ և չար
չարանօք նոցա խնայեա՛
յանձն իմ. և անարատ պա
հեա՛ զիս ունի և դու կա
միս: Լ՛ժ իմ հոգի (328)

Տալանի օր ըզհայրա
պետան հաստատեցեր և
զքահանայան արիացու
ցեր, և զվիանձուենա ամրա
ցուցեր, և զմարտիրոսան
քաջացուցեալ ջերմա
ցուցեր, և զմմ սբան զօ
րացուցեր իկամա քո և
իբարի գործս յորգորե
ցեր, և իմաջն ցնծալով
դ իմեցուցեր, ի պատաս
խանիս իմաստուենա արա
րեր, չարաչար մահճամբ
նց և մաղթանօք կեցոև
պահեա՛ զին իկամա (329)

քո . և յամ պատերազմէ
նենդաւոր գիւացն զօ
րացո՞ զիս . քաւեան զա
նեզրական չար գործս
իմ . և շնորհեան ասել զե
րևելիս և օիրել զաներև
ոյթ բարիան . իկեղծաւո
րութէ փրկեան զիս . և հո
գի զըղջմանս պարգևեան
ինձ . և անարատ պահեան
զծերութիս իմ . և զելա
յաշխարհէս բարի արա՞
գործովք և հաւատովք
ըստ կամս քո և իհաճոյս
քո . ընկա՛լ զքանս ա (330)

զաչանաց. և ուր ընթեռ
նուեն զսա և լսեն՝ շնոր
հեան հոգիսբ զօրուի և
զղջուամն՝ ի բան գրոյս. և
շնորհեան լսողոցն զփառս
քո. և վն մեղաց իմոց մի՛
խափաներ զպարգևս քո.
զի գու անչար ես և անո
խակալ փրկիչ. բարեխօ
սուիթք միքայելի և գար
րիելի և ամ երկնաւոր
զօրացն հոգեղինաց աղա
չեմ զքեզ հոգի ամ իմ,
վն նց պաղատանաց և ա
զօթիցն, խնայեա՛ յեղ(331)

ԿԵԼԻ անձն իմ և դարձո՛
ղես իմեղաց իմոց. ջնջեա՛
զանօրեհնու իս իմ և մաք
րեա՛ զշարժն ի հոգւոյս.
Լուսնորեա՛ զեսաւարեւ
միտս իմ. և յառաջիկայ
չարեհն փրկեա՛ զես. և ա
րա՛ զքո լոր անձն իմ տա
ճար և հանգիստ կամաց
քոց հոգի հայրական և
որդիական. համագոյհօր
և գործակից որդւոյ. որ
՚ի լինելու թե՛ հակացս
չըջէիր ի վե՛ ջրոց ծո
վուն. և զօրու թե՛ հրոյ (332)

րոց սրտէ անմուռն չ հա
նչանօք աղաչեմ զքեզ .
չնորհօք քո գթա՛յեղկե
լն անձն իմ . և զարդարեա՛
զանկեալս և զլիկանեալս
իչար և յանկարգ մեղաց
իմոց . շերմացո՛ զսառնա
ցեալ ապառաժ սիրտա
իմ՝ որ ամո՛ւլէ՛ իբա
րեաց և բազմածինն է՛ ի
չարիս . սպան զճնուռնդ ս
չարս և արա՛ զհոգիս իմ
բազմածինն յամ բարիս
զոր դու սիրես . և յամէ
թուո՛ զհոգիս իմ և (335)

զմիտս, բարի ծննդօք ՚ի
քէն յղացեալ և սաղմն
առեալ ի ստորայնոցս ի
վեր բարձրաթուիչ լե
նիլ և զվերինն խորհիլ և
մի շտ յեւս միտ դնել և
խապառ ջնջեան զամ և
ղեռնական չար գործս
իմ զոր գու առես. և բռ
նու թի խլեան զես ՚ի կա
պէս մեղաց. և թռն ՚ի
լուսաւոր գաւառն և
րանելեաց. զհետս մեղաց
սրբեան ՚ի բոլոր անձնէ

Իմմէ. և ողջացո՛ զվերան
 որ անթիւ եղև իխայծ
 մանէ վիշապին. ի մեծ
 ամօթոյն փրկեա՛ զնս և
 յահագին վիշապացն սա
 հեա՛. զն դո՛ւ ես արժա
 նի փառաւորուե՛ հայր
 և որդի և սբ հոգի այժմ
 և միշտ և յա՛:

Ա՛ռ ամենհայրն Բարի իսբ Ա՛ն
 Խորհրդակն, որ է յե՛մ. նաև յամ
 Լօկէշէյն ուր Լուսարահի՛ Լայամ
 Թէղն. շէ լնդ ամ Թէղն է ամրո
 ՚ի ՚ն. իխորոյ սրտէ Լ՛քէս Ա՛ն
 Քանայ Ա՛րդմնայ և ամ միշտ
 րայս

Անահայր բա
րի ամենախը
նամ ստեղծող
ամենօրհնեալ
Ճառագայթ .

ամենիմաստ բազմազեղ .
ամենագուլթ մարդա
սեր ինքնակալ օրհնել
որ իսկատկեր քո արարեր
զմեզ . և դարձեալ մահ
ճամբ որդւոյ քոյ ինոյն
փառս դարձուցեր զեղ
ծեալ պատկերս որ ինք
նակամ անձնիշխան ող
ւով զլոյսն ընդ խա (338)

ճար փոխեցի. և զճճար
տուԹի ընդ ստուԹե. և
ապա ՚ի շնորհաց հոգւոյ
քո ծագեցան իմիտս իմ
և ՚ի հոգիս ճառագայթ
գերբայծառ. և բռնու
Թբ կապեաց և մըղեաց
զանձն իմ և ընկեց ՚ի կա
ռքս լուսեղէնս. և ծած
կեցայ անուշահոտ վար
դով և Թաղեցայ յիւզս
ազնիւնս և մեծագինս. և
բարեհամ խնծորօք մտի
՚իտուենս գինւոյ. և ընկե
ցայ յայգիս ծաղկելա (339)

Լպտղալեցաւ նստայ՝ ի դը
րախտս ամատուենկա և
մըրգաբերս . լցայ քըրք
մով և հոտով նարդոսիւ .
պարարտացայ ՚ի հովանի
վիմին . հանգեայ և զամ
յայտնապէս տեսի . ծա
ռոյն կենաց պատահե
ցայ յանկարծակի . և յան
մահ աղբիւրն հանգէյ .
Եււարդ՝ այս ամ յաղաղա
այսորիկ եղև ինձ՝ զի հո
գիսիմ և միտքս՝ ի զղջու մն
դարձան . որ յայտնապէս
պատմեցի և դարձէ (340)

կայի սրտագիտն և ծած
կատեսն՝ ճշմարիտ և ան
սուտ գրեմ զչարս իմ. և
անսուտ խոստովանիմ՝ ի
լսելիս մարդկան:

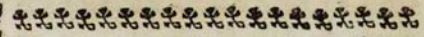
Եւ այս մե՛ծ շահ է ինձ
և պարգև. զի որ լսի՝ նա
Թուք յալիս և յերեսս իմ
արձակի. և դարովեալն ա
խառի զիս. վն որոյ մտի
՝ ի սորհուրդս իմ. և քննե
ցի զչար և զանօրին գոր
ծըս իմ. և ահա անթիւք
են և անբաւք ո՛վ եղկե
լի անձն իմ. ո՛չ կամիմ (342)

Խնայել է քեզ այլ չար
անուճանս կարգեմ քեզ
փոխանակ զն սպաներ և
գլորեցեր դու զնս. և ե-
լն շրջեցայ ընդ ամ տիե-
զերս և քեզ նման չար ո՛չ
տեսի. ո՛չ իդեան, և ո՛չ
իսատանայ. և ո՛չ յորդին
ադամայ. զն ելեր իդրոց
կարդաց, և օտարացար յօ-
րինաց. բայց ես ո՛չ կա-
միմ լռել այլ զոր կարեմ,
զայն ասեմ. և զսիրտս իմ
ի քեզ հանգուցանեմ. և
անդադար ասեմ (343)

այսպիսի վնասքն զո՛վ անձն
իմ զի ահատեղի եղեր բա
զում եղկելեաց. և դու
մայր ես մանկասցեղձ և
հայր որդեկոտոր. դու
զարու մանուկն գաղտա
բար սատակեա և զէգն
սլատն ու յառաջ բերեա
և սնուցանեա. դու զսեր
մըն դիճական որ է քաղ
դեական՝ աաղմն առնեա
և յառաջ բերեա. և զնոր
սիօնիս ծորեալ վիժեա
և անյայտնեա. դու հարան
անդնդոց եղեր և (344)

դ շնոյ դ ժ ոխոցն. և գ և
ք ը ն եղ են ք ե զ հարսնա
ծ աւ ք. և որ ի որ դ ք ա ն ք ու ն
որ դ ու ն ք ն. ք ե զ ք օ շ լ Թ ա ն
ձ ը ը խ աւ շ ա ը բ ե ը ն . և
ք ե զ ար ամ ու ճ ա ն զ հ ու ը ն
գ ե հ ե ն ա կ ա ն. ա ի զ ա ս տ
ա ն դ ա ը ա մ է տ ք ն. և ս ե
ն է կ ք հ ա ն գ ս տ է ն՝ տ ա ը
տ ա ը ո ս ք ն և ա ա ու ն ա մ ա
ն ի ք ն : Բ ա ն զ ի կ ա մ աւ
Թ ո ղ ե ը զ ո ղ ո ը մ ա ծ ն և զ ը ա
ր ի փ ե ս ա յ ն՝ և ե ղ ե ը ը ծ ա
ռ ա յ չ ա ը. ո ը դ ի ՚ ի հ ա յ ը ե
ն ւ ո յ զ ը կ է ը ժ ա ի ն գ (345)

անմիտ մշակ նենդաւոր
Ժան անպտուղ դրախտ
անջրդի այգի խոպանա
ցեալ փշաբեր երկիր կոր
դացեալ գինի քացախե
տիկ ք հնացեալ պատմու
ճան ցեցոտեւ սուր Ժն
կոտեալ կրիճ խոզեց և
շանց և ջուր իշանց լա
կեալ խոզ աղբակեր և
շուն իփսխածն դարձել
և յայսքն չարեաց լի բրձ
րացաւ մինչև յերկինս
ամբարշտուի իմ, լեառ
նացեալ ծանրուիք (346)

ևանբան ԹանճրուԹք.

Ժողովեցան իվն իմ, որ

կշռեի ևյաղթի ծանրու

Թի մեղաց, որ գործեցն

'իսատանայի' իգիւնաց և

'իմարդկանի յառջնոյն

մինչև իվերջինս: Եւ յոր

Ժամ զայս իմացայ զն ան

բժշկելիք են և սպեղա

նեաց ոչ գոյ սահման,

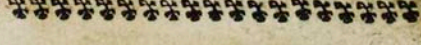
ես կրկին արտաբերեալ

վերանորոցայ. և նուա

ղեցն հոգիիմ, մինչև հսն

մարգարէն առ իս ևասի.

միերկն չեր՝ զն ամ յողոր 347

մանձ է և անոխակալ. և
ընդունի զդարձն քո ուր
զանառակ որդւոյն, և ըզ
մանասէին, զդաւթայն,
և զայլոց բազմաց որք դի
մեցին առ իմր. և զայս լը
նայ սակաւ մի՛ հողէ
դարձ եղէ և կենդանա
ցայ. և ապա յիշեցի զա
նեղրական բարիան զոր
արարեր առ ազգս մարդ
կան. և շնորհն քո կորզէ
է հան զիս ի ժանեաց վե
շապին. և ամօթալի երե
սօք ելի խնդրեւ ըզ (348)

Ե յԵՒՄ. և կոչի մայր Ե
կեղեցի. և աստ գտայ ըզ
քեզ և կալայ մտօքս ան
տեսաբար զանհասանել
լիդ ըստ կարողութեա ի
մոյ. զի Թեպէտ և փուլ
Թապէս ծածկիս իմտաց
և անյայտ լինիս՝ բայց ո՞ւր
կարես զերծանիլ ՚ի ձե
ռաց հոգւոյս իմոյ. քան
զի դու ստեղծեր զիս ՚ի
պատկեր բարերարութե
քոյ. նաև ազգ ընտանե
ցուցեր զիս քեզ մօտա
կայ. քանզի քո հալ (350)

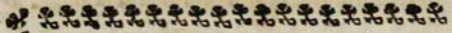
կից որդի էառ զեմ ըն
տանի և ազգակից մար
մինս կամաւ. և միացոյց
յինքն անբաժանելի. և
կայ քոյ ընդաջմէ ինձ
գրաւական գլուխ իմ և
մարմնակից. յայս պատ
ճառս համարձակիմ առ
քեզ իբրև առ պարտա
կան իմ բազում իրօք:
Նաև վնայնորիկ թէ պտ
և չարագործ լինի որդին
և բարկացուցանէ զհայ
րըն՝ քանզի գիտէ որ հայ
րըն ո՛չ տանջէ և ո՛չ (351)

այսանանէ զորդին , ե
լեալ առ ինքն շեջանի
բարկուծի նր , զն գալա
րին աղիք նր . նոյնպէս
արարի և ես ո՛վ ձեր իմ և
ձե՛ծ . քանզի բազմամիտիկ
քան զսատանայ վերաճո
րեցի և տրամեցուցի ըզ
քեզ անուղղայ և մոլորա
միտ չար և ամբարիշտ
գործովք իմովք . բայց
իդարձս իմ՝ անաս գամ
առ քեզ . զն գիտեմ որ
անոխակակեա . և ուրա

խանաս որպէս հայրն ի վր
 որդւոյ: Այս պատրիկ ան
 կեալ կամ առաջի քոյ
 ի նք սխօնս տ' ծ իմ. և
 յամ եկեղեցիս ուր և
 պատասխիմ դառն հա
 ռաչանօք սրտի իմոյ գո
 չեմ առ քեզ անմոռնչ
 և անձայն հեծու թք և
 ասեմ. հայր՝ մեղայ յեր
 կինս և առաջի քոյ. ոչ
 եմ արժանի կոչել որդի
 քո, կամ խոստովանօղ
 զն անպատում զազրալն

և Թարախեղէ անձն իմ
անօրէնութիւնս և Թիւնս
սէր տ' իմ: Գթա՛ յիս և
ընչե՛ս զանթիւ յանցանս
իմ: և ընկա՛լ սիրով զգար
ծրս իմ առ քեզ իբրև զա
նառակ որդւոյն, և զայ
լոց յանցանորացն որք
գիմեցին առ քեզ ուրա
խացար իդարձն նինձե
ացւոցն և դարձուցեր
զցասումն քո ինչնէ:
1. յնպէս գթով խնայեա՛
յիս տ' իմ ամենահալթ
բարի. և կորզե՛ս զան (354)

ճքն իմ 'իմիջոյ ժանեցն
բերեալայ. ջնջեա՛ զմեղս
իմ և ողջացո՛ զցասուսմն
նք. և սպեղանեա՛ զամ խո
ցեւ վերս հոգւոյս իմոյ.
մի՛ բարկանար ինձ իս
պառ. և մի՛ ոխ պահեր ի
սրտի քոյ. Թէ՛ պէտ և ես
կրկին Բրկացուցի զքեզ՝
քանզի հրձայեցեր Թէ՛,
միտք մարդկան խնամով
երթան զհետ չարին. մի
աւուր տղայն չէ անմեղ
առաջի քոյ. և ո՛չ կարէ
արդարանալ առաջի 355)

քոյ ամ մարդ : և զյանց
 ճածս իւր ո՛վ կարէ առ
 նուր իմիտ : և միածինն
 քո հրամայեաց թէ աշ
 խարհ ՚ի չարի կայ, և ո՛չ
 կարէ կալառ ջի քոյ թէ
 ՚ի քննու թի մտանեա : և
 ո՛վէ մարդ որ ո՛չ մեղաւ.
 բայց միայն մարմիննայն
 որ միացաւ ընդ քո ծոցա
 ծին որդին, նա միացան
 մեղ և առարատ : զի ո՛չ կա
 բաց սատանայ ցցել ըզ
 ջրեղեալ նեաս իւր ՚ի
 միտս նր :

Հայր երկնաւոր՝ որ վն
իմ ո՛չ խնայեցեր՝ ի քո մի
ածին որդին, այլ՝ իմահ
նախատանայ մասնեցեր
զնա. և արդ երկրպագու
ԹԹ հող լեզեմ առաջի
քոյ աս՛ծ իմ և աղաչեմ ըզ
քեզ. վն կրից որդւոյն
քոյ խընայեա՛ յեզկե լե
անձն իմ, և ողորմեա՛ ինձ.
և արդ՝ մեծ ամօթով ծած
կեցի զանձն իմ. վն որոյ՝
ո՛չ ունիմ խօսիլ առաջի
քոյ և ո՛չ ունիմ երեա ի
վեր հայել առ քեզ. (357)

զն զվէրս և զմահ հակից
որդւոյն քոյ՝ և զնշումն
հոգւոյն քո՝ քեզ բարե
խօս ունիմ: Այն այսորիկ
ա՛ծ իմ քաճեա՛ զանչափ
չարիս բոլոր անձինս և
մոյ. յամօթոյն փրկեա՛ և
՛ի տանջանաց ազատեա՛.
Եայն ինձ բաճական շահ
հ ևօգուտ, զն ներես եղ
կեււոյս և՛ ի մշտնջենա
ճոր կիզման հ հրոյն փրկ
կես զանձն իմ. իսկ վն
հանգըստեան և պըսա
կաց փառաց ՛ի (358)

միտա անգամ ո՛չ անկա
նի. և ո՛չ կարեմ հարկել
զքեզ՝ զի ո՛չ ունիմ պա
տասխանի բան մի. այլ պա
պանձեալ լուեմ. զի հան
դիստն փառաւոր պսա
կօքն նցի հ՝ որք սպանին
զցանկուծի աշխարհի և
խաչեցին զմարմինս ամ
կարեօք: Հայր նբ վն ան
ճառ խորհրդոյ նոր սիօ
նի որ հ բոլոր ամուծի
քո, և բովանդակ ամ սբց
քոց զհարչաբնս, և զմահ
խոնարհուծիք, և զտա (359)

ի ներքին, ի համբերքին,
ի ննամով խրատելն, ի
դարձ կոչելն, յընդու
նելն, և ի ջնջելն զվեղան.
և յառաջիկայ որոգայ
Թէն վերկելն. կապեան ըզ
մեքենայս չարին և յա
մօթ արան զչարասէր իշ
խանան նր. Եւ ուղ դու
կամիս և սիրեա՛ սյնպէս
հաստատեան զիս ի հաւա
տըս քոյ և որդւոյ և հո
գւոյ, և ի գործս բարիս.
և յօր մահուն ի մաստնա
ցո՛ զիս ի կամս քո. և (361)

ալ յժմ զճե ըռւթ իս իմ պա
հեան անարատ ՚ի հաճոյս
քո և լեր ինձ օգնական
իմարտս դիւաց . զի ես
հոգեմ և անբան առա
ջեքոյ քի՛ծ . և քեզ փառք
յաւ իտեանս ամէն :

✱ Ո՛վ մանկուք նոր աի
օնի . մի է քժու ի երրոր
դութէն հօր և որդւոյ
և աբայ հոգւոյն : երեք ան
ձինք կատարեալք . և ան
բաժանե լեք . միով բնու
թիւ և կամօք . և միով թա
գաւորուք , և արար (362)

Հագործ զօրու թիւ:

Սինն է անեղձ և անծին՝
և անսկիզբն՝ և անվախճին
որ է հայր: և սինն ծը
նուկ՝ որ իսրտէն և ի
բնու թիւն հօր՝ անվիջոց
և անհատուած. անժա
մանսկ և անխտ ծնուկ:
և սինն բղխումն ի բնու
թիւ հօր՝ անհատ և անվի
ջոց և անժամանակ բղ
խումն: Իսկ որդի՝ և հո
գի ամիւ համագոյ և հա
ւասարքէն հօր աննիա
զաբար բաց ի հայրու (363)

Թէն. զի հայր՝ միայն է
հայր և կոչի. և որդի՝ միայն
է որդի և կոչի. և հոգի
միայն է հոգի և կոչի: և
հօր առաւելութիւն այս
է միայն՝ զի պատճառ է
որդւոյ և հոգւոյ: ապա
մի քթթեւական՝ ոչ ա
ւանգ է, և ոչ զօրաւոր քն
զորդի և զհոգի. զի յամ
ուութի՝ ոչ մասն է, և ոչ
մեծութի և նուազութի,
կրսերութի, կամ աւա
գութի: այլ և հոգի և որ
դի՝ ոչ են և ոչ ասին (364)

անշիտի և անբաժանելի
լի. և եբարձ ՚ի մարմնոյն
զամ կիրս որ լինին առ
մեզ զնտրելն ՚ի կերակ
րոց և ըմպելեաց բռնու
թի և յակամայ զախտա
բար հոսմունս: և զկամս
մարմնոյն բարձրացոյց
և ընդ կամաց բանին միա
նորեաց. զի յաղթեսցէ
զօրանորն տկարդունին:
զի ող ՚ի միանալ հրոյն լի
երկաթն՝ բառնի ՚ի մա
նէ սևութի և ցրտութի
երկաթոյն. և թոյլ (365)

ոյն: Վանզն բանն ամ
իւր միացեալ մարմնովն
գործէր զամ և իւրն հա
մարէր, զի մարմնն իւր
էր սպա ինաստանացն
և իխոցմանէն՝ ոչ հասա
նէր իբանն ամ. ուր իխո
ցելն և ի կըտրելն ըզմեր
մարմնն՝ ոչ կարէ հա
սանիլ վերքն ի մեր բա
նական հոգին՝ այլ ի մեր
միացեալ մարմնն, և հու
րըն Թեպէտ միացեալ է
յերկաթն՝ բայց ըզհա

ՐՈՒՄԻ ԿՈՒԱՆԻՆ ԵՐԿԱԹՆ
ԱՌՆՈՒ՝ Ե ՈՂ ՏՈՒՐՆ. Ե
ԱՅՍԱԿԵՍ ԱՆՃԱՌ ԷՐ ՄԱՐ
ԴԵՂՈՒԻՆ ՔՄԻ: Գ Ե ԷՐ
ԻՎԻՐ ԽԱՅԻՆ ՄԵՌԵՎԱԼ ՄԱՐ
ՄԻՈՎ. Ե ԿԵՆՂԱՆԻ ՄԾՈՒ
ԹԷՆ: Ե ԻԳԵՐԵՂՄԱՆԻՆ Ե
ՂԱՆ՝ ՄԱՐՄԻՆՈՎ ԱՄՈՒԳԱ
ԿԵՍ՝ Ե ԿԵՆՂԱՆԻ ԷՐ ՄԾ
ՈՒԹԷՆ: ՂԻ ԲԱՆՆ ՈՂ ԲԱ
ԺԱՆԵԳԱՆ՝ ԻՄԱՐՄԻՆՈՅՆ: Ե
ՍՍՍ ՏՍՍՍԳԱՆ ՄԲՔՆ Ե
ԸԸԸԱՆՆ ՄԱՐՄԻՆ ԱՍՍԱՅԻՆ
ԵՂԵՎԸ Ե ՂՄԱՐՄԻՆՆ՝ ԲԱ

Նին մարմինն : և զորդին
այ՝ որդի կուսինն գաւա
նեցին. և զորդի կուսինն
որդի այ. ոպ և հայրն վը
կայեաց թէ՛ գա՛ զոր
տեսանէք մարմնովէ՛ որ
դի իմ սիրելի. և կամաք
և համագոյ : և նոյն մար
մնովն կայ բազմեալ ընդ
աջմէ հօր և գալոց է գա
տել զորդիս մարդկան
ըստ իւրաքանչիւր գոր
ծոց. և նմա ընդ հօր և ը
սուրբ հոգւոյն վայելէ
ժառք իշխա՛ :

Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս

Վհամագոյ թմ
 ութն հօր և որ
 գլոյն հոգլոյն
 սքյ. փառաւոր

րեմք զքեզ անոխակալոր
 շքնոր հեցեր եղկելոյս
 պատմելառաջի քոյ զա
 նեզնկան արիւնախառն
 Թարախ անձին իմոյ, զոր
 գու քաջ գիտես. (371)

Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս
 Լուսինեացիս Լուսինեացիս Լուսինեացիս

բայց ուրախանաս իդար
ծըս և յապաշաճանս իմ.
զի մարդասէր ես և ողոր
մած ար: Յաղագոս այսո
րիկ ես եղկե՛լիս յահէ
քու մի՛կէ դարձեալ կըշ
տամբեալ խայտուակեմ
զանձն իմ. և յետ այսքա
նեացս բազմաթախանձ
մաղթանացս, և յետ սրտի
հառաչմանս, որ է վն իմ
կատարեալ ամբարշտու
թե՛ս, զոր կեղծաճոր բա
նիճ վն գոյեցտի գրեմ.
այլ զճշմարիտն ասեմ, (372)

ոսյ և դու ամ զկայես.
նաև այս քո խնամք է. և
զայս կամիս և սիրես. զի
որ լսէ՝ նախատէ զիս. և
դարձեալ թողուի խնդ
րէ՝ ի քէն. և դու ողոր
մած ես և ներես և ջրն
ջեսզմեղս իմ. զի սովորես
որ իձեռն այլոց աղաչա
նաց՝ զայլս փրկես և կե
ցուցանես: Այ որոյ իջի
իխորս իմ. և քննեցի և յի
ջեցի զչար գործս իմ. և
կամեցայ թու՛նել զնս և
ահա բազում են քան (373)

զանազ, և ին զ շինթ ս անձ
րևաց. վն որոյ և լքայ՝ և
յուսոյ լարն կտրեցան.
զին թի զերկինս տետերս
ձևեմ, և զնմ հովիտս ի
նմա խառնեմ, և զծովն
համատարած թանաք շինեմ,
և զանբան անտառս
գրիչ հատանեմ, ըզվիտս
անմարմնոցն առնում, և
ճշտիւն քննեմ զանօրե
նու թիս իմ, և ճ. ամ նրս
տեալ գրեմ, իկատարում
մըն ոչ ժամանե լկարեմ.
զին գրե լոյն նիւթքն (374)

պակասին. և զիմ չարիսն
ոչ ժամանեն հաճաքել
այլգան և կուտին իբրև
զաճազ և լեառնացեալ
ծանրանան ի չափ ցամաք
աշխարհիս. քանզի բազ
մաբոյսք և յոգնուպտուղք
են դիճակն սերմանքն՝
որք ամրացան յանձն իմ
՝ իմանկութի, մինչև ի
ծերութիս իմ. ուր մահն
մերձեցաւ, և ապաշխա
րութին հեռացաւ յի
նէն: Եւ դարձեալ յետ
տարակոյս լինելոյս, (375)

ԸՂՄ ԸՄՄԱՆ ԵՏԻ ԹԷ Ո՛Ջ Է
 ԱՅՐՄ ԵՆՅՅԱ ԿՈՐԸՆ ԶԻԼ
 ՂԻ ԽԾ ՈՂՈՐՄԱՃ Է. ԼԱՄԱՍ
 ԽՈՐՏԵԿԱՅ ԹԷ, ԱՏԱ ՄԵ
 ՍԱՆԵՄ, ՂԻ ՄԱՐԲ Լ ԹԱ
 ԳՈԼՏԻՔ ԹԱԳԱՆՈՐԱԿ ԲԱ
 ՂՈԼՄ ՄԱՏԱՂՐՄՍ ՓԻՐԿԵՆ :
 ՅԱՂԱԳՍ ԱՅՍՈՐԻԿ ԵՍ ԵՂ
 ԿԵԼԻ ԱՆՃԱՄԲ՝ ԱՆԿՂԸԵ
 ԼԻ ՄԵՂՈՔ ԵԿԵԱԼ ՏԱՍԻ՝ Ի
 ՄԵՂԻՍ ՆՆՂՄԱՆ ՔՅՅ՝ ԻՄԲ
 ՍԻՕՆՍ, Լ՝ ԻԳԵՐԵՂՄԱՆ ՔՈ
 ԻՃՈՐՆ ԿԵԳՐՈՆԻ Ո՛Վ ԱՄԵ
 ՆԱՄԲ ԿՅՅԱ ՍՐԻՄ Լ
 ՄԱՅՐ ԲԱՆԻՆ ԽՅՅ. ՏԱՆ (376)

գիստ հոգւոյն սբյ և տա
ճար հօրն լուսոյ՝ ի վեր
եւեր դու քան զամ եղա
կանքս զի ոչ ոք ընկալան
զպատիւ քո իստեղծա
ծոցս ասյ: Այ որոյ բարե
խօսու թի քո բարձր է և
ընդու նե լի առ ամ ծու ին,
քան զամ եղե լոցս զի ան
ճառ ե լի պատւոյ արժա
նացար Քանզի է ու բ և
բնու թ բ ամ բնակեցան
յորովայնի քում, և զգե
ցան մարմին ի քէն՝ զոր
ոչ կարեն տանել ամ (377)

արարածք: Սն որոյ երես
իգետին երկրպագութե
հող լեզեմ առաջի քոյ
մայր այ իմոյ. և ցնծութե
համբուրեմ զտեղի նրնջ
ման քոյ և զգերեզմանս
ուր եդաւ նք և պատւա
կան մարմին քո. և դառ
նակըսկիծ հառաչտնօք
պաղատիմ առ քեզ մայր
այ և կոյս. և իխորոց սըր
տի անձայն դոչմամբ թա
խանձեմ զքեզ. և դու բա
րեխօսեա՛ վն իմ առ որ
դին քոյս քն. զն նե (378)

Եւ սքե ինձ ողորմութիւն
Եւ մի՛ իսպառ բարկասցի
Ի վր իմ իրճամբքս զի թի
Իրանամբք Եւ արդարու
Թք դատեսցի զնս, վայ
Է անձին իմոյ զի ոչ կա
րեմ ապրիլ իմ շտն ջենա
ճոր տան ջանացն. զի ան
բաճ Եւ անթիւ մեղայ ա
ռաջի նր: Ըսպա գո՛ւ ու
նիս համարձակութի բա
րեխօսել առ հայր Եւ որ
դի Եւ նք հողին. Եւ անյա
պաղ լսի քեզ ամուսին.
Եւ փութով կատարե (379)

զոր հայցես ինմանէ:
Ինչոք տեսանեմք, որ
մարք և Թագուհիք Թա
գաւորաց՝ բռնուԹք յա
վշտկեն զմահապարտան.
Եւ ոչ ոք կարէ ասել ինչ
զի Թագուհին և մայրն
ընդ Թագաւորին պատ
ւին. վն որոյ կողկողելով
աղաչեմ զքեզ մայր Թ,
Լեառն լուսոյ, և քաղաք
ապաստանի, բարեխօսեան
առքն վն եղկելն անձին
իմոյ. և աղաչեմ զնա զի
մի՛ իսպառ բարկասցի (380)

ինձ . զն թիպէտ և բար
կանայ, բայց յետոյ մե
ծարե ըզնօղդ իւր . զն
հեղէ և ողորմած . և սիրե
և կամի զն հարկեացես
զնա . և դու ունի մայր հա
մարձակեա՛ցից նրմա
զըստինս քո սբ . և քո սբ
կաթամբն հարկեա՛ցից
ոնի և առնեն ծնօղք առ
որդիս իւրեանց . մատո՛
զմազթանս առ հայր և
հոգի . զն շնորհօք և ողոր
մութիւն ջնջեացեն զչարս
չար մեղս անօրէնու (281)

Թէ իմոյ. և յահագինն ա
մօթոյն և ի դառն գժո
խոցն փրկեսցեն զիս. քան
զէ ոչ ունիմ երես այլ
ինչ խնդրել ի քէն:

Ո՛վ անձամայր և կոյս՝ զէ
անձառելի չարեօք ի
մովք դառնացուցի ինձ
զանձունն առաւել քան
զդւան, և քան զորդիս ա
դամայ. ապա դու ես իմ
ոյս և ակնկալութի և
տեղի ապաւինի աստ, և
յօրն ահագին. նոյնպէս
և ամ հաւանացելոց: (382)

Լճ աբդ անկեալ աղա
ջեմ զքեզ մայր և կոյս .
վն ամենօրհնեալ և ամե
նակեցոյց ծննդէն քոյ
ողորմեա եղկելն անձին
խմոյ. վն որոյ օրհնեմ ըզ
քեզ և զանազան փառօք
և պատուով մեծացուցա
նեմ ասելով այսպէս
՛Երուռն արքայուհի. հին
գիտտ արդարոց և քանա
րան մեղանորաց. լոյս լը
քելոց և ապաւնէն վհա
տելոց. դեզ հիւանդաց
և կենք մեռելոց. զժ(383)

րուծին տկարաց և հաց
քաղցեց. վէմ ապաւնի
նի և ջուր ծարաւեց.
հայր որբոց և մայր տղայ
ոց. քաղաք ապաստանի
և եղբայր թիկնապահ, առ
փոր սբ մանանային և
բուրբառ անուշահոտ
խնկին, տապանակ սյ և
տախտակ կտակարանաց
նր. գաւազան ծաղկեալ
և ջրհոր կենդանի. դու
ռըն փակեալ և քարտէզ
կնքեալ հարսն երկնա
384 Ի՛՛ ւոր

Շոր և լեառն վիմաժին.
ամպ լուսն շոր և կոյս փե
սայածին . սիւն լուսոյ
և ծաղիկ ծիրանի . վարդ
բուրաստանի և քրքում
երկնային՝ և խնձոր ՚ի
դեղ ճիւղանդի . կինամոն
և անուշահոտ նարդոս .
տաշտ խնկոց և աղբիւր
կնքեար ճիմն և պարիսպ՝
պսակ և փառք սբ եկե
ղեցւոյ Խյ . մայր հաւա
տոյ և պարծանք կուսա
նաց . աթու քերովբեա

կան և առաջատար աստ
կան. այդի ցանկալի և դը
րախտ աստորունկ. ծով
ծիրն աստ ալ և արևելք
աշխարհի: Ա՛յ աստ ալ
ամիւն գերապատուեցար
ի վերքան զբնութիւն. զն
յամ ծնար. սրնուցեր և
գըգուեցեր զանտանե
լին արարածոց. վն որոյ
և բազմաչեայ քառակեր
պեանքերովքէքն ահիւ
քեզ երկիրպագանեն. և
սերովքէքն սարսին ի
քեն դողալով: Ա՛յ ա (386)

վենօրհնեալմայր Թյ՝ այս
է իմ կարողուի իս որ զոր
դին քո անարատ սրտիւ
հաւասար հօր և հոգւոյ
դաւանեմ. և զքեզմայր
Թյ՝ ո՞ք պատշաճ է և վայ
ե՛լէ. ո՞վմայր Թյ՝ արա և
դու զոր քեզ վայե՛լէ. և
օգնեա՛ ինձ յառաջ քան
զատեանն. բարեխօսեա՛
վն իմ առ որդին քո՝ զե
լճասցէ արեամբ իւրով
զԹմախտս և զշարժս հո
գւոյ իմոյ, և ա՛ռ զանթե
րի հաւատս իմ որ է (387

՚ի քեզ և յորդին քոյ ՚ի
հայր նր և ՚ի հոգին. և մա
տո՛ ընծայ անութի. և
բարեխօսեա՛ վն իմ. իսկ
անուի ըսէ և կամօ զայս
ուրախուք. և զանձն իմ
ազատեսցէ ՚ի սպառնա
լեաց գժոխոցն: Ս՛ վմայր
այ՛ գիտեմ որ օտարացայ
՚ի բարեաց. ապա վն հա
ւատոյս ինայեա՛ յիս և
համարձակազաչեա՛ զնա.
զի պարտական է քեզ,
Թէպէտ և ան քո է. և
մեծ պատիւ պարզ և (388)

Եաց քեզ՝ զն ծնար զնա
և անուցեր և կաթամբ քո
կերակրեցեր. նոյնպէս
և ես համարձակիմ առ
քեզ իբրև առ պարտա-
կան իմ. Թէպէտ և եղեր
մայր քո իմոյ, դա՛ւանիմ
զքեզ և քարոզեմ և գրեմ,
և յետ անձառ ծննդեան
քոյ անարատ կոյս խոս
տովանիմ զքեզ և օրհնա-
բանեմ. և հող լիզեմ ա-
ռաջի քոյ քիմ՝ քիմ քիմ և
կոյս. և ազաչեմ զքեզ ի
խորոց սրտի անմը (389)

ու ը ի սացայց ի փառս աստ
ու ե նր. և ծափս հարից
մեծ գոհաբանու թք. զի
ասլրեցայց յանվախճան
տանջանացն ամէն:

Ո՛րդ ի սոյ և բան քս՝ մե
ղայ յերկինս և առաջի
քոյ՝ բարեխօսու թք ամ
սքց՝ խնայեա՛ յանձն իմ
սիրով. և սրբեա՛ զամ մեզս
բանական հոգւոյս իմոյ՝
զոր դու գիտես որ չար
է, և զոր ատես դու. և
քեզ օրհնու թի և փառք
յաւ ի տեանս ամէն: (391)

Չ'գի ար ճշմարիտ ան՝
մեղայ յերկինս և առա
ջի քոյ. բարեխօսուք մբ
անձանին քաճեան զամ
մեղսմտաց իմոց զոր դու
գիտես՝ և քեզ չար թճի.
և քեզ փառք և գոհուի
յաճիտեանս:

Չ'ամագոյ մբ բրորդու
թի անբաժանելի անձ կա
տարեալ՝ մեղայ յերկինս
և առաջի քո. բարեխօ
սու թք ամ անմարտին զօ
րաց քոց՝ որք մնացին ի
կամս քո, գթան մար (392)

դասեր յողորմել անձն
իմ. և մաքրեա՛ բոլոր ան
ուրիշք քո զամ մեղս և ըզ
յանցանս բոլոր մարդոյս
իմոյ. զոր ՚ի բնականս և
զոր յանբնականս. զոր յան
այինս և զոր ՚ի մարդկայ
ինս. զկամայն և զակա
մայն. զգիտուութե՛ և զան
գիտութե՛, զբնածինս և
զեկամուտս. զոր յինէն և
զոր ՚ի դիւնաց. զոր գու
գիտեսս որ չա՛ր է, և զոր
գու ատեսս. և որք ո՛չ են
՚ի կամս քո. և քեզ վայ (393)

Ե՛ւ փառք իշ' Ե

Վոր էղի հառաչման Սեպրոսի տուն
Ձիյսի Կսի, ՚իտրոյ սրտէ յաղլանէ
տղէբանոյ Ս արդունայ երգողի

իմյս քն՝ ձայն
ընտանի . բան
հայրենի . կո
չումն կենաց .

անետիք փրկուԹԷ . հա
լածող տրտմուԹԷ . փա
րատող խաճարի . լուսա
ճորիչ հոգւոց . որ լուսա
ճորեցեր զեղկելիս աս
ային քո իմաստուԹԷ . և
բարձրացուցեր ՚իկա (394)

տարեալ բարիսն քո
Իսկես կամաւ իմով ան
կեալ խաւարեցայ. և ա
հա պատեցն զինև շուրջ
դիւական որոգայթք. ըն
կզմիջք և մահաբերք. խա
ւարադէմք և կարիճք
մորմոքօղք և սպնիսօղք հո
գւոց, և ծնունդք վիշա
պին. որք անդադար հար
կանեն և դեղեն զհոգիս
իմ. և յսոտարացուցա
նեն. ընդ որ հիացայ զար
մացայ թէ յորպիսի խա
ւար թաղեցայ և ո՛չ (395)

զպետրոս վերաբերեալ
'իսորոց կանգնեցեր զնա
մ'ծ իմ յն քն. կեանք 'ի
կենաց' լոյս 'իլուսոյ. վն
որոյ և յարուցեալ հաս
տատեցայ յուսով քո. և
եկեալ հասի 'ի տեղին և
'իսոր վն հա. ուր դառնա
կակիծ հառաչանօք եւ
լաց պետրոս ըզկորուստ
իւր մեծ ապաշահանօք:
Լճ երես 'ի գետինն ան
կեալ կամ առ ջի քոյ մ'ծ
իմ. և երկրպագութիւն հող
լեզեմ' ի վր երկրի. և (397)

իխորոց սրտէ դառնա
կսկիծ և անմուռնչ հա
ռաչանօք գոչեմ առ
քեզ ասի՛ իմ, և աղաչեմ
զքեզ բարեխօսուք ամ
սբց քոց՝ ևս առաւել
քո վիմին աղաչանօք, ըն
կալ զդարձս իմ իբրև ըզ
պետրոս. և ջերմացո՛ ըզ
սիրտս իմ՝ ի զղջումն իբ
րև զնորին. և տնկեա՛ ի
հոգիս իմ զկսկիծ և զապա
շաւումն նր. ոպ զի ար
ժանի եղէց իմանալ և
ճանաչել զկորուստ (398)

իմ և զօտարանալն՝ իբեհն,
և շքնորհեա՛ ինձ անմը
ուուսչ հեծուք գոչել
առ քեզ վն չարեաց ի
մոց: և հայցելն երուամն
և թողու թի՛ յառաջ քան
զմահն, որովա շնորհեցեր
պետրոսի և աճազակին,
պուռնրկին և մաքսաճո
րին, և այլոց բազմաց:
Ը՛ծ իմ յն քն՝ որ սակամ
թոյլետուր և՛ ի քեզ ա
ռեր զխնամքն և զօգնու
թի՛ ի պետրոսէ, և յայս
պատճառս՝ զի պեր (399)

Ճաբանեաց հպարտութե
 յանձն ապաստան եղև
 Թէ, ես ոչ ուրացայց
 զքեզ. նաև վն մերոյ օրի
 նակի արարեր. զի մեք
 մի՛ յուսահատիցուք իմե
 ղանչեւն մեր. ունի և հայ
 ընք. քո ընկալա՛ւ ըզդա
 շիթ և զմանասէ և զանա
 ուակ որդին ՚իմեր օրի
 նակ և ՚իյուսոյ հաստա
 տութիւն:

Լ՛՛Ծ իմ խնայեա՛ յիս և մի
 Թողուր զիս ՚ի խնամոց
 400 Ին քոց.

քոյ. և հալածեա՛ յինէն
զշունչ հպարտութե՛ և
կամապաշտութե՛. պա
հեա՛ զիս՝ ի հնարից գի
ւացն և փրկեա՛ ի չարեց
նոցա. և արեամբ քո քա
ւեա՛ զամ չար գործս իմ.
և թեթեացո՛ ըզծանրու
թի նորա՛ ի հողւոյ իմմէ
ա՛ծ իմ յս քս կամք և
սիրտ հօրն լուսոյ. որ ի
գթիւլէ՛ ի կործանիւլ քոյ
վիմին, աղաչեցեր զհայր՝
զի մի՛ իսպառ մղեսցի

զնա սատանայ:

Պաղատանօք մօր քոյ և
կուսի ԹՃ Իմ, խնայեա
լիս և ողորմեա ինձ. և
Թէպէտ ոչ ունիս կա
րիք՝ բայց աղաչեա վն
Իմ և վն Թմ մեղաւորաց
զանսկիզբն հայր քո. զն
քո բազկաւ և զօրուք և
շնորհօք հոգւոյն սրբոյ
զերծուսցէ զմեզ իձե
ռաց և յորովայնէ և ի
Ժանեաց չար վեշապին,
զն մի՛ մղեսցէ զմեզ առ
յուսուք. և կորուս (402)

ցէ իբրև զյուզա և զվիս
ընօն, և զայլս բազումս.
այլ շնորհեսցէ մեզ յոյս
զղջման և ջնջեսցէ զԹարա
խեալ և զչաքնեալ անձն
իմ: Այ ինձ տր իմ զե տկա
րացն և անկան իսական
մի հողմոյ վէմն քո և կոր
ծանեսցն. աշտրկն ամուր
խախտեսցն. արիսպն ան
դամանդեայ շրջեսցան.
Ժառն բարձր հասկյան
կարծակի մեղան և ո՛չ
իմացան. ի տկար բանէ
խախտեսցան և ո՛չ գի(403)

տաց . ասի շեցան իմաստ
տուենն . յիմարեցան հան
ճարեղն . ունի և առ մեզ
լինի . յորժամ ծածկի
խանարն և կործանիմք ,
ապա իմանամք թի՛ ի
խորս իջաք . նոյնպէս և
վիմին կատարեցան պա
տահու մն և չարն՝ և ապա
իմացան զկորուստն . և յա
րուցեալ փախեան ՚ի
տեղւոջն . և ունէր ըզ
նետն ՚ի սիրտն հարեալ
որ դեղեաց և խոցեաց
զնա . և իջեալ աստ (404)

իսոր վիհս նըտաւ ձե
ւըն իծնօտն եդեալ և
հիանայր ՚ի միտս իւր և
՚ի զարմանալոյն բեկաւ
սիրտն և ցամաքեցաւ ար
տասուքն . և ո՛չ կարէր
հասանիլ ի վր թի, ստոյգ
ուրացաւ զտրն . զի փու
թ ո՛վ եղև բանն . տագնա
պէր և նեղասրտէր և իս
սիլ ո՛չ կարէր ՚ի չար պա
տահմանէն:

Եւ դարձեալ ինքն զին
քըն ստէր և ո՛չ հաւա
տայր թի կատարե (405)

ցաւ չարն գլխաւոր:
Լաւ սակաւ մի 'ի խեղ
եկն և թմբրու թի դիւա
խառն փարատեցաւ 'ի
սրտէն . և իմացաւ թի
ստոյգ գերեցւի չարէն .
և ապա հայեցւի 'ին այս .
այսինքն , ողորմեցաւ նր
մա և ետ զղջումն և նա 'ի
ծռակսրն եղեալ , և 'ի
դառնակըսկիծ խոցոյն
խաճատէր ըզբազուկըս
իւր . ապա շաւիւր և զբարձ
սրն ծեծէր և հոսէր ա
րիւն . և ափ ափի հա (406)

ՐԵՍԻԿԵՆԴԱՅԻՆ ԳՈՆԵՐՈՒԼ ԱՆՆ
ՃԻՆ ԻԼՐՈՅ ՏԱՐԿԱՆԿՐ ԸՂ
ԾՆՕՄԱՍ. ԼԵՃՈՂԿՐ ՂՄՈՐՈՒ
ՍՐՆ. ՏՈՍԿՐ ԱՐԻԼՆ ԼՈՂ
ԻՄԱՆԱՅՐ Ի ՍՐՏԻՆ ԿՐՍԿՐ
ԾՈՅՆ. Լ՝ Ի ՋԵՐՄՈՒԹԿ ՍԻ
ՐՈՅՆ յԻՉԿՐ ԸՂ ՎԱՐՊԱ
ԿԵՄՆ. ՂԻ ԿԱՐԻ՝ ԲԱՋ ՍԻ
ՐԿՐ. Լ՝ ՈՂ ԳԻՄԿՐ ՂԻՆՋ
ԱՌՆԿՐ. ՂԻ ՄԵՃ ԿՐ ՎՐ
ՆԱՄՆ. ՎՍՅ ԻՆՃ՝ ՂԻ ՍՅՆՔՆ
ԳՆԱԿ ԱՐՄԱՍՈՒՔՆ ՈՐ ԱՎ
ԿԱՍԵՊՇ ԶՈՒՐ ԻՍՐՏԿՆ.
ԼԱՐԻԼՆԱԽԱՌՆ ԳԱՅՐ Լ
ՏՈՍԿՐ յԱՃԱԿՆ. ՂԻ յՈ (407)

ՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏ
լիվ էր ժամն և մեծ էր
մնասն. և այնպէս հառա
ջեաց մինչև, անկաւ ՚ի
ջորու թէ. զի սասաիկ է
հար և տանջեաց զանձն
իւր. մինչև յարեաւ արն
և կոչեաց ըզնա հրամա
նաւ, զի հաստատեսցի
սիրտ նր:

Լ. 'Ճ իմ յն քս' որ ա
ռեր զփորձ տկարութի
մարմնոյս, և ողորմեցար
վիմին քո ընդունելով
զգարձ նորա, մեղայ յեր
կինս և առաջի քո (408)

ՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏՏ

ՄԻՃ ԻՄ, քո ողորմու թէր
և հառաչանօք պետրոսի
հայեաց յիս և յիշեա՛ զիս
իբրև զպետրոսն. և շնոր
հեա՛ ինձ ջերմ արտա
սուք և հառաչումն իբ
րև զնորայն. և հաշտեա՛
ընդ եղկե լիս իբրև ընդ
նմա. և չարչարանօք և յա
րու թէ քո՛ լու՛ն՛ ըզզազ
րա լի մեղս անձինն իմոյ.
որ բազմապատիկ չար և
դառնագոյն է քան ըզ
պետրոսին. և հաստա
տեա՛ զիս՝ իկամս քո (409)

Կա՛ն առող և գործող և
 բարի մահո՛ւնամբ՝ ուն ըզ
 զէմն քո զերանելին ըզ
 պետրոս և քեզ օրհնուի
 և փառք յա՛ն իտեանս յա
 ՛ն իտեանից ամէն:

Ըստէ շի Բարկոճմոն սբյն Առե
 իմննոսի՝ Աստուլ՝ աշին Լուսնի յա
 քսի՝ ի խորոյ սրբէ աղէբս Ա՛ռ զԼու
 հայ Ասրբանայ երգողի:

ըբայ ինքնա
 կալ՝ և ի շահան
 զօրեղ՝ և մշտն
 ջենա՛նոր ա՛ծ

Հար մտածուիք հեռա
ցուցանի՛ իբէն ևատե
լի առնիք բեզ. վն որոյ
ծանիր զոր քաջ գիտես
ա՛ծ իմ. որ անպատում
տատապիմ՝ ի մէջ երկու
կորստական վտանգիցս:
Վաւայս կարի՛ ևս դառ
նագոյն է. զի անուն և
պատկեր մարդոյ և գա
ռին ունիմ. և գործք գա
զանի և օձի չար և դառն.
զոր սիրի և գովի և համ
բուրի վիշապն անի
ծեալ. և զոր ատի (412)

Տայրն բարի նզովէ և ի
բաց վարէ:

Այ՛ որոյ և սարսեալ եր
կեայ՝ ի դատաստանէ քո
մ'՛ծ իմ և լքայ յուսահա
տու թք. զի հասի ի՛ծե
րու թի՛ և ի՛ծանեաց վի
շապինն ո՛չ զերծայ. և մա
սինն ապաշխարու թե՛ ո՛չ
հասի. այլ որքան և մահն
գայ և դաղտաբար մեր
ձե նայ յիս, ես՛ իչար գոր
ծըս հակառակ քեզ չա
նամ և շաղախեմ զբոլոր
անձն իմ՝ իկամս դի (413)

Հացն և ժամանակս ոչ
է մարտիրոսութե՛ որ
չնորչէ մկրտութիւնն և
րեամբ յանուն քո որ կա
րէ հաճասար նբ աճա
զանին սրբել ըզթարախ
մեղացն և զսպինն անհետ
առնել:

Եւ շնորհք քո Թ՛ իմ կա
լա՛ ըզ ձեռանէ իմմէ՛
կանգնեաց զին և ասաց
թէ, մի՛ վհատիր Թերի
մտօք. այլ աներկմտութե
արիաբար գնա՛ իտեղն
քարկոծման առ ջին (414)

նողացն ՚ի քէն խրատէր
և է մեզ ուսումն . զի և
մեք մեր թըշնամեացն
թողցուք . և ՚ի հանդէս
նր բացեր զերկինս . որ
ետես զփառս քո և վկայ
եաց . և զի նոր էր գործն
ոնց զի հաստատու թի լի
ցի նց որք կամեցին գալ
առ քեզ:

Ի՛նչ իմ յն քն՝ անկեալ
կամ ՚ի տեղին սբյն Ստե
փաննոսի . և երկրպա
գու թք հող լիզեմ առա

քո. և տուր ինձ զլըու մի
և հոգի անոխակալու թե
և թիրոյ առքեզ. որով լին
նիմ կարող աղօթել առ
քեզ և թողու լատել ապ
և թշնամեաց իմոց. ուն կ
արար նահատակն քո ՚ի
քէն ուսեալ:

Լ՛՛՛ իմ յն քն՝ Ժամա
նակս ո՛չ է վկայուել՝ որ
մահու՛մբ և արեամբ վը
կայեցողք անուել քոյ՝
ուն կ արար նահատակն
քո, և այլք անթիւք յետ
նր. ասլա և գու զօրա (419)

ցո՛ զմեզ ՚ի կամս քո. ոպզն
կարասցուք համբերել
քաջու թք և անոխակա
լու թք յամ զրպարտու
թեց քարկոծանաց և ա
նարդանաց և գանից, որք
գան ի վր մեր ՚ի սիրելեց
և ՚ի թըշնամեաց մերոց .
յազգաց և յօտարաց և ՚ի
դառնու թենե դիւաց .
որպէս զն այսու քանես
ցուք զվիշտս և ըզնեղու
թիս յանուն քո անոխա
կալ արտիւ. որ է քերանք
մարտիրոսական և (420)

առ ի թ լուծման կապից
մեղաց, և պատճառ վար
ձուց նահատակաց:

Լ՛՛՛՛՛ իմ յն քն՝ կողկողել
լու աղաչեմ զքեզ և հայ
ցեմ՝ ի քէն ամօթալի ե
րեսօք, աղօթիւք և բա
րեխօսութիւնաւ ջին վը
կային քոյ սրբոյն Ստե
փաննոսի, և վն հեղման
արեան նր, ջնջեա՛ զթա
րախեալ և զձանձրախիթ
մեղս իմ. և զվէրս քաղց
րութիւն քո ըսպեղանեա՛
և ողջացո՛ ըզդառն (421)

Թոյնս օձին. մի՛ բարկու
Թք խրատեր զին աս իմ
այլ ողորմուԹք քո քա
ւեան՝ յառաջ քան զա
տեանն. և մի՛ տար ՚ի փոր
ձուԹի առաւել քան
զկարն իմ. զի տկար հոգ
եմ. հեղմամբ արեան
քոյ սուրբ վկային՝ և ամ
սրբոյ քոց խնայեան յիս
և յիշեան ողորմուԹքդ.
զի դու ստեղծեր զին ՚ի
պատկեր քո. և յետոյ
դու գըԹացեալ առեր
զիմ տկար և ըզհոգե (422)

դէն պատկերս . մեղայ
առաւել քան զաւագ
ծովու բոլոր մարդովս :
Լազու մ գթու թք գթա՛
յիս և զօրացո՛ զիս ՚ի բա
րին և ՚ի կամս քողծերու
թիս իմ պարարտացո՛ իւ
ղովնք հաւատոյ և ջերմ
արտասուճաց խոնարհու
թք և անխակալու թք .
նընջել խաղաղութք ՚ի
կամս քո . և յառնել ՚ի
հնչումն փողոյ քոյ անաս
և աներկիւղ ՚ի տանջա
նաց դժոխոցն . որով (423)

րթուևն ակըն
հօր և բնու թբ
հակից նմա և
ի առակից նբ
հոգոյն յն քսն.

աժ անծանօթ՝ որ ի վեր
ջին աւուրս երևացար
մարմնով և ծանուցար
մարդկան ազգի:

Աիրով հօրն քոյ յաշխար
հի և շնորհօք և զօրու թբ
քո բլծ շկեցեր ըզցանս
մարմնոց, որ նշանակեաց
զողջութի հոգւոց. և ի
նոյն խորհուրդս և (425)

ԼԵՐ յԵԷՄ ԼԵԿԻՐ ԻԱՅՐՕ
ԱՅԱՄԻԿԷ ԱՇՆՉԱՆՆԸՆ՝ ՈՐ
ԿՈՅԷ ՏԻՆՉ ԱՐԱՏ. ՈՒՐ ԶՈ
ԿԸՔ ՏԻՇԱՆՈՒԱՅ ԿԱՅԻՆ
ԱՆԿԵԱԸ

ԼՃՇ ԱՐՈՒՔ՝ ԱՅՆ ՏԻՆՉ ԱՐԱՄ
ՏՐՍ ՕՐԻՆԱՆԿ ԷՐ ԱՄՄ ԱՉ
ԽՈՐՏԻ. Լ ՏԻՇԱՆՈՒՔ՝ ՈՐ
ՈՒՐ ԱՆՈՅ ԱՌԱՄԱՅ, ՈՒՐ ԱՆ
ԿԵԱՆԿԱՅԻՆ ՏԻՇԱՆՈՒ ՏՈ
ՉԼՈՎ ԻՄԵՂՍ ՏԻՆՉ ՉՉԱՅ
ՈՒԹԷ:

ԻՍԿ ԵՐԵՍՈՒՆ ԼՂԱՄԵԱՆ
ՕՐԻՆԱՆԿ ԷՐ ԱՌԱՄԱՅ. ՉԷ
յՈՂՈՎՔ ԲԺՂԿԷԻՆ Լ (426)

նմա ո՛չ պատահէր. որպէս
 և այն՝ զի բազում ար
 դարք երևեցան և զա
 դամ ո՛չ կարացին փրկել
 մինչև եկն քս և ողջա
 ցոյց զհիւանդն զադամ.
 բայց և մե՛ծ խորհրդով
 հիւանդն այն՝ քսի պա
 հիւր ՚ի խորհուրդ արամ
 մայ և ՚ի վկայութի փա
 ռացն քսի. որպէ և ծերն
 սիմէօն, և յովհաննէս մը
 կըրտիչն, և նախապկայն
 Ստեփաննոս:

Եւ յամ ուրբաթու (427)

իջանէր հրեշտակն և շար
ժէր զջուրս անազանին
յաղքիւրս անլուծայ. և է
ռայր ջուրն՝ ի սորու թէ
՛ի վեր դալով. և միայն մի
ոք բժշկիւր. որ ցուցա
նէր յառաջագոյն օրի
նական զքսի փրկու թի.
որ յանուր ուրբաթու
բարձրացան՝ ի կառս խա
չին. և հոսեցան ջուրն
և արիւնն եռացմամբ՝ ի
կողամիջէն նր. և փրկեց
զնմ ազգս մարդկան փո
խանակ միոյ հիւան (428)

դին նաև ի խորհուրդ
սբ աւագանին՝ որ լնաց
և բրժկեաց զհոգիս հա
ւատացելոց:

Եւ հրեշտակն որ շըջեր
զջուրն՝ օրինակ էր հոգ
ւոյն սրբոյ, որ սըբեր
ըզջուր սբ աւագանին:

Գալն քսի՝ ազդեցոյց ըզ
գնալն նր՝ ի դժոխս. և բր
ժ շկիլ հիւանդին՝ եցոյց
զազատումն ադամայ. և
բառնալ մահճացն՝ զի
յայտնի լիցին փառքն
քի. նաև ի խորհուրդ(429)

դըն ադամայ, զն առցի
զմահի ճս իւր և ելցի ի
դժոխոցն և ևա մայրն
մեր ազատեսցի որով ճի
ւանդացաւ նա:

Բարկացան հրէայքն զն
չաբաթն անգործ էր. և
բարկացաւ սատանայ ի
արձակումն ադամայ. զն
դատարկ ունէր զնա ծը
նընդօք կապեալ:

Ո՛վ զարմանագործ անըս
կիզքն և անվախճան կեն
դանի նման հօրն քոյ և
հոգւոյն Թ՛ժ իմ յն (430)

քն. որ ելեր 'ի հօրե և
ողջացուցեր զնա 'ի դա-
ռըն հիւանդութեց հո-
գւոց և մահճաց մարմ-
նոց . իսկ չարին խափա-
նօք և իմ յօժարութիւն
դարձեալ հիւանդացայ
բոլոր անձամբ իմոյ 'ի
պէսպէս և յանձառելի
հիւանդութիւն մեղաց
բազմաց, և գլխաւորաց
չարեաց բազմապատիկ
քան զամ' որդիս մարդ-
կան. և դառնագոյն քան
զդէսն' որք են ծը (431)

Նօղք և յորդորօղք ամ
մեղաց:

Լճ տեսի յանձն իմ զն
ահա օրքան զօր աճեաց
և ծանրացաւ ի վր Տոգ
Լոյս նման լերանց զազ
րալի ախտք գեճք և հը
րայինք. սառնամուտք .
արիւնակերպք. պղընձա
ժանկք . շարաւագոր
ծըք. ձանձախարիթք. կա
պարատեսակք . գարշա
տեսակք. շարահոտք. օ
ձակերպք. արիւնարբուք.

պատար օղք . հիմնաշար
Ժլք . լծընկէցք . դաշտա
կորոյսք . մարմաջօղք . վա
վաշոտք . ախտաբոյսք . և
այլ անբաճ չարիք դիճա
կանք . որք ամրացան յան
ձրն իմ անդերծանելի :

Իսկ ես եղևել ին՝ ո՛չ գտի
այլ ինչ հնար փրկու թէ
իմոյ . բայց միայն զայս,
զի առեալ զմեղս իմ և ե
կեալ հասի իտեղի բազմ
ամեայ հիճանդին . զի գլ
տից զձրի բժիշկդ . որ ողջա

ցուցանես զեղևն Տե
ճանդս չարաչար:

Այ որոյ՝ անկեալ կամ
առաջիքո աս ծիմ. և երես
ի գեա. ին երկրպագուք
հող լեզեմ ի վն երկրի. և
ի սորոց սրտի իմմէ հե
ծեծանօք աղաչեմ և հայ
ցեմ՝ ի քե՛ն՝ բարեխօսու
թք աս ընտրելոց քոց,
և աս առաւել մօր քոյ և
կուսի, ողորմեա՛ ինձ
աս ծ. և էջ խոնարհու թք
առ եղևնն որ ո՛չ երե
սուն ամաց և ու թից (434)

Միայն եմ հիւանդա
ցեալ, և ոչ ուրիշ և. Ժ.
ամեայ եմ կարկամեալ.
այլ վաթսուս և մի ամաց
եմ գերեալ և կապեալ ի
չարէն. և եղեալ կամ հի
ւանդ և կարկամեալ և
լուծեալ անձառելի մէ
ջօք և անօրէն ամբարշ
տութիւն ի կամս չարին.
և կազամ յերկուց ոսից
կնդոտ ծնկօք և լքեալ
ծեռօք հոգւոյ իմոյ. և
հրամայեալ ի շահանաբար
իբաց գնալ յինէն (435)

ՌԵՍԵՆՆԻ ԴԵՔՆՆ ԻՄԻՍԻԱ
ՆԱԳՆԻ ԼԱՍԻԳԵՆՆ, ԹԷ ԴՈՒ
ԻՉԱԲԱԹ ԿԱՅԻՐ ՈՐ Է ԱՆ
ԳՈՐԾ՝ Ի ԲԱՐԵԱԳ Լ ԴԱ
ՄԱՐԿ՝ Ի ԳՂՋՄԱՆԷ:

Լ՝ ՐԴ՝ ԱՍԱ՝ ՄԷՂ ԹԷ ՈՎԷ
ՆԱ ՈՐ ՈՂՋԱԳՈՅԳ ՉՔԵՂ Լ
ՍՐԲԵԱԳ ԺՐԻ Լ ԱՆՆԱՉ
ԽԱՄ:

ԻՍԿԵՍ Ո՛Յ ԱՆԳԻՄԱՆԱՄ
ՉՔԵՂ ՈՍՅ ՏԻՇԱՆԴՆ ԱՅՆ
ՉԷ Ո՛Յ ԷՐ ԾԱՆՕԹ ՔԵՂ
ԱՅԼ ՏԱՄԱՐԺԱԿ ԳՈՅԵՄ Լ
ԱՍԵՄ ԱՌ ՆՆ ԹԷ, ԱՎՐՄ
Է ԺԵՂ ՏԵՐԺՆՈՒԼԼ՝ Ի (437)

նախանձ շէր, ոպ եղեն
հրէայքն. քանզի ատեղ
ծիչն իմ խոնարհեալ վն
իմ ձրի բժշկեաց զնս. զն
դուք ընդ վայր և ձրի
մեղուցեալ կորուսիք զա
դամ հայրն իմ :

Յաղագս քո մարդասէր
խնամոցդ յյս խորհուրդ
տժ իմ յս քս՝ գթան յիս
և փրկեան զիս ՚ի հնարից
դիճացն. և ապրեցո՛ յորո
գայթից նց՝ զի նե՛նդա
ւորք են. շնորհեան ինձ
կարողութի առնել (438)

զկամս քո և յաղթել ծա
 ծուկ մեքենայից նոցա .
 տնկեա՛ ՚ի սիրտ իմ ըզսէր
 քո և զերկիւղ որով ա
 տեցից սքոլոր աշխարհա
 ցանկուծք իւրով . և ՚ի
 ժամանակ ծերուծեան
 լոյս չարեօք կամակոր
 վիշապին . և ո՛չ գոյ առ իս
 ուծ ապաշխարուծէ :
 Լ՛ղաչեմ զքեզ ա՛՛ծ իմ , շք
 նորհեա՛ ինձ զըջումն և
 ջերմ արտասուք խոնար
 հուծէ և անոխակալու
 թէ և ուղիղ հաւա (439)

տոյ. և այսու օժեան և սը
նո զԵրուՅն իմ զե գին
արեան քոյ եմ. և յօր մա
հուն ուղ գու սիրես և
կամիս՝ սյնալէս պատրաս
տեան զես. քաղցրուԹք
աւանդեան զես. իձեռս
քո պահեան. յամօԹոյն
փրկեան. և ի տանջանաց
ազատեան. զվեշապն հալա
ծեան. և զդեան կապեան.
զորդիս ադամայ իհրոյն
փրկեան. և մեղաւորացս
զըջումն շնորհեան. զար
դարս պահեան. և ըզ (440)

տուևնս թորգոմայ հոգ
ւով և մարմնով զարգա
րեա՛ն իկամս քո . զատե
լեացն իմոց զմեղան ջըն
ջեա՛ն . և բարեկամացն ո
ղորմու թիւն պարգևեա՛ն
ն՛՝ ժ իմ յն . միանձանց քա
ջու թի . քահանայից ամ
բու թի . վանորեից հաս
տատու թի . ժողովրդոց
՛իբանին պնտու թի . դա
տաճորաց ուղղու թի յի
րաճուևնս . զօրավարաց քը
րիատոնեից յաղթու թի .
իշխանաց միամտու թի . (441)

Թագաւորաց կարողութի.
 առաջնորդաց անբասիր
 քարողութի և ճշմարիտ
 վարուք խնամածութի .
 գիտնականաց գործակա
 լութի և իբարին առաջ
 նորդութի. և զաման մեօք
 հանդերձ ՚ի հրոյն փլը
 կեան. և զբան գրոցս լու
 տաւորեան ՚իմիտա լըսո

Չաց:

Եւ ուր ընթեռնուեն ըզ
 սա, ըզխընդիրան կատա
 րեան և զմեղան ջնջեան. և
 հոգի զղջման ՚իբան (442)

նըսկիզբն ամ
որ վն մեր մո
լորեալ բնու
թեանս մարդ
կան խոնարհե

ցար 'ի հայրական ծոցոյ
և առեր մարմին յանա
րատ կուսէն մարխամայ
զի ըզ մեղօք մեռեալսս
կենդանացուսցես. և զօ
տարացեալսս 'ի բեզդար
ծուսցես և զմոլորեալսս
գտանիցես:

Եւ արդ ես տառա
պեալ ծառայս քո (444)

անկանիմ առաջի տուրք
խորանի քոյ . որում կե
նաց և փրկու թեան մե
րում բաշխի կերակուր .
և հայցեմ արտասուճա
թոր պաղատանօք . մի' թո
ղուր զին 'ի պատու իրա
նաց քոց հեռանալ այլ
յորդորեա՛ առաճե շու
յում գործս բարիս ա
ռանց մեղաց :

Մի' մատներ զին մի' ի
ցանկութի մեղաց և 'ի
հեշտութիւն կենաց . 'ի
քուն աչաց և յաղտե (445)

զուԹիւն մտածուԹեց
այլ պարսպեա՛ն երկիւ
շե՛ն և ամրացո՛յ յամ չար
գի՛ւաց և յաշխարհական
զբօսանաց:

Սի՛ յապաղեր տ՛ր իմ և
տալ ինձ զփրկուԹի՛ն հո
գւոյ և զշերմուԹի՛ն սի
րոյ. զպարկեշտուԹի՛ մար
մնոյ և զբղխումն արտաս
նաց. և անդադար աղօ
թելով զխոնարհուԹիւն
և զհեզուԹի՛ն:

Յաղթեա՛ն տէ՛ր հակա
ռակորդ ին իմոյ և (446)

զօրացո՞ զեն ընդդիմա
կաց լինիլ պատերազմո
զեն ի վր իմ՝ ի տունէ և ի
գիշերի :

!) Գեցո՞ ինձ տ'ը զբան
հաւատոյ պահօք և աղօ
թիւք, սրբել զխոսք ցան
կական. առնուլ զշնոր
հըս բըժշկական. տո՛ւր
ինձ տ'ը տեղի ապաշխա
րութէ և հանգիստ աջ
խատութէ. հոգի խաղա
ղութէ և ճանապարհ ար
դարութէ. զէն ամբող
թեան և պահապան (447)

Վերկուրթէ . հաստատու
թիւն և երկիւղ պնտու
թեան:

Լնցո՛ զնս տէ՛ր ընդ հո
ռանս մեղաց խորաթուիչ
ծովահեղձ ցանկական
կենցաղոյս . ի յոյս աչաց .
ի հանդիպումն շնորհաց .
ի շաւիղս արդարութե
ճանապարհի :

Ընորհեա՛ ինձ լոյս ա
չաց և հոսումն արտաս
նաց . սուգ մեղաց և սար
սափումն ոսկերաց . դո

դու մե տանջանաց՝ ճանա
պարհ կե-նաց, և անդա
տարկ պաղատանաց:

Եւրացո՛ զիս տէր՝ իպահ
պանու թիւն պատու իրա
նաց • իժ ուժ կնալու թի
որովայնի իմում իմար
արա պատերազմի և ի յաղ
թու թի սատանայի: մե
ռանիլ ի մարմնի և պայ
ծառանալ հոգւով:

Յորժամ զերկինս գա
լարես և զլուսաւորս նը
սեմացուցանես, փոխ

Հարկանեա և զմեռեալ
սըն զարդուցանեա, զեր
կեր գողացուցանեա և
զտիեզերս ամ Ժողովեա,
ըզդատողական արժու
դնեա և զերկոտապանս ար
աւաքեալն նըստուցա
նեա, անաչառ դատապ
տանաւ դատեա և զար
դարու Թի պահանջեա,
զկամարարանս պատուեա
և զպարստամբանս պատու
հասեա, զարդարանս փա
ռաւորեա և ընդաջմէ
քուամէ նստուցա (450)

նես, զվկայանս պսակես և
զխմաստուն կուսանսըն
զարդարես, յիմար կու
սանացն զդուռն փակես
և իմայնէ փեսայիդ հա
լածես, զողիսն իքեզ
ընտրես և զայծիսըն ի
քէն իբացմերժես և ի
հուր քեհեանն առա
քես, (վայ ինձ հազար
բերան) յայնժամ բարե
րար և մարդասէր փր
կիչ գթա՛ իհողիս ննչե
ցելոց որք ընդ ամտիե
զերս հաւատով ի (451)

քեզ ննջեցին. զորս գնե
 ցեր արեամբ քով սրբով.
 և ջնջեա՛ զձեռագիր յան
 ցանաց ամ մկրտե լոցս ՚ի
 քեզ և թո՛ղ զամ պարտիս
 յանցանաց նց. զկամայ
 և զակամայ. և ընդ աջմե
 քում դասեա՛. և զերանա
 կան ձայնն լսելն արա՛
 թէ, եկայք օրհնե՛լք հօր
 իմոյ ժառանգեցե՛ք ըզ
 պատրաստեալ ձեզ զար
 քայ յուր թի:

Լ. րդ ընկա՛լ զազօթս և
 զխնդրո՛ւածս իմ որ (452)

պաղատիմս և հայցեմս ի
քէն, վն իմ և վն բազ
մաց. մի՛ դարձուցաներ
զերեսս քո ի ինդրողէս.
այլ խոնարհեցի՞ զունկն
քո յաղաչանս իմ. լուր
ինձ մարդասէր տէր.
ցի՛ց ինձ ըզսովորական
քո մարդասիրութիւն. և
խնայեա՛ իմեղանորս. զե
դո՛ւ ես աս՜ ապաշխարո
ղաց և հանգիստ աշխա
տելոց. և քեզ ընդ հօր և
հոգւոյդ սրբոյ վայելէ
վառք ի շնանութի (453)

և պատիւ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յա
ւիտեանից ա
մէն :

Վարդապետ

Յանկ Լուսինի Գրչոյ Տնօրէ
հանան տէրեաց :

ուաջին գլուխ
վն լուսինի
և Յղուէ Սըր
բուհակոյ լի
ամ

ածնին որ ինազարէթ :

Թաղթի համարն : ԻԼ :

Երկրորդ Ստանեւն ՚ի

տուն Սաքարիայ ևտալ

ողջոյն Եղեաբէթի :

ԼԼ :

Երրորդ ՚իբեղէհէմյայ

ըն առ Սնրոփն :

ԽԻ :

Չորրորդ ՚իտաճարն քա

ռասնօրեայ :

Լյ :

Հինգ երրորդ Յորժամ

հալածեցաւ յեգիպտոս

ԼԷՂԱՐԺԱՆՆ ԻՆԱՂԱՐԵԹ՝

ԼԵԿՆԵ ԵՐԿՈՒՄԱՍԱՆՆ Ա

ՄԵՅՅ ԻՄԱՃԱՐՆԵ ըստ մար

մնոյ:

ՃԼ:

ՍԵՅԵՐՈՐԳ ԱՈՒ ՀՈՍԱՆՆԱ

յՈՐԳԱՆԱՆ ԳԵՒՈՅ:

ՂԼ:

ԼՈԹՆ ԵՐՈՐԳ ԻԼԵԱՆՆ

ՓՈՐԺՈՒԹԷ:

ՂԻ:

ՈՒԹՆ ԵՐՈՐԳ Ի ԼԵՐԻՆՆ

ԹԱՓՈՐԱԿԱՆ. ԻԾՈՒՄՆ ՍԻ

ԲԵՐԱԿԱՆ Լ ԻՋՐՀՈՐՆ յա

Կօքայ որ ՚ի սամարիա:

Ճ՚Խ՛Ի:

Իճն երորդ ՚ի բեթանիա
՚ի լեառն ձիթենեաց. յա
Հանակ և ՚ի տաճարն:

Ճ՚Կ՛Ի:

Տասն երորդ ՚ի սբ վեր
նատուռնն:

Ճ՚Լ՛Ի:

Ս՛ետանն երորդ ՚ի ձորն
կեդրոնի և ՚ի տեղիս ծըն
բադրութե:

Ս՚Կ՛Ի:

Երկոտասան երորդ ՚ի

տեղիս ուր ըմբռնեցին
զյս և իծաղանսն :

Ս՛Պ՛:

Երեքտասան երորդ ՚ի
խաչին բարձուին և իդող
գոթայն ահաւոր :

Ս՛Ղ՛:

Չորեքտասան երորդ ՚ի
գուռն ամբընկալ գե
թեզմանիս , ուր եղաւ
բանն հօր մարմնով :

Ս՛ԿԼ՛:

Հնգետասան երորդ ՚ի
լեառն ձիթենեաց ուս

տի համբարձաւ քն

ՄՂԵ:

Սեղտասան երորդ ինք
վերնատունն առ ամե
նապ հոգին քյ:

ՅԵԿ:

Եթն ԼԺ. երորդ առ
ամենահայրն բարի ինք
սիօնն խորհրդական, որ
է յեհմ. նաև յամ եկե
ղեցիս ուր Լպատահի՛ւ
յամ տեղիս զի ընդ ամ
տեղիս է արութի նր:

ՅԼԸ:

Ութն և ժ. երորդ առ
ամենօրհնեալ անձան
կոյսըն մարիամ. իտեղն
ննջման նր, և ի գերեզ
ման նր. և ի ձորն կեդրո
նի:

ՅՆՆ:

Ինն և տասն երորդ իտե
ղն հանջման պետրոսի:

ՅՆՆ:

Քսան երորդ իտեղն
քարկոծման սբյն ասե
փաննոսի նախապկային:

ՆԻՆ:

Բասն և մի երորդ ի պրօ
պատիկն աւազանին՝ որ
կոչն հինգ սրահ:

ՆԻԼԻ

Բըսաներորդ երկրորդ
վն կենդանեաց և հան
գուցե լոց:

ՆԻՍԻ

Վաստակատար
Յիշատակարան Վարդան

նոր հիւս աւե
նամբ հողւոյն
այ, և բարեխօ
սու թք սրբու
հւոյ լ'ճ ածնին, և (461)

ՄԻՄԱՔԵՅ, ԵՂԼ ԱՇԱՐԽՈՒ
ՎԸՆ ԿԱՎՄԱՆ ԽԾԱՅԻՆ ՎՍ
ՄԵՆԻՍ ԱՊՕԹԱԿԱՆԻ ՈՐ՝ Ի
ՄԱՆՕՐԻՆԱԿԱՆ ՄԵՂԼԱՆ ՔԻ:
ՂԵԾԱԿԱՆԻՍ ՎԵՐՈՅ 1183:
ՂԵՏԱՅՐԱՅԵՄՈՒԹԷ ՄԻՆ
Լ. ԲՐԱՏԱՄՈՒ ՍՐՐԲԱՉԱՆ
ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԳԵՐԱՏԵՂ
ԱԹՈՒՆՅԻՆ Լ. ՉՄԻԱԾՆԻ:
ԵՇ ԻՍԱՄՐԻԱՐԳՈՒԹԷ
ՍՔԵՅ ԵՒՄԻ ՄԻՆ ՎԵՐԻԳՈՐԻ
ԵՐՆԱՉՆՈՐՏ ՏԱՅԵՐԱԵՄԻ:
ԵՇ յԱՌԱՉՆՈՐԳՈՒԹԷ ԿՈՍ
ՄԱՆԴՆՈՒ ԱՅՈՒՄՅԱ ՉՆՈՐՏ
ՐՆԿԱԼ Ե ՄԾԱՔԱՆ (462)

Handwritten notes at the bottom of the page, including the number 1183 and other illegible text.

պատրիարդի նոն Ավհան
նու արք եպիսկոպոսի:
Լ' ԲԴ՝ ԹԲԶ՝ Գ՝ Իսկիք ամա,
կամ ըստանայք զայս նք
և զնձ ահաճոյ աղօթակոն
դրքուկս, յիշեցէ՛ք յա
ղօթս ձեր զմահտեանի Ա՛ի
բիճանն. որ հալալ ար
դեամբ իւրով ետ տպել
զսա՛ ի վայելումն աղօթա
սէր եղբարցդ: Այիշեցէ՛ք
և զհայր նորին զհանդու
ցեալն յովազն. և զմայրն
զնուրվանտայն: Վաև
զեղբարս նք զԼ՛ճ ադն (463

ԳՄ ԿԻԷ

Եւ զ(Ն)արուին. Եւ զեղբայրա
կիցս նորին զՆորիգորն :
Լ. յԼ յիշեցէք զսրբագը
րօղ Եւ զտպօղ սորին զՍար
տիրոս զանպիտան գպիրա
նն շեցե լուքս հանդերձ,
որ իմիում օրինակի խաան
գարեցե լոյ աշխատանս
յոգուես կրեցի: Եւ իշե
ցէք Եւ զանձանձիր տքնօղ
քաջահոգի մշակա իմ ի
գործս նր զյսյգ Եւ զցե
րեկ, զտիրացու խաչերն.
զտիրացու Լ. տօնն. Եւ զտի
րացու Լ. դամն. 11 Եւ Բ. Գ.